inueniſſent iacentẽ ꝛ derelictũ ab oĩbꝫ ho-
minibꝫ· ꝛ ꝙ ex q̃dã cõpaſſiõe ſuſtulerũt il-
lũ ꝛ interim ꝑpter deũ nutrierũt. Tũc oẽs
hoĩes illius ciuitatꝫ egerũt penitẽtiã ꝙ ſic
illũ ſanctũ patrẽ ꝛ illã mulierẽ iudicaſſent
Ex q̃ patet ꝙ nõ debem⁹ eſſe ꝓcipites ad
iudicandũ ꝓximos nr̃os. Vñ Bern̄. La
ne hue dei· ꝛ quẽ imitari non vis dãnare.
Caue alienę cõuſationis eſſe curioſus ex-
plorator· aut temerari⁹ iudex etiã ſi ꝑperã
actũ deprehẽdis· nec ſic iudices ꝓximum.
Magis aũt excuſa intẽtionẽ ſi opus non
potes· puta ignorantiã· puta ſurreptionẽ
puta caſũ· ꝙ ſi omnino omnẽ diſſimula-
tionẽ rei certitudo excuſat· ſuade iſto mo-
do tibiipſi· ꝛ dicito apud te· vehemẽs fuit
iſta tẽptatio· q̃d ꝺ me illa feciſſet ſi accepiſ
ſet ĩ me ſimilẽ poteſtatẽ. Vñ ẽ ſignũ boni-
tatis ĩ homĩe nõ iudicare ꝓximos. Unde
Greg. Quantũ vos in bono ꝓficitis ·tm̃
etiã bona ꝺ alijs ſentitis.

¶ In eadẽ dñica Sermo·xci.
De detractione.

Nolite iudica-
re ꝛ nõ iudicabimini. Luc.vi.
Sciẽdũ ꝙ aliqui non ſolũ iu-
dicãt ꝺ aliq̃· ſ; etiã detrahũt ipſis ꝛ deni-
grant bonã famã ipſoꝝ· qꝺ ẽ valde ꝑicu-
loſũ ꝛ damnabile. Vñ in ꝓſenti ſermone
tria ſũt dicẽda. Primo q̃re merito dete-
ſtanda ẽ detractio. Secũdo quot modis
fit detractio. Tertio ꝺ his q̃ libent̄ audiũt
E detractionẽ ¶ Circa ꝓmũ ſciendũ ꝙ de-
tractio ꝓpt̄ quinq; deteſtãda ẽ. Primo
eo ꝙ cõpat̄ homicidio· qꝛ ille cui detrahi-
tur ĩ ꝯſciẽtia illi⁹ q̃ audit detractionẽ oc-
cidit̄· in q̃ ꝑus viuebat ꝑ famaꝫ bonã. Et
tale homicidiũ g̃ui⁹ eſt corꝑali· Quia ſm̄
Henricuꝫ de vrimaria. in homicidio cor-
porali ſolũ corpus vni⁹ occidit̄· hic aũt ſi-
mul plures aĩę ꝑeũt. vna ſcꝫ illi⁹ detracto
ris· alia illi⁹ cui detrahit̄· qꝛ cuꝫ hoc ꝑcipit
iraſcit̄· ꝛ vindictã quęrit ſuꝑ detractorẽ.
tertio aĩa ipſius q̃ audit libent̄ detractio-
nẽ talẽ. Vñ tale homicidiũ ꝑiculoſiſſimũ
ẽ· qꝛ ẽ ꝯtagioſũ· ſerpit enĩ ꝺ vno ad aliũ· ꝛ
letaliter oẽs inficit illos· ĩ quos venenum

detractiõis infundit̄. Vñ Bern̄· ſuꝑ ca-
nonicã Johãnis. Unus ẽ detractor q̃ lo
quit̄· ꝛ vnũ vbũ tm̃ loquit̄· ꝛ tñ vbũ ipſũ
eodẽ ĩ momẽto multitudinis audiẽtiũ dũ
aures trãſfigit· aĩas inficit. Scd̃o põt
valere ad deteſtãdũ detractionẽ· ſ; ꝙ de-
tractor diuerſis generibꝫ rerũ cõpat̄. Nã
ꝓmo cõpat̄ cani. Eccl·xix. Sagitta infixa
femori canis· ſic vbuꝫ in ore ſtulti. Canis
enĩ ſagittã infixã hñs femori nõ q̃eſcit do-
nec remouerit. Nec ſtult⁹ q̃eſcere põt· do-
nec verbũ malũ qꝺ de ꝓximo audiuit alij
retulit. Detractores equidẽ ſũt canes dia
boli· nõ ꝑmittentes vnã ouiculam auferri
hĩc q̃n laceret ꝛ mordeãt. Itẽ cõꝑatur por
co· qꝛ ad modũ porci os citius inquinat ꝗ̃
pedes· ꝛ ſic porc⁹ ingrediẽs ĩ hortũ aliquẽ
ꝛ ibi lutũ ꝛ flores inueniẽs· lutũ ingredit̄ ꝛ
ſe in eo volutat. Sic detractor bona viſa
ſeu audita ꝺ ꝓximo obliuiſcit̄· ꝛ mala vi-
ſa ſeu audita ꝺ ꝓximo ponderat ꝛ retinet
ꝛ ſic os ꝛ linguã ꝑus inq̃nat qꝺ ẽ mẽbruꝫ
nobile ꝓ̃ alijs. Vñ Ariſto·j·poli· Nullũ
aĩaliũ naturalit̄ habet ſmonẽ niſi hõ. Itẽ
detractio cõpat̄ ſerpẽti ĩ his ꝓprietatibus
Serpẽs enĩ ẽ aĩal ꝑniciosũ ĩ ſilentio mor-
dens· tortuoſe incedẽs. Sic detractor ꝓ-
ditor ẽ· qꝛ occulte obloquit̄ ꝓximo. Vñ
Eccs·x· Si mordeat ſerpẽs ĩ ſilẽtio· nihil
eo min⁹ habet qui occulte detrahit ꝓxi-
mo. Tortuoſe etiã incedit detractor dum
a laude ei⁹ incipit cui detrahit· ꝛ inde tan
dẽ cũ ſ; ipſe ſubdit: Nõ dico ſ; aĩo detra
hẽdi· ſ; vt fides ei potior adhibeat̄ dicit ſe
multũ eũ amare cui detrahit. Et ego dico
ꝙ ſic eũ diligit ſicut iudas chriſtũ dilexit q̃n
eũ falſo oſculo tradidit· Vñ di. Nũ bo-
nũ faris ꝛ corde maluꝫ meditaris. Oſcula
q̃ iudas dño dedit· ſ; mihi tu das· g̃ tales
ſũt ꝓditores ꝓximoꝝ ſicut iudas fuit chriſti
¶ Tertio ꝓditores hmõi peiores ſunt fu F
ribus illis qui veſtes ꝛ alia bona furant̄·
Unde Ambro· Tolerabiliores ſunt fu-
res qui veſtes ꝛ alia bona diripiunt ꝗ̃ fu-
res qui famam noſtrã bonam dilaniant.
Cuius rõ hec ẽ. Quia vt dicit Salomõ
Melius eſt nomen bonũ ꝗ̃ diuitię multę
Unde qui nomẽ bonũ alicui aufert· magi

nocet ei qꝫ ſi ei multas diuitias furaretur
Quarto lingua detractoris peior vide-
tur eſſe inferno. Infernꝰ enī ſolum malos
deuorat. Lingua vero detractoris bonos ⁊
malos. Inſuꝑ detractores vno morſello
comedūt vnā totā ꝓuinciā vel archiepā-
tum. vel ciuitatē. vel ꝓrochiā. vel villā cū
eis obloquūtur. ⁊ ē valde ꝑiculoſū. vt cuꝫ
dr̄. in tali ꝓuincia ſūt raptores. vel in tali
ciuitate ſunt vſurarij vel adulteri. ⁊ ſic de
alijs. qꝛ innocētes cū nocētibꝰ diffamant
qḋ ē ꝯtra iuſticiā. Hoc patet qꝛ ſi vnus ē
reus. tūc tres vel plures ſunt innocentes.
Quinto qꝛ int̄ alia peccata illud magꝭ
difficulter videt̄ expiari. Qḋ patet ꝑ h̄ qꝛ
ſm̄ Augꝰ. Nō dimittit̄ pctm̄ niſi ablatuꝫ
reſtituat̄. Cū igit̄ ꝑ detractionē abſtulerꝭ
ꝓximo famā ſuā. q̄ int̄ bona tp̄alia eſt no-
biliſſimū. igit̄ reſtituere teneris. Sanctus
Tho. ij. ij. q. lxij. dicit. ꝙ q̄libet tenet̄ ad re-
ſtitutionē cuiuſlibet rei ſubtractę. Et vi-
det̄ difficile ꝙ ei cui detraxeris poſſis ple-
ne reſtituere. cum nō poſſis ſcire ī q̄t corda
B virus tuę detractiōis ſit diffuſū. **Circa**
ſecūdū ē ſciēdū ꝙ detractio fit multꝭ mo-
dis. **Primo** qn̄ q̄s occulta mala ꝓximi
manifeſtat. diffamādo ⁊ eū confundēdo.
etiā ſi verū ē qḋ ipſe dicit. Vn̄ ſi fiat cū ī-
tentione ad nocēdū ei. ē mortale peccatū.
Vn̄ Chryſo. Sic mortale pctm̄ ē inocē-
ti falſū crimen īponere. ſic verū crimē occul
tū alijs reuelare. Verbi grā. Si aliq̄s ali-
qḋ pctm̄ occultū cōmiſiſſet. qḋ tibi et ſoli
deo ꝯſtaret. ſi alij q̄ nō poſſet ꝓdeſſe h̄ pu-
blicares ad infamandū eū. peccares mor-
talit̄. licet verū eſſet. Et ſi ille iterum apud
quē tu ꝓximū infamaſti eadeꝫ intētione h̄
occultū malū alteri reuelaret. ſimilit̄ mor-
taliter peccaret. ⁊ ī te etiā culpa redunda-
ret. O quot ⁊ q̄nta mortalia ꝑpetrant̄. cū
q̄s ſic ꝑ totā ciuitatē vel ꝓuinciā aliquaꝫ
infamat̄. imo ⁊ ſi factū eiꝰ notoriū eſſet in
aliq̄ ciuitate vel terra. ⁊ tu venires ad aliā
ciuitatem ⁊ publicares ibidē. vel ſi extero
alicui vt ⁊ ī p̄ria ſua denūciaret publica-
res ea intētione vt ⁊ ibi infamaret̄. g̃uiter
peccares. Ergo non de facili manifeſtare

deberꝰ mala ꝓximi. Sꝫ tn̄ ſciendū ē ꝙ ſi
q̄s occultū pctm̄ ꝓximi publicaret bona ī-
tentione. vt corrigeret̄ ⁊ emendaret̄. h̄ eſſet
licitū ⁊ meritoriū **Secūdo** fit detractio
qn̄ audita mala ꝓximi aggrauant̄ ⁊ aug-
mentant̄. qḋ etiā multū ē ꝑiculoſū homini
⁊ g̃ue pctm̄ talia mala cū augmēto ꝓfer-
re. ⁊ ſic ꝓximū ꝯfundere. **Tertio** detra-
ctio fit cū q̄s crimina falſa imponit ꝓximo
⁊ illa manifeſtat alijs q̄ ſic falſe finxit ſuꝑ
ꝓximū. ⁊ h̄ ē g̃uiſſimū pctm̄ inter peccata
detractiōis. ⁊ vix remittit̄ tale pctm̄. Vn̄
Hiero. Nō facilis venia p̄ua dixiſſe d̄ re-
ctis. Vn̄ ſciendū ꝙ int̄ omnia peccata illa
duo peccata ſcꝫ detractio ⁊ reruꝫ ablatio
magis difficulter dimittunt̄ homini. qꝛ ſi-
ne reſtitutiōe nec valet ꝯtritio nec lacry-
maꝝ effuſio. etiā ſi tot lacbrymas effūde-
res. ſic beatus Petrꝰ ⁊ Maria magdale-
na qn̄ amare peccata ſua deplanxerunt.
Itē nec valet pctōꝝ confeſſio niſi fiat ſm̄
poſſibilitatē ꝓdictoꝝ reſtitutio. Ergo de-
tractores q̄ iniuſte ꝓximos ⁊ ī publico dif-
famauerunt. tenent̄ ī publico ſ reuocare. ⁊
eis bonā famā reſtituere ſm̄ poſſe ⁊ noſſe.
ſi volunt grāꝫ ⁊ remiſſionē ꝯſequi pctōꝝ.
Quarto detractio fit qn̄ q̄s negat oc-
culta bona ꝓximi ⁊ dū alij bona loquūt̄ d̄
ꝓximo ⁊ ille inuidꝰ negat h̄ bonū eſſe verū
qḋ dr̄ de illo cui īuidet. licet bonū ſit ⁊ ve-
ruꝫ. ⁊ talis etiā g̃uit̄ peccat. **Quinto** qn̄
q̄s nitit̄ minuere bona manifeſta ꝓximi. q̄
nō pōt ex toto negare tn̄ nitit̄ ea minuere
Vn̄ Hugo. Detractor ē q̄ bona ꝓximi ī-
q̄ntū pōt diminuit. **Sexto** qn̄ q̄s bona
ꝓximi ꝯuertit ī mala. dicens ea eſſe facta
mala intētione. cū tn̄ cor ſoli deo pateat.
Vn̄ magiſter Hugo de ſancto Victore.
Detractio ē locutio ex īuidia ꝓcedēs bo-
na alioꝝ denigrās. ⁊ ꝓſertim qn̄ h̄ ꝙ bōa
ꝓximi ſic q̄s ꝯūtit ī mala vel ſic diminuit
ꝓcedit ex īuidia. ⁊ ex d̄fectu charitatꝭ. Vn̄
Augꝰ. Certū ē ꝙ d̄ malo incerto nemineꝫ
iudicarē. quē tanq̄ꝫ meipſū diligerē. In-
ſuꝑ eſt ſignū magnę neq̄tię ⁊ ꝑuerſitatꝭ in
hōie. qui ſic ꝓximū ſuū iudicat ⁊ bona ſua
deꝓuat. Vn̄ Chryſo. ſuꝑ Matth. Sic

difficile aliquē ſuſpicat' bonū q̄ malꝰ ē ⁊c.
Septimo fit detractio ſm ſanctum Tho.
malicioſe reticendo bona ꝓximi. vt cū q̇s
innocēter diffamat'. ⁊ tu ex inuidia nō cō-
tradicis. reus eris. nā q̇libet tenet' ex chari
tate īpedire ⁊ ꝑuenire dānū ꝓximi. Nā eſt
vnū d' nouē alienis peccatis nō reſiſtere ꝑ-
uerſis cū bn̄ poſſes. Vn̄ ī decre. di. Reſi-
ſtere poſſe ꝑuſis ⁊ nō facere ē eis ꝯſentire.
H xxiij. q. iij. Qui pōt. ¶ Sciendū ꝙ ſum-
me cauere debemꝰ d' his ſeptē modis de-
tractionū. Vt aūt ſ; meliꝰ ꝑuare poſſemꝰ
tūc nullꝰ deberet loq̇ d' ꝓximo ipſo abſen-
te. Vn̄ di Leuit. xix. Nō maledices ſur-
do. Surdo maledicit. q̇ abſenti maledi-
cit ⁊ detrahit. hō eni ī abſens minꝰ audire
pōt detrahentē q̄ ſi ſurdꝰ eſſet. Surdus
enī ⁊ qn̄q; audit ſi alta voce clamat'. Ab-
ſens x̄o q̇ qn̄q; diſtat ꝑ duas leucas vel
ampliꝰ. nō pōt audire detrahentē q̄ntū-
cūq; clamat. Vn̄ Hiero. Noli diligē de-
trahere. ne eradiceris. Pauci enī ſunt qui
huic vitio plene renūciant. Vn̄ Augꝰ ſu-
per illud ps̄. Pro eo vt me diligerent de
trahebāt mihi ⁊c. dicit: Plus nocēt ī mē-
bris detrahētes chriſto. q2 aīas inficiunt
creditoꝝ. q̄ q̇ eiꝰ carnē mox reſurrecturā
ꝑemerūt. Et ꝓpterea detractores maxime
puniunt' a deo. ⁊ qn̄q; etiā tales deſperāt
ī agone mortis. Vt patet ī tali exēplo ſe-
quēti. Fuerūt duo ſocij clerici. quoꝝ vnꝰ
detractor erat peſſimꝰ. ſic ꝙ d' nullo pote-
rat bonū loq̇. q̇ infirmitate detētus. cū ad
pnīaz a ſocio moneret'. ꝑuipēdēs monitio-
nē eiꝰ. ī nullo omnino ſe emēdauit. Et cū
ad extrema appropinquaret. adiuratus a
ſocio ſuo ꝓmiſit ſibi ꝙ infra triginta dies
appareret ei ſi poſſet. ⁊ ſi deꝰ ꝑmitteret. ⁊
ſic mortuus ē. ⁊ poſt paucos dies deo per-
mittēte nō ꝓ ſalute eiꝰ ſ; vt ceteri erudiren
tur eiꝰ exēplo. apparuit ſocio eiꝰ niger ig-
nitus foris accenſus incendio infernali.
Ad cuius ꝯſpectū ille cū tremore cepit de-
ficere. dixit ei: Ego ſū iſte infelix quondā
ſocius tuꝰ ꝓ quo oras inanit'. q2 ꝑpetue ſū
dānatus. Et queſiuit quō ſucceſſit ſibi in
agone: Rn̄dit. cū eſſem ī extremis ductus

fui corā iudice. cūq; obmuteſcerē p̄ timore
vidi aīas multas ſole lucidiores ad iudi-
cē ꝯ̄ me manꝰ extēdere ⁊ clamātes: Vindi
ca dn̄e ſanguinē nr̄m d' illo mēdace detra-
ctore. q̇ nos apud hoīes mēdacit' diffama
uit. Ad hāc vocē cum me iudex inſpiceret
torua facie. ⁊ iterato vultu. ⁊ ego ī eiꝰ cō-
ſpectu territus ⁊ cōfuſus. ⁊ de ꝓlatis ꝯ̄ me
malis mihi ꝯſcius. memetipſū ⁊ magnam
miſericordiā dei ſū oblitꝰ ⁊ ſic deſperans ꝑ-
petue ſū dānatꝰ. ¶ Circa tertiū ſciēdū ꝙ
libent' audire detractionē d' ꝓximis ꝑicu- I
loſū ē. Vn̄ x̄ba ſacre ſcripture diſuadēt
nobis h̄. Vn̄ Prou. iiij. Labia detrahē-
tiū ſint ꝓcul a te. Vn̄ Eccl. xxviij. Sepi
aures ſpinis ⁊ noli audire linguā nequā.
Itē querit' vtrū peccet q̇s audiēdo detra-
ctionē. Rn̄det' ſm Tho. ij. ij. q. lxxiij. Si
aliq̇s detractionē audiat abſq; reſiſtētia
videt' detractori ꝯſentire vnde fit ꝑticeps
peccati eiꝰ. Si etiā q̇s īducat eū ad detra
hendū. vel ſaltem placeat detractio ꝓpter
odiū eiꝰ cui detrahit'. nō minus peccat q̄
detrahēs. ⁊ qn̄q; magis. Vn̄ Bern. De
trahere vel detrahentē audire q̇d hoꝝ dā-
nabilius ſit nō facile dixerim. Si x̄o pec-
catū eiꝰ nō placeat. ſ; ex timore vel negli-
gētia. vel etiā ex verecūdia q̄daz obmittit
detrahentem repellere ⁊ ei oſtendere ꝙ ei
detractio diſpliceat. tūc peccat q̇dē. ſed
multo minꝰ q̄ detrahētes. ⁊ plerūq; veni-
aliter. Qn̄q; etiā pōt eſſe mortale. vt qn̄
ex officio incūbit ei detrahentē corripe. vl'
etiā ꝓpt' aliq̇d ꝑiculum inde ꝯſequēs. vel
ꝓpt' radicē q̄ timor humanꝰ qn̄q; pōt eſſe
mortale. qd' fit qn̄ hō ſic ē diſpoſitꝰ vt ꝓpt'
timorē cuiuſcūq; rei tꝑalis faciat aliquod
ꝓhibitum. vel ꝑtermittat aliq̇d qd' eſt pre
ceptum in lege diuina. talis timor eſt pec-
catum mortale. alioquin eſt veniale. Itē
qui libenter audiūt detrahere ꝓximis ſūt
ſicut canes. Cū vnus canis leditur tunc
omnes accurrūt ⁊ eū lacerant ⁊ mordent.
Sic facilit' faciunt detractores. cū audiūt
alicui obloqui. tunc obloquenti applau-
dunt. Inſup ⁊ verba ſua etiam apponūt.
ſic ⁊ aīas ſuas ꝓprias occidunt ⁊ mortem

ꝫternā incurrūt. Cōſequēter dicit Aug⁹.
Nō accōmodes aures tuas ad ꝑcipiēda
ꝟba detrahētis. ne ꝯcipies mortez in aīa.
Detrahēti enī ⁊ audienti vtriuſqꝫ eſca eſt
mors aīę. Et vt breui⁹ ꝯcludā detractor
⁊ libēs auditor diabolum portāt ī lingua.
Vñ qlibet inqtū pōt dꝫ cōpeſcere linguā
a detractione. Vñ legit̃ d̾ quodā epō qui
fuerat ī purgatorio ⁊ vehemēter affligeba
tur ī fetore clerici ſui exiſtentis ī inferno. et
aſcendētis ad ipſum. qꝛ detractiones eius
qñqꝫ audierat ⁊ eū ꝓpterea nō ſatis acrit̃
corripuerat. q̃uis alias epūs ſatis ī ſe bo-
nus fuerat. Itē q̄ꝫ infęlix ſit lingua detra-
ctoris ptꝫ ꝑ h̾ exēplū. Erat qdā maxim⁹
detractor religioſoꝝ clericoꝝ et alioꝝ bo-
noꝝ hoīuꝫ. q̇ tandez deceſſit ⁊ obijt. ⁊ poſt
multos annos cū apiebat̃ ei⁹ ſepulcrū. to
tū corpus ei⁹ īueniebat̃ putridū. ꝑter lin-
guā ei⁹. ſ rane linguā int̃ ſe voluentes ro-
dere nō valebāt. in ſignū ꝙ lingua illa nō
fuerat digna ī terrā redigi. ex eo ꝙ mltos
hoīes lęſerat ⁊ miſer ille hō cui⁹ illa lingua
erat iam ī aīa ⁊ poſt iudiciū in corꝑe ⁊ aīa
ī ętnū torquebitur. nec tñ ꝯſumet̃. Unde
Apoc. ix. Mors fugiet ab eis.

Dñica quinta poſt feſtū trinita-tis. Sermo xciij. de operib⁹ que fiunt in peccato mortali.

PReceptor per
totā noctē laborantes nihil cepi-
mus. Luc. v. Sciendū ꝙ iſti laborant in
nocte. qui bona opa ſua faciūt ī pctō mor
tali. cū qbus nō merent̃ vitā ętnā. Vñ in
ꝓſenti ſmone tria ſunt dicenda. Primo
quō nihil meremur ī vitā ęternā cū bonis
opib⁹ q̄ ī pctō mortali fiūt. Secūdo q̇ fru
ctus tpales ſequūtur ex bonis opib⁹ quę ī
K pctō mortali fiūt. Tertio exēplū. Quā-
tum ad ꝑmū ſciendū ꝙ in bonis opib⁹ q̄
facit q̇s exñs ī pctis mortalib⁹. ſcꝫ īuidia.
ſupbia. gula. ⁊ ſic d̾ alijs. nihil meret̃ q̄tū
ad vitā ętnā. Vñ Deut. xv. Si maculā
habuerit. nō erit acceptū dño. Vñ Eſa.
ꝑ. Nō accipiā a vobis ſacrificiū qꝛ man⁹
veſtrę ſanguine plenę ſūt. Nā ſicut mors

corꝑis ꝑuat hoīem ab vſu mēbroꝝ. ſcꝫ ꝙ
non pōt ambulare nec ſtare nec audire. et
ſic d̾ alijs. Sic ⁊ pctm̄ mortale ꝑuat hoīez
vſu mēbroꝝ q̊ ad opa meritoria eo ꝙ ni-
hil meret̃ cū oīb⁹ opib⁹ ſuis qd̾ ſit merito-
riū vitę ętnę. ſic̄ nec aīal brutū. vt patet ī
ꝑs. Hō cum ī honore eſſet nō intellexit et
cōpatus eſt iumētis īſipiētib⁹ ⁊ ſimilis fa-
ctus ē in illis. Ergo ſic̄ iumētū qd̾ ꝯtinue
laborat nihil meret̃ niſi pabulū ſuū tpale.
ſic ⁊ hō exiſtens ī peccato mortali. ſolū me-
ret̃ tempalē remunerationez cū ſuis bonis
opib⁹. q̄ſic̄ iumētū eſt talis hō. Ut g̊ opa
nr̄a ſint deo accepta ⁊ nob̄ meritoria. tunc
ea debem⁹ facere in charitate ⁊ gr̄a. ſine q̄
nullū opus valet q̄ntumcūqꝫ etiā ſit d̾ ge
nere bonoꝝ. Vñ Bern. Charitas eſt bo-
nū cū q̄ nec opus minimū deſpicit̃. ſine q̄
nec maximū acceptat̃. h̾ ꝓbat̃. q̃uis ꝑdi-
catio ſit opus de genere bonoꝝ. ⁊ qñ fit ſi-
ne charitate. nō ē meritoria. Vñ apl's. j.
Cor. xiij. Si linguis hoīuꝫ loquor ⁊ ange
loꝝ. charitatē aūt nō ha. fa. ſum. ſicut ęs
ſo. ⁊ ci. tiniēs. Itē nec elemoſyna valet ſi-
ne charitate. Vñ apl's ibidē. Et ſi diſtri-
buero oēs fa. me in ci. pau. charita. ñ ha.
ni. m. pd. Itē nec martyriū valet ſine cha
ritate. Ibidē. Si tradidero corpus meuꝫ
ita vt ar. ⁊c. Ardere aūt eſt maxima afflic-
tio. Si enī maior afflictio nō ē meritoria.
niſi ī charitate fiat. nec minor ſcꝫ ieiuniū
vigilię. orōnes ⁊c. opa enī bona ⁊ merito-
ria erunt ex operantis bonitate. Lucę. vi.
Bon⁹ homo de theſauro ſui cordis ꝓfert
bonum. Matth. vij. Arbor bona fructus
bonos facit. Mala aūt arbor fructus ma-
los facit. Aug⁹. Nihil eſt bonuꝫ niſi ex te
bono. Vñ Greg. Inq̄ntuꝫ enī boni ſum⁹
coram deo. intantū erūt bona opa noſtra
apud deum. Quantum ad ſecundū L
ē ſciēdū. ꝙ ſex bona ꝓueniūt ex bonis opi-
bus q̄ fiūt ī pctō mortali. Primo valēt
illa opa bona ad tpaliū bonoꝝ multipli-
cationē. Eſa. i. Si audieritꝭ me bona terrę
comedetꝭ. Et h̾ ē rō vna ꝑncipal̃ q̄re mali
ꝓſperāt̃ ī diuitijs ⁊ honorib⁹. ſanitate cor-
poris. gaudijs mūdi. ⁊ ſic d̾ alijs. quia hic

remunerãt̃ ꝓ bonis opib' ſuis· et nullus ẽ
tam malus q̇n q̃nꝗ aliq̇d boni faciat· ſ.
orando aliq̃n vnũ pater noſter· vel audi-
endo miſſaꝫ· vel dãdo elemoſynã· vel ie-
iunãdo· ⁊ ſic ꝺ alijs. Modo nullũ bonum
manet irremuneratũ Ex quo in celo talia
bona nõ remunerant̃· tũc oportet ꝙ hic ĩ
terra ꝑ iſta tpalia bona illa opa remune-
rent̃. Vñ Greg. Quicũqꝫ bene ĩ h' ſcl'o
habetis cũ bona egiſſe vos recoliťȷ· valde
ꝺ ipſis ptimeſcite· ne ꝯceſſa vob' ꝓſperitas
eoꝵ̃dẽ ſit remuneratio bonoꝝ. Vñ etiaꝫ
vĩ in decre· Mali ꝓpť bona q̃ faciũt ꝑſen-
tẽ ꝓſperitatẽ ꝓ retributiõe accipiũt· de pe.
diſ· iij· c· Quãqꝫ. Ergo malũ ſignũ eſt ꝓ-
ſperitas tpalis ꝯtinua. Vñ Greg'. Ma-
gnus affluxus reꝝ tpaliũ ęťnę dãnatiõis
ẽ indiciũ. Vñ Aug' ĩ li· de doctrina chri-
ſtiana. Nihil infęlici' fęlicitate peccantiũ.
Sic ecõuerſo bonũ ſignũ ẽ aduũlitas cum
patiẽtia. Vñ Greg. ĩ moral'· Attẽde ſcri-
pturã dicẽtẽ tibi· flagellat omnẽ filiũ quẽ
recipit. Tu dicis forte excepť' ſũ· ſi excep-
tus fueris a flagelloꝝ paſſione· eris ⁊ exce-
ptus a numero filioꝝ· q̃ patient̃ ĩfirmita-
tes ⁊ tribulationes ſuſtinere debem'. Vñ
Hiero· ĩ epi· Libẽs nũc tormẽta patior vt
futura mihi gloria fuet̃. Iteꝫ q̃nꝗ ideo·
qꝛ ĩ ꝓſperitate multotiẽs obliuiſcunt̃ dei:
ꝓut ipſe cõquerit̃ ꝑ ꝓphetã dicentẽ: Sa-
turati ſũt ⁊ obliti ſũt mei. Sꝫ ne boni ob-
liuiſcant̃ deũ· tũc punit eos in ꝑſenti. Vñ
Greg· Dilectis ſuis de' iter aſperũ fecit·
ne dũ delectent̃ in via· obliuiſcant̃ eoꝝ q̃
ſũt in patria. Et q̃n de' punit eos h' facit
ex charitate. Apoc· iij· Ego quos amo ar-
guo ⁊ caſtigo. Origenes ſuꝑ Oſee dicit:
Qui diligit̃ a dño corripit̃· q̇ nõ diligit̃ ĩ
peccatis dimittit̃. Ex iã dictis patet ꝙ cõ-
tinua ꝓſperitas tpalis ẽ ſignum irę dei· et
remuneratio bonoꝝ opum q̃ ĩ pctõ mor-
tali fiũt. Secũdo valẽt illa bona opa
M ad tpalis pęnę dilationẽ vl' diminutionẽ
Peccator eni q̃nꝗ demeruit ꝙ etiã hic ĩ
ꝑſenti puniri debuit· h' tñ ꝓpť talia bona
opa q̃ ĩ mortali pctõ fiũt· differt̃ talis pę-
na ⁊ plaga dei· In ſignũ hui' q̃nꝗ duo

peccãt· ⁊ vn' hic punit̃· ⁊ alius nõ· qꝛ forte
bona opa fecit ĩ peccato mortali· ꝓpť q̃ bo-
na opa de' diſtulit plagã· ⁊ ꝓlongat ſibi
vitã ꝓpť emendã cũ alius q̇ ſimile peccatũ
fecit· ſubitanea morte interijt vel alias h' a
deo grauit̃ plagat̃· ita ꝙ ſua pęna hic in-
cipit ⁊ ĩ futuro nunꝗ̃ finiet̃. Sic legit̃ ſe-
cũdo libro Machabeoꝝ ꝺ Antiocho re-
ge cui' pęna hic incepit· ⁊ ĩ ꝑpetuũ in ifer-
no durabit. Vñ Ioſue· vi· legit̃· ꝙ Ra-
ab meretricẽ fecit Ioſue viuere· ⁊ domꝫ
eius atqꝫ oĩa q̃ habuit· qꝛ nũcios recepit
ad hoſpitiũ q̇s Ioſue miſit ad explorãdũ
terrã ꝓmiſſionis. Exẽplum legit̃ ꝙ q̇daꝫ
mercatores fuerũt in mari ĩ vna naui· ⁊ cũ
remigarẽt ad portũ ⁊ ad litus maris ⁊ ex-
ierũt ꝺ naui· ⁊ tũc vn' mercator q̇ fuit pa-
ganus vidit hoĩem mortuũ iacere nõ tu-
mulatũ· ⁊ ipſe pagan' miſericordia mot'
ſepeliuit illũ. Et in eadẽ nocte apparuit ei
angelus dñi in ſomno dicẽs ſibi· ꝙ craſti-
no die nullo mõ deberet nauigare h' ꝑ illũ
diẽ ibi manere ⁊ q̇eſcere. Et ꝺ mane dixit
h' ſocijs ſuis rogãs eos vt ibi manerent· q̇
noluerũt ei acq̇eſcẽ· h' nauim cũ mercimo-
nijs intrauerũt ⁊ oẽs ſubmerſi ſunt. Et h'
ꝑiculũ mortis euaſit pagan' ille cum ſuis
mercimonijs. Et legit̃ de eodẽ pagano ꝙ
ſemel fuit in vna taberna vbi multi hoĩes
fuerũt inebriati ⁊ deum blaſphemauerũt·
tũc venit etiã angelus ĩ forma nũcij ⁊ iuſ-
ſit ſibi vocare mercatorẽ illũ· ⁊ cũ exiuiſſet
ꝺ domo ⁊ nũciũ quęreret· immediate do-
mus corruit ⁊ oẽs ĩ ea exñtes oppreſſit. Et
ſic iteꝝ ille pagan' euaſit mortẽ ꝓpť illam
miſericordiã quã exhibuit in illo mortuo
quẽ ſepeliuit. Tertio talia opa faciunt
ad gratię habilitationẽ· ſcꝫ ꝙ pctõr citi'
cõuertit̃· qꝛ q̇ corpus ſuũ virgis ⁊ ieiunijs
affligit· magis habilitat̃ ad grãꝫ recipien-
dã qꝫ ali' pctõr q̇ talia opa nõ facit· ⁊ etiã
cũ elemoſynas dat paupib'· ⁊ illi ꝓ eo in-
tercedũt· ⁊ q̃nꝗ grãꝫ ſibi impetrãt a deo
Et ſic citi' ꝯuertit̃ qꝫ ſi nulla bona opera
in peccatis mortalib' feciſſet· hoc patet qꝛ
q̃nꝗ duo peccãt in eodẽ peccato· ⁊ vnus
ꝯuertit̃ ⁊ alius obduratur ⁊ damnabitur

Vñ ꝺ h̄ vi̾ in decre. In peccatis exiſtẽtes bñfacere debẽt. vt de⁹ cor ipſoꝝ ꝑ h̄ illu-ſtret. de pe. diſ. v. Falſas. Quarto ta-lia bona opa valent ad aſſuefactionez bñ opandi. Vñ Threñ. iij. Bonũ ẽ viro cũ portat iugũ dñi ab adoleſcẽtia ſua. et hoc intelligit̾ ꝓpt̾ aſſuefactionez. Prouẽ. xxij. Adoleſcẽs iuxta viã ſuã gradit̾. ⁊ cũ ſenu erit nõ recedet ab ea. Ratio ẽ. q: ẜm Ari-ſto. Omne ꝯſuetũ delectabile ẽ. Idẽ Ari-ſto. Multa naturaliter nõ ſunt delectabi-lia. ẜ cũ aſſuefacta fuerint erũt delectabi-lia. Ergo bonũ eſt bona opa facere ꝓpter aſſuefactionez. q: qꝺ q̇s aſſueſcit poſtmo-dũ vix dimittere põt. Similit̾ intelligitur cũ q̇s aſſuefact⁹ ẽ in malis opib⁹. Unde Hiere. xiij. Si mutare põt ethiops pelles ſuã aut pardus varietates ſuas. ⁊ vos po-teſtis bñfacere cũ didiceritis malefacere. Ratio ẽ ẜm Ariſto. ij. Eth. Ex actu mul-totiẽs iterato fit habitus. Idẽ. vij. Ethi-coꝝ. Difficile ẽ reſiſtere ꝯſuetudini q̄ aſſi-milat̾ nature. Quinto talia opa valẽt ad reſiſtendũ peccatũ. Quia vt ait Greg. Peccatũ ſuo pondere ad aliud trahit. Sꝫ ꝑ bona opa conſeruat̾ q̇s qñqꜫ ꝙ non tot peccata ꝯmittit. Vñ Eccl. iij. Ignẽ ar-dentẽ extinguit aqua. ⁊ elemoſyna reſiſtit peccatis. Sic etiã intelligit̾ de alijs bonis opibus. Sexto talia bona opa valent ad edificationẽ ꝓximoꝝ ꝓpter bonũ exem-plũ qꝺ ab illis bonis opib⁹ recipiũt. Vñ Berñ. in ẜmo. Seminem⁹ hoĩbus ſemen i. exẽplũ bonũ ꝑ apta opa. Sꝫ illi qui nõ ſolũ mali ĩ ſemetipſis ſunt. ẜ etiã malitiã ſuã in ꝓximis ꝑ exemplũ malũ infundũt peſſimi ſũt. Vñ Ariſto. ij. Eth. Peſſim⁹ ẽ ille q̇ nõ vtit̾ malis ſolũ ad ſe. ẜ etiam ad alios. Vñ Greg. ĩ moral. Tot mortibus q̇s digni⁹ ẽ. quot exẽpla prauitatis ĩ poſte-ros relinq̇t. Ergo bonũ ẽ bona opa facere ĩ peccato mortali ꝓpt̾ exẽplũ ⁊ edificatio-nẽ ꝓximoꝝ.

N

Septimo talia bona opa valent ꝙ pena eorũ minor erit ĩ iferno in caſu ſi vtiqꜫ damnant̾. Sed querit̾ quõ h̄ ĩtelligit̾ ꝙ pena eoꝝ minor erit? Rñdet̾ ꝙ nõ intelligit̾ ꝙ illa pena quã iam cũ pec-catis ſuis meruerũt eis minuat̾ ꝑ talia bo-na opa. q: illa pena manet. ẜ ꝙ non ſuꝑ-creſcit alia pena maior quã bene incurriſ-ſent. ſi bona opa nõ feciſſent. Et h̄ triplici-ter põt fieri. Primo ꝙ hõ dãnatus nõ ſolũ punit̾ ꝑ peccatis ꝯmiſſis. ẜ etiã punit̾ de bonis opib⁹ omiſſis q̄ debuit et potuit facere. Verbi grã. Audire miſſam dñica die tenet̾ q̇libet ꝺ ꝑcepto. vt patet de ꝯſe. diſ. i. Miſſas ⁊ c. Oẽs fideles. Modo q̇ nõ audierũt miſſaz ⁊ potuerũt audire. pu-nient̾ ꝑ illa omiſſione. Sꝫ ille q̇ audiuit min⁹ puniet̾. Pro illa enĩ omiſſione non puniet̾. q: obediens precepto eccleſie fuit. Sic etiã intelligit̾ de ieiunijs eccleſie ⁊ de alijs bonis opib⁹. q̄uis nõ eo modo fecit quo debuit. tñ meli⁹ ẽ feciſſe qꜫ ex toto ob-miſiſſe. ⁊ ideo min⁹ puniet̾. Secũdo q: eo tpe q̇ opa bona fecit fortaſſe mala feciſ-ſet. Mõ ẜm q̄ntitatẽ culpe erit quantitas pene. Vñ Greg. Vn⁹ gehenne ignis cre-dend⁹ eſt. ẜ nõ vno modo oẽs cruciat pec-catores. Vnuſquiſqꜫ enĩ inq̄ntum egit de culpa ĩtantũ ſentiet ꝺ pena. Quia q̇ duo peccata mortalia cõmiſit. ⁊ dãnabit̾. grui⁹ puniet̾. qꜫ ille q̇ ſolũ vnũ cõmiſit. Et etiã ideo q: reddituri ſum⁹ rõnez ꝺ tpe. Vñ Bern. Omne tẽpus nobis impẽſũ. a no-bis exiget̾ q̄liter ſit expenſũ. Et q̇ aliquid boni fecit. q̄uis ĩ peccato mortali. meli⁹ tẽ-pus ſuũ expẽdit ⁊ min⁹ puniet̾ qꜫ ſi nihil boni interim feciſſet. Tertio ꝓpt̾ exẽplũ q: ſi peccaſſet manifeſte. tunc alijs occaſio fuiſſet ꝑ ſuũ malũ exẽplũ ad ſimilia pecca-ta ꝑpetrãda. ⁊ tũc nõ ſolũ ꝓpt̾ ſe puniret̾. ẜ etiã ꝓpt̾ alios ⁊ ꝑ alijs q̇bus malũ exem-plũ dediſſet. Ergo peccator q̇ aliquid bo-ni fecit. ⁊ nulli occaſionẽ peccandi dedit. minus puniet̾ ſi dãnabit̾. Iſta ꝑdicta ſũt ſeptẽ bona q̄ ꝓueniũt ex bonis opibus q̄ ĩ peccato mortali fiũt.

O

Q aũt bona opa que fiunt in peccato mortali non ſunt deo accepta oſtenditur ꝑ tale exemplũ. Qui-dam filius habuit patrem qui obijt ⁊ fili⁹ xxxij. annis ꝑ anima patris quotidie ſpe-cialez orõnẽ fecit. Cui poſt h̄ tẽpus pater apparuit dicẽs ſe eſſe ĩ magnis penis. Cui

fil:us·ꝓfuit tibi oratio mea quã iam vltra
xxx·annos quotidie pro anima tua oraui
Rñdit pater·nõ mihi ꝓfuit. Et filius: O
mi pater iam bene audio ꝙ ĩ inferno es·ex
q̊ oratio mea tibi nõ ꝓfuit. Rñdit pater·
Fili nõ ſũ in ĩferno· nec etiã ſum dãnatꝰ·
ſ ſũ ĩ purgatorio·⁊ ibi crucior valde ma-
ximis pȩnis donec exoluã omnia peccata
mea vſqꝫ ad nouiſſimũ quadrantẽ. Et fi-
liꝰ·q̃re tũc nõ ꝓſunt tibi orõnes meȩ. Re-
ſpondit pater. Quia ſemꝑ ꝑ illud ſacruꝫ
⁊ longũ tempus in peccato mortali fuiſti.
Et filiꝰ. Pater quõ põt ħ eſſe·cũ ſingul'
annis ꝯfeſſus ſũ et ſacramẽtũ eucharíſtie
ſuſcepi. Rñdit pater. Tu ſingulis annis
ꝯfeſſus fuiſti ⁊ ꝯmunicaſti·ſ ſemꝑ ĩdigne
ſuſcepiſti·q꞉ tua ꝯtritio ⁊ ꝯfeſſio non fuit
vera·q꞉ nõ ex charitate ꝓceſſ t·ſ ex q̃dam
ꝯſuetudine. Et ĩ ſignũ huiꝰ tuã ꝯfeſſionẽ
diſtuliſti vſqꝫ ad vltimã ſeptimanã q̃dra
geſime·⁊ qñ ꝓ ꝯfuſione humana ꝯfeſſio-
nẽ tuã vlteriꝰ differre nõ potuiſti·tũc ꝑmo
ꝯfeſſionẽ tuã feciſti· et ĩ nullo te ſimplicit'
emẽdaſti. Et ita ꝑ ħ duo ſcꝫ q̃m tu ſic cõ-
feſſionẽ tuã diſtuliſti vſqꝫ ad vltimã ſep-
timanã· ⁊ ĩ nullo ſimpliciter te emẽdaſti·
cognoſcere debes ꝙ ꝑ illud longũ tempꝰ
nunq̃ꝫ habuiſti firmũ ꝓpoſitũ te emẽdan-
di·g̊ nunq̃ꝫ vere ꝯtritꝰ fuiſti·nec vnq̃ꝫ ali-
qꝺ peccatũ ꝑ illud longũ tẽpus tibi indul
ſit deꝰ. Et ſic ille cõpũctus poſtmodũ ve-
re fuit ꝯtritꝰ ⁊ pure ꝯfeſſus·et abiecit oẽs
vanitates mũdi ĩ veſtibꝫ ⁊ ĩ oĩbꝫ aliȷ̃s mo-
ribus ⁊ geſtibꝫ·⁊ deo ampliꝰ ſuire ſtuduit
Et etiã tũc deuotius ꝓ aĩa patris orauit·
⁊ eũ in breui de purgatorio liberauit.

❡ In eadeꝫ dñica Sermo·xciȷ̃· de laqueis ipſius diaboli.

In nomĩe aũt tuo laxabo rete. Luc̃. v· Sciẽ-
dũ ꝙ ſic ꝓdicatores laxãt retia
verbi dei ad capiendũ aĩas·ſic diabolꝰ ex-
pandit ſua retia ad illaqueandum aĩas·
❡ Pro quo ſciendum ·ꝙ diabolus ha-
bet octo retia ad illaqueandum animas·
ſiue aſtutias cum quibus hoĩes ſȩcula-
res inducit ⁊ retinet in peccatis· a q̊bꝰ ſibi
vnuſquiſqꝫ diligenter debꝫ cauere ne illa-
queet'·i·ad damnationẽ ȩternaꝫ ꝑducat'.
Prima aſtutia diaboli ẽ ꝙ diabolꝰ in-
ſpirat homini vt cogitet nõ eſſe tam durũ
vt ꝓdicatores dicũt. Et ſicut vulgariter
dicit'. Der teufel iſt nicht als greulich als
man malet. Et illud eſt falſum·q꞉ demon
eſt horribiliſſimꝰ ad videndũ·q꞉ nullus pi-
ctor põt ſuã horribilẽ ſpeciẽ depingere·q꞉
ħ ẽ vna ſpecial' pȩna dãnatoꝝ·ſm Greg.
ſcꝫ horrida viſio demonuꝫ. Et ſi dãnati
nullã aliam pȩnã ſentirent niſi horribileꝫ
viſionẽ demonũ·eis talis pȩna ſatis gra-
uis eſſet. Quia ſicut ſancti in cȩlo habent
ineffabilẽ delectationẽ ⁊ dulcedinẽ in vi-
dẽdo deũ·beatã Mariã ·omnes ſanctos
⁊ angelos dei·ſic ecõuerſo dãnati habent
magnã pȩnã videre luciferũ ſathanam et
omnes demones ⁊ dãnatos ĩ inferno exi-
ſtentes. Et tales ſȩculares hoĩes etiaꝫ di-
cunt nõ tm̃ eſt mortale peccatũ qꝺ ꝓdicat'
Si tot eſſent mortalia peccata q̊s ſalua-
ret'. Quondã nõ fuerũt niſi quatuor pec-
cata mortalia·ſcꝫ qui dñm ſuũ tradidit·⁊
ſeipſuꝫ occidens· ⁊ qui adulteriũ cõmiſit·
⁊ q̊ ꝓximũ ꝯtra iuſticiã interficit. Et tũc vl
terius dicũt·q̊s põt inimicũ diligere·quis
põt caſte viuere· q̊s põt a delitiȷ̃s carnis
⁊ a gaudiȷ̃s mundi abſtinere. Reſpondeo
Qui vult ſaluari·oportet eũ nõ ſolũ ami
cũ diligere·ſ etiã inimicũ·⁊ ei ex corde in-
dulgere·ſic ꝙ ampliꝰ nũq̃ꝫ ex rancore vult
ſe vindicare nec verbo nec facto·⁊ oportet
hoĩem eſſe caſtum·⁊ ab omni actu luxuriȩ
ꝓterq̃ꝫ ĩ matrimonio abſtinere·q꞉ nõ ſolũ
oportet ſaluandũ ſe cauere a maximis pec
catis mortalibꝫ·ſ etiã a cõmunibꝫ morta-
libꝫ·q꞉ cũ minimo peccato mortali q̊s dã-
nat' ita bene ſicut cũ maximo peccato·licet
pȩna infligat' ſm q̃ntitatẽ peccati·q꞉ ma-
iori peccato maior dat' pȩna. Vñ dĩ ĩ de-
cre. Pȩna ſeq̊t' q̃ntitatẽ delicti·xxiiȷ̃·q·i·
Nõ afferamꝰ. Ergo q̊ vult ſaluari ab oĩ
peccato mortali debet ſe abſtinere. Sꝫ ſi
diceret q̊s·an ſit poſſibile viuere hoĩeꝫ ſine
pctõ mortali· ħ quȩre ante ſmo·lxxviȷ̃·L

Ergo qñcũq; ex inſtinctu diaboli tibi ta-
lia incidũt· ſc; nõ ẽ ita durũ ſic p̃dicato-
res dicũt· ⁊ ſic d' alijs· ſcire debes q̃ h̃ ẽ re-
te ⁊ laqueus diaboli· cũ q̃ te cape nititur.
Vñ dĩ Matth· vij· Arta eſt via q̃ ducit
ad vitã· ⁊ ſpacioſa ẽ via q̃ ducit ad p̃di-
tionẽ· ⁊ multi ambulãt p̃ eã. Vñ· j· petri
iiij. Iuſt⁹ vix ſaluabit̃. ps. Hec porta dñi
⁊ iuſti intrabũt eã. Si chriſt⁹ dixit arta ẽ
via quõ p̃dicator audet oppoſitũ dicere?
Et ſi oppoſitũ p̃dicat nõ ẽ p̃dicator· ſ; ſe-
ductor ⁊ deceptor. Bern̄. ſup Cãt. Chri
ſtus q̃ non fallit̃ elegit qđ carni moleſtius
eſt· qđ g̃ vtilius ẽ· illud etiã magis eligen-
dũ ẽ. Et q̃ſq̃s aliud docet vel ſuadet ab
Q eo tãq; a ſeductore cauẽdũ ẽ. ¶ Secun
dus laqueus ſine rete cũ q̃ diabol⁹ pctõ-
res capit ẽ q̃ dat eis cogitare q̃ mala feci-
ſti· alij plus fecerunt· ⁊ tñ̄ ſperant ſaluari.
multi faciũt qđ tu ipſe inuite faceres· cum
ſcis tales clericos vel religioſos q̃ h̃ ⁊ hoc
fecerũt ⁊ faciũt· ⁊ illi lr̃ati ⁊ prudẽtes ⁊ ta
les annoſi faciũt h̃ vel illud· cur tu nõ fa-
cies q̃ ipſi audẽt facere· cũ tñ̄ etiã intẽdãt
ſaluari. Rñdeo q̃ illa excuſatio nulla ẽ.
q̃ ſm̃ dictũ chriſti· vt hr̃ Luc. xij. Ser-
uus ſciẽs volũtatẽ dñi ⁊ nõ faciens· pla-
gis ⁊c. Ex q̃ ſequit̃ q̃ q̃ ſciũt et intelligũt
mala ⁊ vltra h̃ faciũt· grauius peccãt ⁊ g̃-
uius punientur. Ergo vt euadas illos la-
queos diaboli· tu debes inſpicere vitã ſan
ctoꝝ ⁊ bonoꝝ hoĩu;· q̃ intẽdũt ad celũ· et
h̃ etiã oſtendũt factis· ⁊ ſic poteris inueni-
re q̃lis ſis reſpectu ipſoꝝ· et ſic ipſoꝝ lau-
dabilis vita te inducet ad emendandum
vitã tuam ad pniã;. Vñ Greg. Nunq;
pctõres ad lamẽtum pnĩe redirẽt· ſi nulla
eſſent bonoꝝ exẽpla q̃ eoꝝ mentem trahe-
rẽt. Bern̄. Qui vitã p̃cedentiũ patrũ cõ
ſpicit q̃d ĩ ſe gemere debeat ſubtili⁹ cogno
ſcit. Ergo cõſiderãdo vitã ſanctoꝝ ẽ mul-
tũ vtile· q̃ ex h̃ hõ debet ſumere normã vi-
uẽdi. Ambro. Scõꝝ vita eſt ceterĩ norma
viuẽdi. Ergo q̃cũq; vult p̃ficere ĩ bono·
debet adũtere vitã bonoꝝ ⁊ nõ maloꝝ·
q̃ reſpicere vitã maloꝝ ẽ valde p̃iculoſũ·
R q̃ ĩducit hoĩe; ĩ obdurationẽ. ¶ Terti⁹
laqueus ſine rete diaboli ẽ· q̃ hõ cogitat ĩ

ſe: deus miſericordit̃ egit mecu;· h̃ bona ⁊
h̃ bona fecit mihi. Ibi liberauit me ab illo
malo· ibi me cuſtodiuit· ibi illa dedit mi-
hi· nõ deſinet me ĩ fine. Rñdeo h̃ totũ fe-
cit tibi vt ad eũ te cõuerteres ⁊ fructũ bono-
rũ op̃um faceres· ſ; q̃ ſterilis es· tũc cõſide
ra p̃abolã euangelij vbi dicit d' ficulnea.
Ecce iã tertio veni q̃rẽs fructũ ĩ hac fi-
culnea ⁊ nõ inuenio· ſuccinde g̃ ea; vt q̃d
terrã occupat? Etiã Matth. vij. dĩ. Ar-
bor q̃ nõ facit fructũ excidet̃ ⁊ ĩ ignẽ mitte-
tur. Sic cõtingit homini illi q̃ ingratus ẽ
de dei bñficijs. Vñ Bern̄. ſup Matth.
Quanto maiora bñficia ſunt hoĩb; cõſti-
tuta· tanto maiora peccantib; ⁊ grauiora
iudicia. Sic enĩ lignũ aridũ vnctu; cum
pinguedine feruẽtius ardet· ſic etia; hõ q̃
multa bñficia a deo accipit· ⁊ ẽ ſemp̃ in-
g̃tus ⁊ ſteril' ĩuenit̃· ardẽti⁹ ⁊ feruẽti⁹ arde
bit ĩ igne ĩfernali. Ergo qñ tal' laque⁹ di-
aboli tibi occurrit· tunc cogitare debes· q̃
q̃nto plura bñficia a deo recipis· tãto di-
ſtrictiorẽ rõne; reddes· ⁊ tanto plures te-
ſtes cõtra te habebis· q̃ oĩa beneficia erũt
teſtes ĩ extremo iudicio. Vñ p̃pheta. In-
ſtaures teſtes tuos cõtra me. Ergo d' bñfi-
cto dei debes eſſe grat⁹. ¶ Quartus la- S
queus ſine rete diaboli ẽ· q̃ dat eis cogita
re q̃ nullus debet deſperare. Maria mag
dalena mala fecit. Petrus chriſtũ ter ne-
gauit. Paulus eccleſiã p̃ſecutus ẽ. Da-
uid adulteriũ ⁊ homicidiũ cõmiſit· ⁊ ſic de
alijs. Hi oẽs iam magni ſũt ĩ celo. Nam
de⁹ ẽ miſericors· ⁊ totiẽs paratus ẽ pecca-
tori miſereri ⁊ indulgere· quotiẽs peccator
vult ſe a peccatis cõuertere. Rñdeo q̃ verũ
ẽ q̃ de⁹ ẽ miſericors· ⁊ null⁹ debet deſpera
re d' ſua miſericordia ⁊ d' ei⁹ venia· ſ; illi qui
peccatores fuerũt· vt Maria magdalena
⁊ ſanct⁹ Petrus ⁊ ceteri p̃ponunt̃ tibi· vt
ſi peccaſti ne deſperes· ſ; nõ ſup̃ h̃ peccare
debes· q̃ maledict⁹ q̃ peccat in ſpe. Bern̄.
Eſt infidelis fiducia illi⁹ ſolius vtiq; ma
ledictionis capax videlicet cum in ſpe pec
cam⁹. Quando ergo talis laqueus dia-
boli p̃ponit̃· ſc; q̃ debes peccare ⁊ non de-
ſperare· tũc tu cogitare debes illud dictu;
pſalmiſte. Spes ĩpioꝝ p̃ibit. Quidã enĩ

peccatores nimis ſperãt·ſcꝫ q̄ cupiunt cū
peccatis ſaluari·⁊ maior ē ſpes eoꝝ q̄ꝫ bo-
noꝝ hoīuꝫ. Oēs enī boni hoīes q̄ntūcū̄qꝫ
boni ⁊ deuoti timēt deū ꝓpᵗ magnã iuſti-
ciã ſuã. Si enī iuſtus vix ſaluabitᵣ· impiꝰ
⁊ peccator vbi manebunt? Et taliū pctōꝝ
ſpes nō dr̄ ſpes ſꝫ p̄ſūptio. Vn̄ Augꝰ. Si-
ne meritꝭ nō ē ſpes ſꝫ p̄ſūptio. Ergo debes
vitã tuã emēdare·⁊ ſic veniã a deo ſpera-
re. Vn̄ Bern̄·in ſmone. Corrige teipſuꝫ
⁊ indulgētiã ſpera·nulla ē enī culpa q̄ nō
habet veniã. Quintus laqueus ſiue rete
diaboli ē ꝙ facit hoīem cogitare· ſꝫ qđ tu
nō ſcis non eſt peccatū·⁊ ſic decipit tales·
ꝙ etiã nolūt ſcire ea q̄ ſūt ſalutis vt eo li-
berius poſſint peccare· eſtimãtes ꝙ cū nō
I ſciãt nō ſit eis pctm̄. Unde querit᷑ vtꝝ
ſit aliq̄ ignorantia q̄ poſſit excuſare hoīeꝫ
a peccato. Rn̄det᷑ ꝙ ē triplex ignorantia.
Prima eſt inuincibilis·⁊ eſt duplex·ſcꝫ ī-
nata vt ī pueris ⁊ amentibus adultis qui
nunq̄ꝫ vſū rōnis habuerūt. Alia ē ex caſu
vt in adultis q̄ habent vſum rōnis iam· ⁊
poſtmodū qn̄qꝫ incidūt in amentiã ꝓpter
debilitatē capitis·⁊ ꝓpᵗ nimiã abſtinētiã
vel ex alijs cauſis licitis· ⁊ talis ignorãtia
inuincibil᷑ excuſat a peccato mortali. Vn̄
Ariſto·iij·Eth·Ignorãtia excuſat pecca-
tū·qꝛ quicquid tales faciunt·excuſant᷑·qꝛ
nullus pōt cōmittere peccatuꝫ mortale q̄
non habet vſum rōnis. Secunda dicitur
ignorantia neglecta ſeu craſſa·⁊ ē cū quis
poteſt ſcire que deus p̄cepit vel ꝓhibuit·
vel q̄ ad ſalutē ꝑtinent·ſꝫ occupationibꝰ
exterioribus ſe intantuꝫ explicat·ꝙ đ illis
nō curat. Et iſta ignorantia non excuſat.
Tertia ignorantia dicitur affectata·cum
qua nō ſolum quis damnatur·ſꝫ etiã gra-
uiſſime ꝓ ea punict᷑. Et eſt qn̄ quis ꝯtem-
nit ſcire ea q̄ poteſt ⁊ tenet᷑ ſcire·vt eo libe-
rius poſſit peccare. Hanc ignorantiã ha-
buerūt phariſei đ chriſto·et adhuc multi
habent·q̄ ꝓpterea fugiūt ſmones ⁊ ē ꝑicu-
loſus laqueus diaboli·⁊ cū ſꝫ eſt malū ſig-
num ꝙ hō nō vult audire veritatē. Et ſꝫ
ideo ꝯtingit quia excecauit eos diabolus
et eoꝝ ꝓpria malitia. Pſ. Noluit itellige-
re vt bene ageret. Et tales decipiunt ſeip-
ſos. Unde Iſido·đ ſum·bo· Sunt q̄ ig-
norantie excuſationē p̄tendunt ⁊ ſcire no-
lunt·vt minus culpabiles videantur·qui
tn̄ ſeipſos nō muniūt ſꝫ decipiunt. Que-
ritur q̄s ꝑiculoſius peccet·an ille qui ſcit
quid eſt faciendū vel omittendū ⁊ nō fa-
cit·vel ille qui nō vult ſcire·ideo vt eo li-
berius poſſit peccare. Rn̄detur ꝙ ille qui
nō vult ſcire ideo vt liberius poſſit peccare
dupliciter peccat. Primo peccat ī ꝯtuma-
cia ⁊ ſupbia·eo ꝙ nō vult ſcire vt eo libe-
rius poſſit peccare. Unde Iſido·đ ſū·bo·
Neſcire ſimpliciter ad ignorãtiaꝫ ꝑtinet·
noluiſſe vo ſcire ad cōtumaciam ſupbie.
Secundo peccat in hoc ꝙ facit ꝓhibituꝫ
vel ꝙ dimittit faciendū. Sed ille qui ſcit
⁊ intelligit vnū peccatum·ille peccat·quia
facit qđ eſt ꝓhibitum·⁊ qđ ſcit ꝓhibituꝫ·
q̄uis eodē genere peccati grauius peccat.
Unde Luc·xij. Seruus ſciens volunta-
tē dn̄i ⁊ nō faciēs plagis vapulabit mul-
tis. Et inſup ille qui ſcit ⁊ intelligit malū·
poſtmodū poteſt ꝯfiteri ⁊ ꝯteri ⁊ ſatiſface-
re·qꝛ malū nō euitat᷑ niſi cognitū. Sꝫ ille
q̄ nō ſcit nec cognoſcit maluꝫ qđ cōmiſit·
quō poteſt poſtmodū ꝯteri ⁊ ꝯfiteri·cū nō
ſcit nec vult ſcire. Vn̄ Bern̄· ſup Cant.
Scio neminē abſq̄ꝫ cognitione ſui ſalua-
ri·đ qua mater ſalutis humilitas oritur·
⁊ timor dn̄i·qui ⁊ ſicut initiū ſapīe eſt· ita
⁊ initium ſalutis. Sextus laqueus di-
aboli vel rete eſt·ꝙ immittit homini ad co-
gitandū: Tu iuuenis es ⁊ tempus ſuffici-
ens adhuc habes ad ꝑnitendū poſtq̄ꝫ ſe-
nueris. Qui enī audet peccare audet ⁊ ꝑe-
nitere. Quibꝰ reſpondeo. Morit᷑ iuuenis
morit᷑ ⁊ ſenex·⁊ ignoras an ad etatē ſenilē
ꝑuenies·qꝛ nihil habes certius morte·ſed
hora mortis nihil incertiꝰ. Unde Bern̄.
Quid in rebus humanis certiꝰ morte·q̄d
hora mortis incertius inuenitur? Et ergo
q̄libet qui peccat ſiue ſit iuuenis ſiue ſenex
debet ſe ꝑ veram ꝑnitentiã ad mortē di-
ſponere·⁊ ſemꝑ ſibi mortē eſtīare ꝓpinquã.
Vn̄ Gregi·ſup Ezech. Etenim nob con-
ditor noſter diem mortis ignotam voluit

eſſe vt duꝫ ſemꝑ ignorat̃·ſemꝑ ꝓxīmꝰ eſſe
putet̃·⁊ q̄nto q̇s feruētioꝛ ē in opatione·
tanto incertioꝛ ē ꝺ̄ euocatiōe. Vñ Luce
xij· Eſtote parati qꝛ neſcitꝭ q̄ hoꝛa dn̄s ve-
ſter venturus ſit. Inſuꝑ dicis: qui audet
peccare audet ⁊ pęnitere Rn̄deo·ꝙ multi
grauiter ⁊ multipliciter peccauerūt·ꝫ pau
ci pn̄iaꝫ veracit̃ egerūt. Vñ Ambro· Fa-
cilius inueni q̇ ſuauerūt innocentiā· q̄ꝫ q̇
cōgruā egerūt pn̄iaꝫ. Sꝫ q̄re deꝰ ꝑmittit
aliquos moꝛi ī iuuētute·ꝫ quere infra ſer-
A mone·cix· B. Septimus laqueꝰ ſiue
rete diaboli ē ꝙ dat homini cogitare· q̇d-
quid deꝰ vult ꝫ opoꝛtet fieri.ꝫ ſi debes ſal
uari nunq̄ꝫ dānaberis·quicq̇d etiam mali
tu facies ſi etiā debes dānari·nūq̄ꝫ ſalua-
beris quicq̇d boni facies deꝰ bn̄ dabit tibi
ꝯtritioneꝫ qn̄ ei videbit̃ tēpus·qꝛ omnia
opoꝛtet fieri ſm volūtatē dei. Quibꝫ apo
ſtolus rn̄det·ꝙ hec ē volūtas dei ſanctifi-
catio veſtra·ſi illā habebis dabit tibi vitā
ęternā·ſin aūt moꝛtē ęternā. Multi hoīes
et ſtulti ſunt q̇ ſic a diabolo decipiunt̃· ſic
dicētes: Quid conaboꝛ·qꝺ̄ futurū ē ⁊ deꝰ
ꝓuidit·ꝫ fiet. Aduerte ꝙ ꝓſcientia dei nō
infert alicui neceſſitatē qꝛ liberū arbitriuꝫ
ſemꝑ monet ad vtrūlibet·ſic ꝙ quilibet hō
pōt bene vel male facere.ſi bene ſaluabit̃·
ſi male damnabit̃. Sciendū ꝙ omnes ho
ni ꝑdeſtinati ſunt ad gloriā ęternā·ea tn̄
ꝯditione ſi fidem tenuerint ⁊ charitatē ⁊
humilitatē· patiētiā ·miſericoꝛdiā ⁊ pieta
tem·⁊ ſic ꝺ̄ cōſimilibꝫ·tales eni ſic futuros
ꝓuidit deꝰ quos ad vitā ꝑdeſtinauit· q̄ſi
ꝑdeſtinando eis diceret: Ego q̇dem vos
ad vitā ꝑdeſtino·ſi taliter ⁊ taliter vixeri-
tis·ſi mādata mea ſuaueritis·ſi fidē ⁊ mi-
ſericoꝛdiā habueritis·⁊ ſi ī bono ſtatu in-
uenti fueritis. Qui ḡ talis eſſe nō vult· q̇
ſcꝫ mādata dei ſuare nō voluerit·⁊ ī ma-
litia ꝑſeuerare ꝓponit·ille ꝓ certo ſciat ſe
ad moꝛtē ęt̄nā eſſe ꝓſcitū. Nullus ḡ dicat
ſe fruſtra oꝛare et alia bona opa facere·qꝛ
ſicut deus aliquē ſaluandum ꝓuidit·ſic ⁊
moduꝫ quo ſaluari debeat·i·ꝑ merita ſua
⁊ bona opa ⁊c̄. Et ꝓpter ꝫ ſtultus eſt qui
dicit: volo facere qꝺ̄ mihi placuerit· qꝛ ſi
ſaluari debeo ſaluaboꝛ·ſi damnari debeo
damnaboꝛ. Sicut ſtultus eſſet ille īfirmꝰ
qui diceret volo ꝯmedere·volo bibere qꝺ̄
mihi placuerit·ſi curari debeo curaboꝛ·et
ſi moꝛi debeo moꝛioꝛ. ac ſi ſibi īutilis eſſet
medicina. ¶ Unde legit̃ exemplū tale in X
cęſario. Ludouicus lātgrauꝰ thuringię
hō lr̄atus tāto erroꝛe fuit deceptus· vt ſe
aſſereret neceſſario eſſe ſaluandū ſi ꝑdeſti-
natus eſſet·vel damnandū ſi ad ꝫ eſſet ꝓ-
ſcitus·⁊ dixit ſe hoꝛā moꝛtis nō poſſe effu-
gere vel anticipare·⁊ ob hoc īfinitis vitijs
ſine vllo timoꝛe ſe mltipliciter exponebat
Tandē grauiter infirmatus medico voca
to dixit vt curam adhiberet ꝙ ꝯualeſcere
poſſet. Medicꝰ peritus ī medicina ⁊ ī the-
ologia· illius erroꝛē nō ignoꝛās. Rn̄dit:
Dn̄e ſi dies moꝛtis veſtrę aduenit nō po-
tero vos curare·ſi xo nō dū venit·fruſtra
curam adhiberē.qꝛ ſine hac curabimini·
Cui comes· Quō ſic rn̄des· ſcio niſi cito
mihi ſubuenias·moꝛioꝛ ante tēpus. Rn̄-
dit medicus: Creditis vitā ꝓlongari vir-
tute medicinę·quare hoc nō creditis ꝺ̄ pę-
nitentia·q̄ eſt medicina aīę? Conſiderās
lantgrauius virtutē verboꝝ ·dixit ei: De
cętero eſto medicus aīę meę·qꝛ ꝑ tuā medi
cinā liberauit me dn̄s a maximo erroꝛe.
¶ Octauus laqueus ſiue rete diaboli ē Y
malū exemplū maloꝝ hominū. Et hoc re-
te eſt ꝑ̇ncipaliſſimuꝫ cū quo capit ⁊ deci-
pit quaſi oēs hoīes·⁊ omne genus huma-
nū·tam iuuenes q̄ꝫ ſenes. tam nobiles q̄ꝫ
ignobiles·tā pauꝑes q̄ꝫ diuites·qꝛ vnuſ-
quiſq̄ꝫ vult ſe excuſare dicens·opoꝛtet me
ꝯfoꝛmari alijs hoībꝫ·alias nihil curarent
de me. Ille ⁊ ille facit ꝫ·iſte ſic incedit ī ve-
ſtibus ſiue in alijs moꝛibꝫ·⁊ iam eſt cōmu-
nis modus hoīuꝫ ſic viuendi·quare ⁊ ego
nō facerē. Quibꝫ rn̄deo·ꝙ nemo pōt du-
obus dn̄is ſuire·ſ·deo ⁊ mūdo· Vñ apo-
ſtolus. Si adhuc mundo placerem ſuus
chriſti nō eſſem·ꝫ patet qꝛ amicitia huius
mundi inimica ē deo· qꝛ amoꝛ mundi ex-
pellit deū ⁊ gratiā a coꝛde hoīs·quia ſicut
ignis ⁊ aqua ſunt ꝯtraria· ⁊ ſicut frigiduꝫ
⁊ calidū mutuo ſe expellūt·ſic amicitia dei

⁊ huius mũdi ſimul ſtare nõ poſſũt. Ergo
qñ talis laqueus tibi ꝓponit᷑ a diabolo. ſ.
ꝙ cogitas: Iſte ẽ iam curſus mũdi. opor-
tet ſic me etiã viuere. tũc cogitare debes ꝙ
lata ⁊ ampla eſt via q̃ ducit ad ꝑditionẽ.
⁊ multi ambulant in ea. Ratio eſt. qꝛ plu-
res ſunt mali q̃ꝫ boni. ⁊ h̃ cauſat᷑ principa-
liter exẽplo qḋ vnus ꝓbet alio. qꝛ vnꝰ in-
ficit aliũ ꝑ malũ exẽplũ. recte ſicͭ carbones
ſeinuicẽ ĩcẽdũt. qꝛ nĩſo mõ eſſent tot ſuꝑ-
bi. auari. luxurioſi. guloſi. luſores. choriçã-
tes niſi viderent ab alijs talia fieri. Et iſti
homĩes ſũt fatui q̇ volũt ſe ↄformare alijs
in malis. Nã vnus aſinꝰ cũ viderit alium
aſinũ cadere. cauet ſibi. ⁊ nullo modo euꝫ
imitat᷑. O q̃ꝫ plurimos viderũt ⁊ audierũt
illi ꝓ ſe cecidiſſe. ſicut luciferuꝫ in ſuꝑbia.
epulonẽ in gula. totũ mundum in luxuria
qñ diluuiũ deleuit totũ munduꝫ. ⁊ tñ ad-
huc hoĩes fatui ⁊ ſtulti audent ſuꝑbiẽdo.
luxuriãdo. ⁊ ĩ gula voluptuãdo peccare.

In eadẽ dñica Sermo. xciiij. de his que debent nos retrahe-re ab amore temperalium.

Elictis omni

r bus ſecuti ſunt eũ. Luce. v.
In h̃ ꝙ iſti ſancti apl̃i de q̇bꝰ
ĩ hodierno euãgelio fit mentio ĩ iſto mira-
culo ĩ captura piſcium oĩa ꝓpter chriſtuꝫ
reliquerũt. exẽplũ debemus ſumere. ꝙ cor
noſtrũ ab illicito amore tꝑaliuꝫ retrahere
A debemꝰ. Unde ſciendũ ꝙ ſunt ſeptem q̃
debẽt nos retrahere ab amore tempaliuꝫ.
Primũ ẽ qꝛ tꝑalia in vita ꝓſenti modi
cũ ꝓſunt. qꝛ niſi victũ ⁊ amictũ nobis ad-
miniſtrant. Eccſ. v. Qui diuitias amat
fructũ nõ capiet ex eis. diuites enĩ intuen-
do diuitias. q̇d aliud faciũt niſi ꝙ oculos
paſcũt? Siq̇s enĩ habuerit ciſtã plenã flo
renis. tñ nihil ex eis caꝑe põt niſi victuꝫ ⁊
amictũ. Ex quo patet ꝙ diuitie nihil va-
lent niſi ꝙ corꝑaliter loquẽdo o ⁊ os ⁊ ven
trẽ replere pñt ⁊ tegere nr̃aꝫ nuditatem. ꝟ
B mentem ⁊ aĩam nõ pñt ſatiare. Unde
Guil. lugḋ. ſuꝑ illo verbo apl̃i. Sufficien
tia nr̃a ex deo ẽ. Aſſignat triplicẽꝫ rõnem
quare tꝑalia nõ pñt replere deſideriũ aĩe.
Prima rõ eſt ꝓpt᷑ capacitatẽ ipſiꝰ aĩe. qꝛ
ꝟm ſctõs doctores. aĩaꝫ dei capacẽ nihil
minꝰ deo replere poteſt. Vñ Bern̄. Ad
imaginẽ dei quippe facta ẽ aĩa rõnalis ce-
teris oĩbus occupari põt. ĩpleri oĩno non
põt. Capax enĩ dei ẽ. ⁊ quicq̇d deo minꝰ
eſt. nõ eã implebit. Vñ cũ totꝰ orbis ter-
rarũ ſit ante deũ quaſi gutta roris ante ſo
lem vt legit᷑ Sap. xi. ergo totus orbis nõ
ſufficit replere cor vniꝰ hoĩs. Secunda rõ
eſt ꝓpt᷑ bonoꝝ tꝑaliũ vanitatem. Bern̄.
Nõ plus ſatiat᷑ cor hoĩs auro. q̃ꝫ corpꝰ
aura. Ideo dic᷑ ꝟgo Maria glioſiſſima
Luce. i. Et diuites dimiſit inanes. Ergo
oĩa tꝑalia ꝓpt᷑ ſuã vanitatẽ ñ pñt ſatiare
deſiderium aĩe. Tertia rõ qꝛ bona tꝑalia
nõ intrãt ĩ cor hoĩs eſſentialiter. ⁊ ideo nõ
replent illud. Sicͭ vinũ adhuc exiſtens in
dolio ventrẽ hoĩs nõ implet. nec corꝑaleꝫ
ſitim ſedat. ſic pecunia exiſtẽs ĩ burſa vel ĩ
ciſta. nec replet cor hoĩs. nec ſatiat ſitim
auaritie. Sola enĩ dei grã q̃ cor intrat. ſi-
tim cordis põt extinguere. ꝟ pecunia hene
ſitim augmẽtat auaritie. Vñ Greg. ĩ q̇-
dã omel. Oĩs auarꝰ ex pecunia ſitim mul-
tiplicat. qꝛ cũ ea q̃ appetit adeptus fuerit.
ad appetenda alia amplius anhelat. Vñ
Eccſ. v. Auarꝰ nõ replebit᷑ pecunia. Etiã
Augꝰ in epl̃a. Auarus inferno eſt ſimilis.
Infernus enĩ q̃ntoſcũq3 deuorat. nunq̃ꝫ
dicit ſatis ẽ. ſic ⁊ ſi oẽs theſauri ↄfluxerint
in auarũ. Ex his iam dictis patet ꝙ tꝑa-
liter ⁊ corꝑaliter loquẽdo tꝑalia nõ valẽt
niſi ad ſuſtentationẽ corꝑis ad breue tem
pus. cur ꝰ hõ multa deſiderat. cui pauca
bene ſufficiunt? qꝛ dicit apl̃us. Habentes
victũ ⁊ amictũ his ↄtẽti ſimꝰ. Secũ- C
dum ꝙ tꝑalia nõ ſũt ꝓpria hoĩs. ꝟ accõ-
modata. ⁊ h̃ patet qꝛ deꝰ põt te ꝓuare illis
bonis qñ vult. Inſuꝑ fur põt tibi furari.
ignis cõburere. aqua ſubmergere illa tem
poralia ſi deꝰ ꝑmiſerit. Vñ apl̃s. Quid
habes qḋ nõ accepiſti? modo ſicͭ rẽ accõ-
modatã nõ multũ diligis. ꝟ cũ timore ve-
ris. ne offendas illũ q̇ tibi accõmodauit.
ſic ⁊ tu te habere debes quo ad tꝑalia que

h

de⁹ tibi accõmodat. Q: aũt tp̱alia ñ ſũt
noſtra ꝓp̱ria. h̄ patet ſm̄ Guil. lugd̄. per
quattuoꝛ. **Primo** p̱ ſacrã ſcripturam.
Vñ Abacbuc. ij. Ve q̇ cõgregat nõ ſua
i. tp̱alia. Et Ambro. ſup̱ Lucam. Bona
hoĩs nõ ſunt q̃ ſecũ ferre nõ põt. g̃ tp̱alia
aſſimilant̃ fluuio. p̃s. Diuitie ſi affluant.
nolite coꝛ a ꝓponere. Ad modũ enĩ fluuij
affluũt ⁊ effluũt diuitie. Aqua enĩ ĩterim
ꝙ p̱tranſit ciuitatẽ. quilibet de ciuitate ea
vti poteſt. Sic eſt d̓ bonis tp̱alib⁹ nobis
collatis. **Secũdo** oſtendit̃ q: terra in q̃
creſcũt tp̱alia ñ ẽ nr̃a. p̃s. Quõ cãtabim⁹
canticũ dñi ĩ terra aliena? Idem Aduena
ego ſum apud te ⁊ p̱egrinus ſicͭ omnes
patres mei. Vñ Bern̄. Filij Adam gen⁹
auarũ ⁊ ambicioſũ. audite quid vobis di
cam cũ terrenis diuitijs ⁊ gloꝛia tp̱ali que
nõ vere veſtre ſunt. aurũ ⁊ argentũ nõne
eſt terra rubea ⁊ alba. quã ſolus hoĩuꝫ er
roꝛ facit aut magis reputat p̄cioſam? de
niqꝫ ſi veſtra ſint hec. tollite vobiſcũ. h̄ hõ
cum interierit nõ ſumet quicꝗ̄. **Tertio**
oſtendit̃ q: ianitoꝛ. i. moꝛs nihil permittit
deferri de mũdo. Cũ aliquis ſedet ad mẽ
ſam diuitis. multa ſibi apponunt̃. ſ. ciphi
argentei ⁊ ſcutelle. in q̇bus ſolũ vſum hꝫ.
Si quis vo ex ſimplicitate crederet ſua ⁊
vellet ea ſecũ ferre. ianitoꝛ bene oſtenderet
ei in poꝛta. ꝙ nihil iuris in eis haberet. ita
diuites ſi credũt bona tp̱alia ſua eẽ moꝛs
bene oſtẽdet eis ꝯtrariũ. Vñ nihil intuli
mus in hũc mundũ. haud dubiũ nec au
ferre quicꝗ̄ poſſum⁹. Unde Iob. Nud⁹
egreſſus ſũ ex vtero matris mee. nudus re
uertar illuc. nudũ terra te ſuſcepit cũ nat⁹
fuiſti. ⁊ nudũ terra te ſuſcipiet ecõuerſo cũ
moꝛieris ⁊ ſepelieris. Cupid⁹ aũt cupit di
ues fieri in mũdo in quo p̱uo tp̱e p̱dura
bit. ⁊ ẽ ſtulticia magna. vt patet Luc. xij.
de illo diuite qui dixit: Deſtruam inquit
hoꝛrea mea ⁊ maioꝛa faciã. ⁊ illic cõgrega
bo oĩa q̃ mihi neceſſaria ſunt. Et r̄ñſum ẽ
ei: Stulte hac nocte repetẽt animã tuã a
te ⁊c. Item p̃s: Theſaurizat ⁊ ignoꝛat cui
cõgregabit ea. Itẽ diues cũ doꝛmierit ni
hil ſecum auferet. ap̱iet oculos ſuos ⁊ ni
hil inueniet. **Quarto** oſtẽdit̃ exẽplo ca
nis. Qñ enĩ canis ſequit̃ duos hoĩes ne
ſcit̃ q̇s coꝝ ſit dñs ei⁹. h̄ ſi ſep̱ant̃ illi ab ĩ
uicem. canis ſequit̃ dñm ſuũ. ⁊ tũc apparet
cuius ſit. ſic diuitie ĩ moꝛte remanẽt ĩ mũ
do ⁊ deſerũt auarũ. Et ẽ notabile exẽplũ
magni p̱ncipis ſarracenoꝝ. qui cũ moꝛteꝫ
ſibi inſpiceret ĩminere pannũ lineũ d̓ quo
ſibi ſudariũ cõſuendũ erat. erexit in ſignũ
⁊ fecit circũferri a p̄cone p̱ ciuitatẽ clamã
tem. hec dicit p̱nceps: Cũ eſſet dñs vnde
cim regnoꝝ. h̄ ſolũ de gloꝛia mea ⁊ de di
uitijs mecũ auferã. Itẽ ſciendũ ꝙ diuitie
ſunt ſicͭ ĩfideles amici q̇ amatoꝛes ſuos in
neceſſitate extrema deſerũt. Vñ cũ q̇dam
ĩ moꝛte ſua a diuitijs ſuis auxiliũ poſtula
laret nec potuit habere ait: O fallaces di
uitie. toto coꝛde vos amaui et honoꝛaui:
nũc in tali neceſſitate poſitus nihil conſilij
nec auxilij hr̃e poſſum a vobis. parate enĩ
eſtis me deſerere nec vultis me ſequi. q̃re ⁊
ego dimittaꝫ vos. ⁊ his dictis diſtribuit
oĩa paup̱ib⁹. **Tertiũ** eſt ꝙ amoꝛ ⁊ ſolli
citudo tp̱aliũ amoꝛẽ dei extinguit. vt pa
tet p̱ Chryſo. ſup̱ Mattheum. Qui vult
deũ amare. neceſſe eſt vt odiat diuitias. q̇
aũt voluerit amare diuitias neceſſe eſt vt
odiat deũ. Et etiã dulcedinẽ diuinam ex
pellit. vt patet p̱ dictũ Bern̄. in quodam
ſmõe. vbi dicͭ: Pꝛeoccupatũ q̇ppe ſecla
rib⁹ deſiderijs delectatio ſancta declinat.
Vñ etiã Greg. Qui terrenaꝝ reꝝ amo
re vincit̃. ĩ deo nullaten⁹ delectat̃. Unde
etiã Hugo d̓ ſancto victoꝛe. O infelix aĩa
q̇d ſollicita es erga plurima. poꝛro cũ vnũ
ſit neceſſariũ: Dilige vnũ in quo ſũt oĩa.
ibi fige coꝛ tuũ ⁊ deſideriũ. mundus enim
tranſit ⁊ ꝯcupiſcẽtia ei⁹. **Quartũ** eſt ꝙ
tp̱alia inq̇etant mentẽ ⁊ replẽt eã amari
tudine. q̃ ſpine vocant̃ in euangelio. Vñ
auari hñt duplicẽ inquietudinẽ ⁊ amari
tudinem. ſ. h̄ ⁊ ĩ futuro. Vñ Iſid. li. iij. de
ſum. bo. Qui bona mũdi diligit. velit no
lit timoꝛe ⁊ doloꝛe pene ſuccumbit. Unde
Chryſo. ſup̱ Matth̄. Qui pecunie deſer
uit. ⁊ p̄ſentib⁹ cõpedib⁹ ꝯſtringit̃ ⁊ futuris.
hñt enĩ temp̱alia magnã amaritudinem

annexā. Eſt enī labor in acq̇rendo. q꞉ cū
magno labore acquirunt. vt patet q꞉ plu-
res ad acquirendū tp̄alia mare terrā ⁊ ſil-
uas ꝑambulant. frigus ſitim ⁊ famē ſuſti-
nēt. Eſt etiā timor ī cuſtodiēdo. q꞉ diues
auarus nunq̄ꝫ ē ſecurus nec veracit̄ q̇etus
Vn̄ Salomon. Saturitas diuitis nō ſi-
nit eum dormire. Vn̄ Greg. in li. moral.
Auarus hincinde inſidiatores metuit. et
ſi potētiorē videt timet raptorē. ſi īferiorē
ſuſpicat̄ furē. Habēt enī tp̄alia dolorem ī
amittēdo. ī cuſtodiendo timorem. Unde
Greg. xi. li. moral. Que feruent̄ diligim⁹
habita grauiter ſuſpiram⁹ ablata. Item
hn̄t anxietatē ī diſtribuendo. ſ. qn̄ mino-
rant̄. ⁊ hn̄t pudorē ī nō dando. qn̄ ex q̄-
dā parcitate retinent̄. Quid enim iſta oīa
niſi amaritudines ⁊ īquietudines cordis?
ḡ auari ⁊ diuites vix leti eſſe poſſūt. Et ab
hac anxietate paup̱ liberat̄. q꞉ laborat pro
nutrimēto ſuo. ⁊ multotiēs maiora gau-
dia etiā ī p̄ſenti hꝫ q̄ꝫ diues q̇ ē quotidie
plenus. ⁊ cui etiam omnia proſpere ſucce-
dunt. ⁊ qui etiā in delitijs ⁊ ſatietate viuit
Vn̄ Bern̄. in ſ̄mo. Sudat paup̱ foris ī
ope. ſ̄ nihil q̄ min⁹ anxie diues intus ī ſua
cogitatione laborat. Aperit iſte os ſuū in
oſcitatione. Aperit ille ī eructuatione. ⁊ ī-
terdū grauī⁹ ille faſtidio q̄ꝫ iſte inedia cru-
ciat̄. Quintū eſt ꝙ tp̄alia ī morte nihil
valēt. q꞉ nec corp⁹ a vermibus cuſtodiūt.
nec hoīeꝫ in vita diutius ꝯſeruare pn̄t. q꞉
morit̄ paup̱. morit̄ ⁊ diues. nec aīaꝫ a de-
monibꝰ liberāt. Prouꝰ. xi. Nō ꝓderūt di-
uitie ī die vltionis. imo grauant hoīem in
morte. q꞉ talis cū dolore morit̄. cuꝫ ſepari
ſe cernit a diuitijs q̄s multū dilexit. ⁊ pro
q̇b⁹ diu laborauit. ⁊ ꝓpt̄ quas ſalutē ꝓpri-
am ſepe neglexit. Inſup̱ h̄ multū abūdat
in oībꝰ q̄ appetit. ⁊ neſcit q̇d in futuro ha-
bebit. ⁊ vbi ꝓ̄ma nocte manebit. Eccl. xli.
O mors q̄ꝫ amara ē memoria tua homini
habēti pacē ī ſubſtātia ſua. Qz enī hō oīa
tp̄alia ſua libere reſignet ī agone ⁊ ſponte
ſepetur ab eis. h̄ ſpeciale donū eſt. Unde
ſciendū ꝙ hō in agone mortis ſeipſum dꝫ
cōſolari. ſ. ſic cogitando. ꝙ ꝓ iſtis tp̄alib⁹
de⁹ dabit ſibi eterna dona. et ꝓ vxore a q̄
iam ſponte ſepat̄. q꞉ volūtatē ſuā ī volun
tate dei ponit. dabit ſibi chriſt⁹ ſuā matrē
bn̄dictā. ⁊ ꝓ amicis ⁊ filijs dabit ſibi ſoci-
etatem angeloꝝ ⁊ ſanctoꝝ. pro honore p̄-
ſenti ⁊ poteſtate quā ꝓpter deū relinquit.
dabit ſibi eternū honorē ⁊ regnū ꝑpetuū.
¶ Sextū eſt ꝙ tp̄alia nocēt poſt mortē. E
q꞉ de his ſ oībꝰ reddituri erim⁹ diſtrictam
rōnem. Primo quō lucrat⁹ ſit oīa tp̄alia
ſua. vſq̄ꝫ ad nouiſſimū denariū. Vn̄ apo
ſtolus. Qui volūt diuites fieri incidūt in
laqueos diaboli. Hoc enī iā verū ē ſ̄m ꝙ
iam ē curſus mūdi. tūc vix tp̄alia lucrant̄
ſine peccato. Secūdo quō expendiſti tua
tp̄alia. Tertio quō heredibꝰ poſt te dimi-
ſiſti. q꞉ q̇libet ꝑuenire debet ne poſt mortē
lites fiant ď rebꝰ ſuis. q꞉ meli⁹ eſſet nullū
denariū poſt ſe relinquere q̄ꝫ cū tp̄alibus
poſt ſe relictis cauſam litis adminiſtrare.
Sꝫ ſi ſeculares dicerēt: nos filios ⁊ pue-
ros habem⁹. ⁊ illis nos ꝯgregare oportet
ḡ oportet nos diligere tp̄alia ⁊ ſollicitudi-
nē de eiſdē habere. Rn̄deo ꝙ ꝓpt̄ pueros
nullus dꝫ aīaꝫ ꝓpriā negligere. nec cōtra
ſalutē ſuā facere in lucrando tp̄alia. quia
q̄nto plura eis relinquis cōmuniter. tāto
maiores pctōres ⁊ peiores pueri tui effici-
unt̄. q꞉ ſupbi luxurioſi fiūt ⁊ guloſi. ⁊ ſic ď
alijs. Et ve tibi ⁊ aīe tue. ſi aliq̇d īiuſte lu
cratū relinq̇s poſt te heredibꝰ. q꞉ ex h̄ pe-
na tua augmētabit̄. ⁊ dānas teipſuꝫ vna
cū filijs quibus iniuſta bona relinquis.
¶ Septimū qꝺ nos debet retrahere ab
amore tp̄aliū ē ꝙ tp̄alia q̄nq̄ꝫ ſunt occaſi- F
ones ꝙ homo efficit̄ malus et ꝑuerſus. q꞉
dant q̄nq̄ꝫ occaſionē peccandi. ⁊ q̄nq̄ꝫ cō-
tingit ꝙ ille q̇ ē paup̱ ē bonus ⁊ timēs deū
⁊ ſic ī ſua paupꝑtate ſaluabit̄. q̇ ſi diues eſ-
ſet forte cū diuitijs ſuis dānaretur. Ergo
deo cōmittendū ē qui oīa nouit. ſi enī tibi
vtile eſſet habere diuitias. deus tibi illas
adminiſtraret. Sūt etiā diuitie aliqn̄ oc-
caſiones litis. Vn̄ Ariſto. ij. polit. Pecu
nia ſeditionē facit ⁊ malignitatē. Iſid. de
ſum. bo. Quāto q̇s curis mūdi maiorib⁹
occupat̄. tanto facili⁹ vitijs ꝑmit̄. Q꞉ ꝓpt̄
diuitias ſepi⁹ fiūt lites oñdit Seneca di-
cens: Quietiſſime viuerēt homīes ſi duo

tollerent̃ ꝑ noīa .ſ. meū ⁊ tuū. Jtē diuitię
ſupbiā generāt. Aug⁹. Vermis diuitiaꝝ
ē ſupbia. Vn̄ difficile ē ꝙ diues nō ſit ſu-
perbꝰ. Jtē diuitię faciūt hoīez guloſum et
cōmuniter luxurioſū. Vn̄ Bern̄. Peri-
clitat̃ caſtitas ī delitijs. humilitas ī diui-
tijs. pietas ī negocijs. veritas ī multiloq̇o
charitas ī hoc nequā ſeculo. Q ȝ autē diuitię
multotiēs ſūt occaſio q̇ ꝙ hō mal⁹ efficitur
patet ꝑ tale exēplū. Legit̃ in vitaſpatruȝ
ꝙ q̇dā heremita apud quēdā lapicidam
hoſpitat⁹ īuenit ī eo ꝙ vnam ꝑtē lucri ſui
exponebat ī neceſſitates ꝓprias. aliā in ele-
moſynas pauꝑum. tertiā ī ꝑegrinoꝝ hoſ-
pitalitatē. Cū autē regreſſus eſſet ad cel-
lā. ⁊ rogaret vt de⁹ ei bona ſua multiplica
ret. q̇ ea ita bene expenderet. Rn̄ſum eſt ei
ꝙ illi forte nō expediret. Jllo aūt nō acq̇e-
ſcente ↄceſſum ē qđ petebat. Nā in mane
cauſa oꝑandi murū antiquū frangēs. in-
uenit magnū theſaurū. q̇ accepto factus ē
familiaris imꝑatoris et magn⁹ oppreſſor
pauꝑeꝝ. Quo facto heremita rapt⁹ ē ad
iudiciū vidit angelos cōquerentes đ illo
oppreſſore pauꝑeꝝ. q̇bus rn̄debat̃ ꝙ fide-
iuſſor ꝓ illo rn̄deret. Stupefact⁹ heremi-
ta ſupplicabat beatiſſimę ꝟgini vt euȝ iu-
uaret. q̄ īpetrabat vt heremita ad eū cor-
rigendū mitteret̃. qđ cū facere vellet nec ei
loq̇ poſſet h̄ verberat⁹ fuiſſet. reuſus ē ad
cellā. Jterū rapit̃ ad iudiciū vt ꝑ̇us ⁊ accu
ſat̃. h̄ beata ꝟgine eū adiuuāte. ⁊ mortuo
imꝑatore ali⁹ ſuccedēs ī impio. illū diuitē
⁊ potentē caꝑe voluit. Et ille fugiens oīa
ſua bona ꝑdidit. ⁊ ad ꝑ̇ſtinū artificiuȝ re-
diēs. imo ⁊ ad pietatis oꝑa. ſic poſtmodū
vitā ī bono finiuit. Ergo tꝑalia nō ſūt di-
ligēda nec appetēda niſi inq̄ntū nob neceſ
ſaria ſūt ad ꝑ̄ſentē vitā ↄſeruandā. ⁊ q̄ꝫtū
pn̄t nobis ꝓdeſſe ad merendū ꝑ oꝑa mi-
ſericordię ad vitā ęternā.

In dn̄ica ſexta poſt feſtū trinitatis Sermo .xcv. de ira.

Omnis qui ira ſcit̃ fratri ſuo re⁹ erit iudicio. Matth. v. Queritur: Vtrū chriſt⁹ velit
nos h̄ retrahere ab oī ira. ī h̄ ꝙ dicit: Oīs
q̇ iraſcit̃ ⁊c. Notandū ꝙ q̄dā ē ira bo- E
na ⁊ licita. ⁊ q̄dā venialis. ⁊ q̄dā mortal̃.
Ad declarandū aūt qn̄ ſit ira licita. ⁊ qn̄
pctm̄ mortale. ⁊ qn̄ veniale: Eſt ꝑ̇mo no-
tandū ꝙ ira octo modis fit. Primo qn̄
fit ↄtra pctm̄ ꝓximi .ſ. qn̄ hō iraſcit̃ đ h̄ ꝙ
de⁹ offendit̃. ⁊ talis ira ē licita bona ⁊ lau-
dabilis. Vn̄ ps. Jraſcimini ⁊ nolite pec-
care. Eccs. vij. Melior ē ira riſu. q ꝛ ꝑ tri-
ſticiā vult⁹ corrigit̃ anim⁹ delinquentis.
q ꝛ q̇libet dȝ corriꝑe ⁊ admonere fraterna
dilectione ꝓximos delinquentes. q ꝛ ad h̄
q̇libet tenet̃ ſub ꝑ̄cepto. Cōtra qđ faciunt
adulatores q̄ ridēt ⁊ laudāt mala in ꝓxi-
mis q̄ ſūt ↄtra honorē dei ⁊ ſalutē aīarum
ſuaꝝ. ⁊ tales faciūt ſe ꝑticipes oīuȝ malo-
rū illoꝝ q̄ ī ꝓximis adulādo laudāt. ⁊ ta-
les adulatores ſunt ꝑ̄cones diaboli. q ꝛ li-
gant pctōres ⁊ malefactores ī peccātis ſu-
is cū adulationibꝫ ſuis. ſic ꝑ̄cones ligant
malefactores tradendo eos iudici. Vnde
Aug⁹: Adulantiū lingue ligāt hoīes ī pec
catis. Delectat enī ea facere in q̇bus non
ſolū metuit̃ rephenſor. ſ etiā laudat̃ oꝑa-
tor. Ergo q̇libet chriſtian⁹ vindicare dȝ ī-
iurias dei ⁊ ꝓprias patiēter ſuſtinere. exē-
plo chriſti. q̇ vendētes ⁊ ementes eiecit de
tēplo. q ꝛ fiebat īiuria patri celeſti. ſ ꝓpri-
as iniurias ſibi a iudeis inflictas patient̃
ſuſtinuit. ⁊ tan̄q̄ꝫ agn⁹ māſuet⁹ obmutuit
Jtē debem⁹ īſpicere exēplū ī Moyſe. quia
ibi habem⁹ ꝙ debeam⁹ vlciſci ⁊ vindicare
iniurias dei. q̇ ꝓpt̃ idolatriaȝ quā filij iſrl̃
fecerūt cū vitulū ↄflatilē adorauerunt. ⁊ et
circa eū chorizauerūt. occidit cū filijs Le-
ui đ populo iſrael vigintitria milia hoīuȝ
Et h̄ eſt ſignū ꝙ ſunt filij dei. q̇ nō pn̄t ſu
ſtinere iniuriam dei. Sed qui nō curāt de
iniurijs dei. ſicut illi qui in domibus ſuis
ꝑmittūt deū omnipotētē blaſphemare. lu-
ſores ludere. potatores inebriari. fornica-
tores luxuriari. ⁊ ſic de alijs. ⁊ iſta ideo ꝑ-
mittunt vt lucrum tempale mūdi acqui-
rant. ⁊ ſic tale lucrū deo ⁊ ꝓprię ſaluti aīę
ꝑ̄ponūt. g ī h̄ ſe oſtēdūt eſſe filios diaboli

7 nō dei. Quis enī fidelis filiꝰ poſſit ſuſti/
nere equanimiter iniuriā ſui dilecti pr̄is:
quin h̄ ꝯtradiceret 7 puniret inq̄ꝫtū poſſet
Sic ſimile ē ꝺ deo 7 filijs dei. Ergo iraſci
ſup ꝓpria peccata. 7 vindicare iniuriā dei.
talis ira ē bona 7 laudabilis 7 meritoria.
7 nullū pctm̄. Dicit enī Bonauen. ꝙ af/
fectus ire ē datus homini vt iraſcat᷑ vitijs
7 malis ſuggeſtiōibꝫ. ſic ꝙ nō cōpatiat᷑ ſe
trahi ad ꝯſenſū peccati. 7 vt vlciſcat᷑ dei
iniurias 7 tranſgreſſiones iuſticie. Sic le/
gimus chriſtū iratū fuiſſe phariſeis 7 alijs
nō recte agētibꝫ. Similit᷑ h̄ legit᷑ ꝺ pluribꝫ
ſanctis. 7 ſic hec ira vocat᷑ zelus iuſticie.

b ¶ Secūdo ē q̄dam ira ſubita 7 ſine ra/
tiōis deliberatiōe. q̄ venialis ē. qꝛ ī aliq̄bꝫ
hoībꝫ ignis ire cito accendit᷑. 7 cito remit/
titur. 7 ī aliq̄bus tardiꝰ accendit᷑ 7 tardiꝰ
extinguit᷑ 7 ceſſat. 7 illi peiores ſūt prioribꝫ
Vn̄ Augꝰ. Melior ē q̄ q̄ꝫuis ira ſepe tēp/
tetur. tn̄ feſtinat ꝙ ſibi remittat ille cui ſe
feciſſe īiuriā agnoſcit. q̄ꝫ q̄ tardius iraſcit᷑
7 ad veniā petendaꝫ tardiꝰ inclinat᷑. Vn̄
etiā Hiero. ſup epl̄am ad Titū. Neqꝫ vō
q̄ aliqn̄ iraſcit᷑ iracūdus ē. ſ3 dicit᷑ iracūdꝰ
q̄ crebro hac paſſione ſupat᷑. Ergo cuꝫ q̄s
ex ſurreptione cōmouebit᷑. 7 q̄ꝫcito h̄ rōne
adūtit. tūc h̄ expellit. ſic ſolū peccat venia/
liter. Tertio q̄s iraſcat᷑. 7 in modico vult ſe
vindicare. quis etiaꝫ cum bene poſſet ſe in
magno vīdicare tn̄ nollet. tūc tal᷑ ira 7 cō/
motio ꝓpt᷑ ꝑuitatē vindicte. pōt ſolū eſſe
pctm̄ veniale. ſic trahere puerū ꝑ crines. 7
ſic ꝺ alijs. Quarto cū q̄s iraſcit᷑ in ſeipſo 7
impatiēs efficit᷑. 7 tn̄ ī nullo vult irā iſtam
vindicare nec vbo nec facto. 7 h̄ idē q̄nqꝫ
ꝯtingit ex quadaꝫ naturali cōmotione. ꝙ
hō in ſeipſo cōmotus ē 7 tn̄ iſtā irā nō vult
ꝑducere ad effectū. 7 talis etiaꝫ poteſt eſſe
peccatum veniale. Vn̄ Caſſio. Venialis
ira ē q̄ nō ducit᷑ ad effectū. Quinto cum
q̄s iraſcit᷑ cū deliberatione. 7 qn̄ cū ꝯſenſu
rōnis 7 in animo ſuo cogitat quō poſſet ſe
vindicare. licet h̄ nō oſtendat. 7 talis deli/
berata ira eſt peccatū mortale. Et talis ſic
iraſcens reus erit iudicio. Matth. v. Oīs
q̄ iraſcit᷑ fratri ſuo reus erit iudicio: Talis

enī ad iudiciū dei citabit᷑. Et qualit᷑ illud
ꝑceptū: Diliges ꝓximū tuū ſic teipſū: ſer/
uauerit ab eo requiret᷑. O quō tūc reſpon/
debit iracūdus hō. q̄ ſepius et frequenter
mala cogitauit aduerſus ꝓximū 7 delibe/
rato animo affectauit vindictaꝫ ſup ꝓxi/
mū. 7 talis q̄ꝫdiu ſic ſtat in tali ira 7 ranco
re quē gerit ī corde ꝯtra ꝓximū. ſemꝑ ē in
ſtatu dānationis. Vn̄ ꝓpheta. In tempe
vindicte diſperdet te. Itē alibi legit᷑ ꝑ ſa/
pientē ꝓphetā. Qui vindicare vult a deo
inueniet vindictā ¶ Sexto qn̄qꝫ ira nō
ſolū in corde retinet᷑ ſ3 etiā ꝑ ſigna exteri/ I
ora oſtendit᷑. Signa aūt hmōi ſunt illa.
ſic̄ nō loqui. faciē auertere a ꝓximo. vel etiā
torua facie reſpicere. 7 ſi qn̄ obuiare ei de/
bet. tūc ꝑ aliā plateā vadit vel oculos in/
clinat ne eū aſpiciat. talis reus erit ꝯcilio.
q̄ dr̄ Matth. v. Oīs q̄ dicit fratri ſuo ra/
cha. reus erit ꝯcilio. Racha ſm̄ Remigiū
eſt interiectio indignantis. vt cū dr̄ a do/
lente heu. 7 cadente hei. Cōciliū aūt trini/
tatis eſt. ꙗ eadē menſura q̄ mēſus fuerit.
remetiet᷑ ei. i. ſic ipſi ꝓximis ſuis ſigna ire
oſtendūt. ſic chriſtus. beata virgo Maria
7 oēs ſancti 7 angeli oſtendūt eis etiā ſig/
na ire 7 indignationis. Chriſtus oſtendet
eis iram ſuam ſic ꝙ nunq̄ꝫ eum lete vide/
bunt. et ꝙ nunq̄ꝫ miſerebitur eorum. nec
liberabit eos a penis. etiā ſi omnes ſancti
orarent ꝓ eis. Hiere. vij. Noli orare pro
populo hoc. nec aſſumas laudes ꝓ ipſis. i.
orationes. qꝛ nō exaudiā te. Signum ire
beatiſſime virginis Marie 7 ſanctoꝝ eſt.
ꝙ nunq̄ꝫ aliqd̄ ſuffragiū eis faciēt. Exem
plū ꝺ diuite epulone q̄ petijt guttā aque.
7 nō obtinuit. Signū ire angeloꝝ eſt. ꝙ ī
iudicio exibūt angeli 7 ſepabunt malos a
medio iuſtoꝝ. 7 mittēt eos in caminū ig/
nis. ibi erit fletus 7 ſtridor dentiuꝫ. Iuxta
illud Tollat᷑ impiꝰ ne videat gloriaꝫ dei.
Septimo qn̄ ira nō ſolū oſtendit᷑ ſig/
nis. ſ3 etiā exꝑmit᷑ vbis malicioſis 7 vitu/
perijs. 7 tal᷑ erit reꝰ gehēne ignis. Matth.
v. Qui autē dixerit fratri ſuo fatue. reus
erit gehenne ignis. Circa qd̄ querit᷑. Utꝝ
ꝯtumelia ſine ꝯuitiū ſit peccatū mortale.

Rñdeo ſm ſanctū Tho·ij·ij·q·lxxij·ꝓprie
⁊ ꝑ ſe eſt peccatū mortale·nō minꝰ ꝙ̄ fur/
tum ⁊ rapina. Nō enī homo amat minus
honores ſuos ꝙ̄ rem poſſeſſam. Ergo ſicͭ ē
mortale peccatū furtū vel rapinā ꝯmitte/
re·ſic ⁊ ꝓximo conuitiū dicere ⁊ eū ī fama
dehoneſtare.. Differt aūt ꝯtumela a con/
uitio ī hͦ ꝙ ꝑ verba ꝯtumelioſa repñtatͬ
ꝓprie defectus culpe. Sȝ ꝑ ꝯuitiū repñſen/
tatͬ generalitͬ quicūꝙ̄ defectus ſiue culpe
ſiue pene. Vñ ſi qͥs dicat alicui iniurioſe
eū eſſe cecū·cōuitiū qͥdem dicit: hͦ ꝯtume/
K liā nō infert. Sed ſi dicat ꝙ ſit fur·nō
ſolū ꝯuitiū dicit: hͦ etiā ꝯtumeliam infert.
Sepe tñ vnū ꝓ alio reputatͬ ⁊ ponitͬ. Itē
querit an liceat cauſa correptionis dicere
ꝯuitiū. Rñdeo ſm ſanctum Tho·ij·ij·q·
lxxij. Sicut licitū eſt aliquē verberare vel
ī reb⁹ depͥdare cauſa diſcipline·ſic etiā qͥs
pōt alteri quē debet corrigere aliqͦd verbū
ꝯuitioſum dicere·⁊ hͦ modo vocauit dñs
diſcipl'os ſuos ſtultos vt habetͬ Luc·vlt·
dicens: O ſtulti et tardi ⁊c. Et aplus ad
Gal·iij. O inſenſati galathe. Tñ ſic dicit
Aug⁹. Niſi ex magna neceſſitate obiur/
gationes nō ſunt adhibende. In qͥb⁹ nō
vt nobis hͦ vt dño ſuiatͬ inſiſtem⁹. Ergo
valde neceſſaria ē diſcretio· vt hō mode/
rate talib⁹ verbis vtatͬ· qꝛ poſſet eſſe tā gͣ/
ue ꝯuitiū·ꝙ ꝑ verbū incaute ꝓlatū·aufer
ret honorē eius ꝯtra quē ꝓferretͬ·⁊ tūc poſ
ſet homo peccare mortaliter·etiā ſi nō in/
tenderet dehonoratione alterius. Sicut
ſi qͥs incaute aliquē in ludo ꝑcuteret·⁊ gͣ/
uiter lederet vel vulneraret·nō excuſatur
a peccato mortali·ſic ⁊ hic. Itē querit vtꝝ
hō ꝯtumelias ſibi illatas debeat ſuſtinere
Rñdeo ſm ſanctū Tho·vbi ſup. Sicut ī
alijs iniurijs eſt·ſic etiā in verbis ꝯtume/
lioſis tenemur habere animū pͣparatū ad
tolerantiā ſi expediens fuerit. Chriſtus tñ
nō pͥbuit ꝑcutienti ſe ad vnā maxillā aliā
licet hͦ fieri docuit· ꝙ ſi qͥs te ꝑcuſſerit ⁊c.
quia hͦ nō eſt faciendum niſi quando ex hͦ
ſperatur ſequi emendatio illius ꝑcutiētis
vel alioꝝ hoc videntiū. Quandoqꝫ tamē
oportet ꝙ ꝯtumeliam repellamus·⁊ hͦ ꝓpͤ
duo. Primo ꝓpter bonū eius qui ꝯtume
liam infert·vt videlicet eius audacia repͥ/
matur·vt de cetero nō attēptet talia. Se/
cūdo ꝓpter bonuȝ multoꝝ quoꝝ ꝑfect⁹ ꝑ
ꝯtumelias nobis illatas impeditͬ. Scien/
dū ꝙ ſi ille reus erit gehenne ignis qͥ dicit
ꝓximo ſuo fatue eū ꝯfundēdo: Cui⁹ tunc
ille reus erit qͥ dicit ꝓximo ſuo fur·latro·
nequā·adulter: Et hͦ cū magno clamore
vt ab alijs audiatͬ·⁊ coram eis ſ. ꝯfunda/
tur·⁊ iuſticia dei requirit hͦ·ꝙ eadē mēſu/
ra remetiatͬ eis·ſ· ꝙ deus obijciet eis pec/
cata ipſoꝝ ꝯfundendo eos coram ſanctis
⁊ angelis dei·ſic ipſi cōfuderunt ꝓximos
ſuos obijciēdo eis peccata ⁊ defect⁹ ipſo/
rū aīo ꝯfundēdi. Similitͬ ⁊ maledici·qui
maledicūt ꝓximis videlicet vxorib⁹ ꝓprijs
filijs ⁊ alijs hoīb⁹ incurrūt maledictioneȝ
eternā. De qua dͥ Matth·xxv· Ite ma/
ledicti in ignē eternū. Sciendū ꝙ qͥ/ L
cūꝙ̄ ex ira vel vindicta maledicit ꝓximis·
ipſo facto peccat mortaliter totiens quo/
tiens·⁊ vt frequēter talis maledictio quā
quis facit ſeu dicit ꝓximo·ſup caput ipſi⁹
maledicētis reuertitͬ. Vñ Gen·xxvij· di/
xit iſaac ad iacob filiuȝ ſuū. Qui maledi/
xerit tibi ſit ille maledictus. Sic de⁹ iam
loquitur de quolibet hoīe bono qui īiuſte
maledicitͬ·qꝛ maledicēdo ꝓximis quicqͥd
optaueris·huius tu reus eris ſm dei iuſti
ciam. Et deus iuſto homini ꝯuertit male/
dictionē in bñdictionē. Vñ pſ. Maledi/
cent ei ⁊ tu bñdices. Vñ Aug⁹. Qui iuſt⁹
ē ⁊ maledicitͬ pͣmiū ei ꝓ maledictione red/
ditͬ. Vñ etiā Matth·v· Beati eſtis cum
maledixerint vob̄ hoīes. Iteȝ maledicere
adeo eſt illicitū·ꝙ etiā illicitum ē diabolo
maledicere. Vñ Eccl·xxi. Cuȝ maledicit
impi⁹ diabolo maledicit ⁊ ipſe aīam ſuā.
Cū enī diabol⁹ ſit creatura dei ⁊ ſm ſuuȝ
eſſe bonus·licet ī volūtate ſit malus·pctm̄
eſt ei malū optare. Vñ legitͬ cū Michael
archangelus cū diabolo diſputans alter/
caretͬ de corpe Moyſi·nō eſt auſus cōui/
tium inferre blaſphemie·ſed dixit: Impe/
ret tibi dominus·ꝙ ſi Michael archāge/
lus diabolo adūſanti blaſphemiaȝ dicere

noluit ꝟ modeſto ſmone eũ coercuit· q̄to
magis hoībus oīs blaſphemia eſt cauēda
Itē aliq̄ maledicũt creaturis irrōnabili-
bus cũ ab eis offendunt̄ ⁊ in ꝟ oſtenditur
magna ſtulticia ipſoꝝ q̄ brutis aīalibus
maledicũt· cũ tñ nō intelligant. Vñ ſan-
ctus Tho· ij· ij· q· lxxvi· dicit· ꝙ maledice-
re irrōnabilib⁹ reb⁹ inq̄ntũ ſunt creaturę
dei· eſt pctm̄ blaſphemię· ꝟ maledicere eis
ſm ſe ꝯſideratis· ꝟ eſt ocioſum ⁊ vanuꝫ ⁊
ꝑ ꝯſequēs illicitũ. Ex quo patet q̄ꝫ repꝛhē-
ſibiles ſint iſti q̄ maledicũt ſuis ꝓximis cũ
nō liceat maledicere alijs creaturis. Et pn-
cipaliter illi q̄ maledicũt vxorib⁹ ſuis ⁊ fi-
lijs. Vñ legimus ī ceſario· ꝙ q̄dā vir ira-
cundus dixit vxori ſuę· vade in noīe dia-
boli· ⁊ diabolus ſtatim in eā intrauit ⁊ eā
grauiter vexauit. de q̄ vir multũ ꝯtriſtat⁹
⁊ amplius ſe nunq̄ꝫ vxori vel alicui alij ho-
M mini ſiue creaturę ꝓmiſit maledicē. ¶ Itē
ſciendũ ꝙ ſi iſte q̄ iraſcit̄ fratri ſuo re⁹ erit
iudicio· q̄d tũc iſte q̄ nō ſolũ fratri ſuo ira-
ſcit̄· ꝟ etiā ſuũ ꝓximũ ad irā ꝓuocat. Et ta-
lis q̄ ſcienter ꝓuocat ꝓximuꝫ ad irā· oīum
pctōꝝ q̄ iſte ī tali ira ꝯmittit· ſiue in ꝟbis
ſiue in factis reus erit· qꝛ iracundia eſt ia-
nua oīuꝫ vitioꝝ· ideo merito q̄libet ſibi ca-
uere debet ne aliũ etiā ꝓuocet ad irā. Cō-
tra ꝟ faciũt iſti q̄ ſenes ꝓuocāt ⁊ alios ho-
mines paſſionatos q̄ cito ꝓuocant̄ ad irā·
⁊ in ꝟ volũt recreari qđ tñ vergit in ꝑicu-
lũ aīaꝝ ſuaꝝ· ⁊ grauiter in futuro ꝑ talib⁹
ſolacijs punient̄· qꝛ oēs maledictiones et
blaſphemię ⁊ ꝯminatiōes quas iſte ſic ꝓ-
uocatus ꝓfert ipſi lugebunt· qꝛ eſt regula
iuris· ꝙ qui occaſionē damni dat· dāņuꝫ
dediſſe videt̄. Vñ ſollicite vxoꝛ alicui⁹ ca-
uere debet ne maritũ ad irā ꝓuocet· alias
oīuꝫ pctōꝝ q̄ ipſe in tali ira cōmittit· ipſa
ꝑticeps erit. Sic etiā ſimilit̄ intelligimus
đ viro· q̄ nō debet ꝓuocare vxorē nec pu-
eros· nec familiā ad iracundiā. Vñ apl's.
Patres nolite ad indignationē ꝓuocare
filios veſtros. Octauo cũ hō ex ira ꝓce-
dit ad factũ ꝯtra ꝓximũ· ſić ꝑcutere· vul-
nerare· occidere· vel minas imponere con-
tra deũ ⁊ iuſticiā. Et ꝟ eſt valde magnuꝫ
pctm̄. qꝛ occidere ꝓximũ ⁊ effundere ſan-
guinē inocentē· ē vnũ peccatũ đ quattuoꝛ
peccatis clamantib⁹ in celũ ad vindictā.
Vñ Gen· iiij· dicit̄. Vox ſanguinis fra-
tris tui abel clamat ad me đ terra· ⁊ male-
dicta terra q̄ aperuit os ſuũ ⁊ ſuſcepit ſan-
guinē fratris tui đ manu tua. Si terra eſt
maledicta q̄ ſanguinē innocentē ſuſcipit·
q̄d tũc ille q̄ ſanguinē innocentē fudit con-
tra deũ ⁊ iuſticiā? Ergo quicũq̄ꝫ ex vindi-
cta ⁊ iracundia lędit vel ꝑcutit ꝓximũ vel
vulnerat· peccat mortalit̄ totiēs quotiēs.
¶ Circa qđ querit̄ vtrũ vir ꝑcutiēs vxo- N
rem ꝓpꝛiam peccet mortaliter? Rñdet̄ ꝙ ſi
cauſa correptiōis ⁊ moderate ꝟ fecerit· nō
peccat mortaliter· qꝛ ſupioꝛ habet corrige-
re inferiorē· qꝛ vir eſt caput mulieris· ⁊ nō
ecōuerſo. Vñ Gen· iij· dixit de⁹ ad Euā.
Sub poteſtate viri eris ⁊ ipſe dñabit̄ tui
Si aũt ex vindicta irę ⁊ ſine cauſa eā lędit
⁊ ꝑcutit· grauiter peccat. Hoc aũt aduer-
tendũ ē đ illis q̄ cũ offenſi ſunt ab alijs in
taberna ſiue alias· ⁊ nō poſſunt ſe vindica-
re de eis q̄ eos ꝓuocauerũt· tũc vindictaꝫ
talem inferũt vxorib⁹ ſine cauſa· ⁊ ī ꝟ deũ
grauiter offendũt. Inſup ſciendũ ꝙ muli-
eres debēt eſſe patiētes ⁊ mites. In ſignũ
huius tũc voces lenes ꝓferũt ⁊ ligant col-
lum peplis mollib⁹· ꝙ dulciter debent re-
ſpōdere· ⁊ ꝑare malitias ⁊ iracũdias ma-
licioſoꝝ viroꝝ ſuoꝝ cũ ſuis mollib⁹ rñſis·
qꝛ ſm Salomonē: rñſio mollis frāgit irā
Et mulier ſignanter ſe cauere debet ne ſit
iracunda· qꝛ nō ē ira ſup irā mulieris· qđ
eſt ꝓpter fragilitatē ſexus. Et eſt hñ' paup
vir q̄ habet iracundā ⁊ rixoſam mulierēꝫ·
Unde tale exemplũ de iracunda muliere
legit̄· quę erat tam iracunda ꝙ vir aliq̄s
cum ea ꝯcordare potuit· ⁊ tñ reputabat ſe
eſſe ſanctam ⁊ deuotā· qꝛ corpus ſuũ ieiu-
nijs macerabat· ⁊ in oꝛōnibus multũ vi-
gilabat· ⁊ in alijs bonis opibus frequen-
ter ſe exercebat· ſed hoc vitiũ principaliter
in ſe habuit· vt quicũq̄ꝫ eam ſemel offen-
dit· illum amplius nunq̄ꝫ dilexit· et nemo
illam iracundiam et vindictam ab ea re-
mouere potuit. Tandē grauiter īfirmata

petiit ꝯfeſſorē ⁊ ꝯfeſſa ē alia peccata. ſꝫ viciū illud non ꝯfitebatᷣ. ⁊ cū ſacerdos pixidem apiret. ⁊ corpꝰ dn̄i ſibi porrigere vellet. tūc os ſuū clauſit ⁊ ad parietē ſe vertit dicēs: Sic vertebā me ſepius ab alijs q̄ me offenderūt ⁊ nunq̄ꝫ ex corde eis indulſi. nec eos amādo dilexi. ⁊ ꝯtinue ī iracūdia ſteti ⁊ alios cū iracūdia mea ꝑturbaui. ſic deꝰ auertet ſe a me. ⁊ me nunq̄ꝫ miſericorditer reſpiciet. nec ego eū lete ī regno celoꝝ videbo. ſꝫ cū oīb iracūdis demonibus damnabor. ⁊ ſic miſera ⁊ iracūda mulier expirauit. ¶ In eadē dn̄ica Sermo. xcvi. Quō reconciliari debemus proximis.

SI offers munus tuū ante altare. ⁊ recordatus ibi fueris q: frater tuꝰ hꝫ aliquid aduerſū te ⁊c. Matth. v. In oīb opib nostris tria attendere debemꝰ. ſ. honorē dei. edificationē ꝓximi ⁊ meritū nr̄m. Deꝰ enī tante bonitatis eſt. ꝙ plꝰ reſpicit ad noſtrā vtilitatē. ⁊ ꝓximi edificationē q̄ꝫ ad ſuū honorē. Offerre enī munꝰ ad altare ꝑtinet ad honorē dei. ſꝫ q̄ iſtud offert cū odio ꝓximi nō hꝫ meritū. et ſcādalizat ꝓximū. Vult igitᷣ deꝰ vt hō īternittat honorē ſuū ⁊ fiat ꝓximo recōciliatus ꝑus. et ſic meritoriaꝫ offerat oblationem. Unde Chryſo. Vide miſericordiā dei. q̄ plꝰ reſpicit hominū vtilitatē q̄ꝫ ſuū honorē. plꝰ enī reſpicit ⁊ diligit ꝯcordiā fratrū q̄ꝫ munera ſua. dicit ē: Si offers munꝰ ⁊c. Unͣ Greg. Munus nō accipitᷣ. niſi ante diſcordia ab aīo pellatᷣ. Vn̄ etiā Augꝰ ſup illa ꝟba dicit: Si abſens ē et pedib corporis nō poſſis ire ad eū. tūc aīo ꝓſternas te ī ꝯſpectu dei tui ſi oblaturꝰ es. Si ꝓpe vel p̄ſens ē. reuocādꝰ ē ad amorem. ab eo veniā petendo ſi euꝫ leſiſti vel ſi te leſerit dimittēdo cordis rancorē. ¶ Sed ſi diceres: Quis ē modꝰ recōciliandi ꝓximū? Rn̄deo ꝙ talis ē modꝰ ſm Chryſo. ſuper Matth. ⁊ ſup p̄dicta verba vbi dicit: Si cogitatu offendiſti. cogitatu reconciliare. ſi verb. verb. ſi factis. fact. niſi enī quē factis leſiſti. factis placaueris. ſine cauſa oras deū. ſine cauſa elemoſynas facitis de rebꝰ q̄bꝰ alios ſpoliaſti. Quid enī ꝓdeſt ſi vnꝰ ꝓ te ad deū orat. ⁊ alius adu̇ſus te deum interpellat? Iuxta illud Eccl. xxxiiij. Dona īiquoꝝ nō approbat altiſſimꝰ. Circa qđ ſciendū ꝙ modus recōciliandi dꝫ eſſe talis. ꝙ ſi offendiſti ꝓximū corde eū odiēdo aut ſibi inimicādo. vt ex puro corde īdulgeas nec aliquā vindictā ſine ꝟbo ſine ope ei inferas. Sꝫ qualiter tenemur īdulgere ꝓximis. vide h̄ q̄re īfra ſmo. cxx. Y. ¶ Secūdo ſi offendiſti ꝓximū tuū ꝟbis q̄ offenſio verboꝝ contingit multipliciter. Primo offenditᷣ ꝓximꝰ verbis. ⁊ h̄ ꝑ falſum teſtimoniū. ¶ Pro quo ſciendum ꝙ falſus teſtis in falſo teſtimonio multa mala ꝯmittit. Primo aīaꝫ ꝓpriā occidit. cū mendacio ſuo ⁊ falſo teſtimonio. Sap. j. Os qđ mentitᷣ occidit aīaꝫ. Secūdo chriſtū negat. q: corruptio veritatis ē abnegatio dei. Vn̄ q̄ veritatē negat. chriſtuꝫ negat. imo ē valde deteſtabile ⁊ horrenduꝫ. nomē dei aſſumere ī teſtimoniū falſitatis. Tertio ꝓximū ledit ⁊ dānificat. aut ī reb aut ī fama. aut in ꝑſona cū ſuo falſo teſtimonio. Et q̄libet talis bonus ſic leſus pōt dicere cū chriſto illud p̄s. Inſurrexerūt in me teſtes iniqui ⁊c. Sciendū ꝙ q̄libet falſus teſtis ſm ſanctū Tho. peccat mortalitᷣ. ⁊ tenetᷣ ad reſtitutionem oīuꝫ damnoꝝ. q̄ ꝑ ſuū falſum teſtimoniū ꝓximo euenerūt. q̄ ſine ſuo falſo teſtimonio nō eueniſſent. Secundi q̄ ꝓximos ꝟbis offendunt ſunt deriſores q̄ offendūt ꝓximū deridendo ⁊ ſubſannando. Et q̄libet talis ſubſannabitᷣ a deo. Vn̄ p̄s. Qui habitat ī celis irridebit ⁊c. Circa qđ queritᷣ vtrū deriſio ſit pct̄m mortale. Rn̄deo ſm ſctm̄ Tho. ij. ij. q. lxxv. dicēdo. ꝙ qn̄ aliq̄s malū alicuius ꝑſone vel defectū ī riſū vel ludū ponit deriſio dī. Et ſi q̄dē h̄ fiat inq̄ntū malū ē ꝑuū ſm ſe. ſic deriſio ē pct̄m veniale. Sꝫ qn̄ accipitᷣ quaſi ꝑuū rōne ꝑſone. ſic aliquē deridere eſt eū omnino ꝑuipendere ⁊ talē vilem eſtimare. vt de eius malo nō curandū. ⁊ ſic deriſio eſt pct̄m mortale ⁊ tanto grauius. quanto maiori reuerentia datur perſone que irridetur. Unde

grauiſſimū gen⁹ irriſionis ē irridere deū ⁊ q̄ dei ſūt· ſic beataꝫ v̄ginē ⁊ oēs ſanctos. Secūdo gnu⁹ ē pctm̄ deriſio pen̄ſ qui in maiori reuerētia ſint habēdi. Tertio deriſio iuſtoꝝ p̄ quā etiā hoīes a bn̄ agēdo īpediunt· ⁊ ſic d̄ alijs. R ¶ Tertij qui v̄bis ꝓximū offendūt ſūt illi q̄ diſcordiā int̄ hoīes ſemināt· qḋ pctm̄ dn̄s int̄ oīa alia peccata deteſtat̄. Sic̄ p̄ oppoſitū ī cordis charitate ⁊ vnitate cordiū maxime delectat̄· h̄ patet· qꝛ ideo venit d̄ celo vt paceꝫ faceret int̄ deū ⁊ humanā naturā. Et qn̄ exiuit d̄ mūdo pacē ſuis diſcipulis reliq̄t· vt habet̄ Joh·xiiij· Pacē meā do vobis· pacē relinq̄ vob. Et poſt reſurrectionē apparēs diſcipulis ſuis· iteꝝ dixit: pax vob· ⁊ oñdit eis man⁹ ⁊ pedes· q̄ſi diceret: Attēdite q̄nta re pacē emi· ḡ eā diligent̄ ſuate· vt filij dei eſſe poſſitis. Math·v· Beati pacifici· qm̄ filij dei vocabūtur. Unde Greg· i paſto· Si vocant̄ filij dei q̄ pacē faciūt· ꝓculdubio filij ſunt diaboli vel ſathane q̄ ꝯfundūt· ḡ quicūqꝫ ex ꝓpoſito et inuidia diſcordiā ſeminauerit int̄ maritū ⁊ vxorē· ſiue int̄ alios hoīes cuiuſcūqꝫ conditiōis· totiēs peccat mortalit̄ et diabolo familiari⁹ ſuit. Jtē ſic̄ pax ē via· i· dux ad vitā ęt̄naꝫ· ita diſcordia ad infernū. Un̄ Ambro· ſup Lucā. Pax ē dux ad vitaꝫ ęt̄nā· ⁊ ſic̄ chriſt⁹ morat̄ cū pacificis. ps. Jn pace fact⁹ ē locus ei⁹· ſic diabolus cū litigioſis. Et ſic̄ pacifici ī futuro poſſidebūt regnū ęt̄nū· vbi pax ē ęt̄na· ſic litigioſi poſſidebūt īfernū vbi eſt ęt̄na diſcordia inter demones ⁊ dānatos. Un̄ Aug⁹· xix· d̄ ciuita· dei dicit: Nō poterit ad ęt̄nā dei hereditatē ꝑuenire q̄ teſtamentū ei⁹ noluerit obſuare. Jtē ſciendū ꝙ ſeminatores diſcordię chriſtuꝫ pl⁹ ꝑturbāt q̄ꝫ ille q̄ latus ei⁹ lancea aperuit· vl̄ q̄ꝫ q̄ ipſū cruci clauis affixit. Cui⁹ rō ē ſm̄ Hen· de vrimaria· qꝛ tales ei⁹ ſanguinē euacuāt p̄ quē oīa pacificauit· ſiue q̄ ī celis ſiue q̄ in terris ſunt. Jtē legim⁹ tale exēplū· ꝙ q̄dā vir cū vxore ſua· xxx· annis vixit ſic ī pace ꝙ diabolus nunq̄ꝫ poterat eos ī his annis ſemel facere diſcordare. Poſtea diabol⁹ acceſſit

antiq̄ꝫ vetulā· ⁊ ꝓmiſit ei duos nouos calceos vt faceret diſcordiā int̄ iſtū virum et vxorē eius· qḋ ipſa ꝓmiſit ſe facturā· ⁊ acceſſit ad virū dicēs: ꝙ vxor ſua vnū aliuꝫ plus diligeret· ⁊ eū occidere ꝓponeret niſi illud valde caute ꝓuideret· ⁊ illud vir penit⁹ credere noluit. Et poſtea acceſſit etiā vxorē viri dicēs ei: ꝙ marit⁹ ei⁹ vnā aliaꝫ plus diligeret. Et cū d̄ ſero ſimul cenarēt ī mēſa· vir vxorem toruo vultu reſpexit· ⁊ vxor ecōuerſo oſtēdit īdignationē ſuā erga virū. Tūc vterqꝫ cepit adhibere fidem verbis vetulę· tūc vetula altera die acceſſit ad vxorē dans ei ꝯſiliū tale· ſcꝫ ꝙ magnū cultellū viri ſui ad aquā bn̄dictā poneret ī eccleſia· ⁊ tūc d̄ nocte ſb̄ ceruicali viri poneret· ⁊ euꝫ deſup obdormire faceret· ⁊ tunc eā reamaret. Eadē die etiaꝫ acceſſit virū dicēs ei: ꝙ d̄ nocte vigilaret· alias vxor eū occideret· ⁊ ī ſignū hui⁹ cultellū ſuū ſub cuſſino capitis ſui illa nocte inueniret· quē ipſe ſub capite ſuo repiens arripuit· ⁊ vxorē ꝓpriā trāſfixit. Tūc diabol⁹ calceos quos vetulę ꝓmiſit ī haſta ſuſpendit· ⁊ ei tranſ aquā porrexit· vbi ipſa ſtetit ⁊ lauit pannos dicens: vereor tibi appropinq̄re· ne me ſimilit̄ decipias ſic̄ virū ⁊ vxorem. Un̄ q̄dā metriſta Femina de mōibꝫ tribꝫ aſſibꝫ ē mala peior. ¶ Quarti q̄ v̄bis ꝓximū offendūt· ſūt illi q̄ fraudulent̄ ꝓximos alloquūtur q̄ hn̄t mel ī ore ⁊ fel ī corde· et ſic ꝓximos decipiūt ⁊ tradūt. Un̄ verſus S
Qui mel ī ore gerit ⁊ me retro pūgere querit. Ei⁹ amicitiā nolo mihi ſociam. Jtem. Qn̄ bonū faris ⁊ ī corde malū meditaris Oſcula quę iudas dn̄o dedit hec tu mihi das. Sciendū qn̄ q̄s fraudulent̄ bonū loquitur de alio ⁊ vult ꝙ audiens eū loq̄t̄ oppoſitū ⁊ malū d̄ codē· tal̄ peccat dupliciter. Primo ī ſeipſū· qꝛ fraudulent̄ loq̄t̄. Scḋo ī ꝓximū· cui nitit̄ dare occaſionem obloquēdi. Quinti q̄ v̄bis ꝓximū lędūt ſūt q̄ ꝓximos cū ꝯuitijs ⁊ īproperijs ꝑturbant· Et iſti ſm̄ Henricum de vrimaria ſpūalit̄ ī faciē chriſti ꝯſpuūt· ⁊ ſpuq̄ v̄boꝝ ſuoꝝ amabilē ei⁹ faciē īficiūt. Un̄ faciem xp̄i v̄· dēt̄ alapis ꝯtūdere q̄ ꝓximū ī pn̄ia

nitit̄ ꝯfundere. Q̄ñ ꝯtumelia ſit pctm̄ hoc
L q̄re ſmo. xcv. K. ¶ Sexti ſūt q̄ ỽbis pca
cib⁹ ⁊ laſciuis ꝓximū ſcādalicāt. ⁊ mentis
ītegritatē corrūpūt. Vñ. j. Cor. xv. Cor
rumpūt bonos mores colloquia p̄ua. Itē
ad Eph. v. Fornicatio aūt ⁊ oīs īmundi
cia nec nominet̄ in vobis ſic̄ decet ſanctos
Cōtra h̄ plures faciūt q̄ ỽba ſcurrilia et
luxurioſa ꝓfert̄ ꝑ q̄ ꝓximos ad malas cō
cupiſcētias ꝓuocāt ⁊ in h̄ deū ḡuit̄ offen
dūt. ⁊ cū tales corrigunt̄. dicūt ꝙ nō de
notāt corde ſic̄ ꝓferūt ore. qḋ tñ̄ falſū eſt.
Vñ chriſt⁹ dicit ī euāgelio. Ex abūdan
tia cordis os loquit̄. Ergo q̄ talia ỽba ꝓ
ferūt. ſiue ſint viri ſiue mulieres. ī his oſtē
dūt ſe h̄rē īpudicitiā cordis. Chryſo. ſup
Matth. Quale cor vnuſquiſq̄ habet ta
lia ỽba loquit̄ ⁊ opa facit. Et h̄ etiā pa
tet ī bonis hoīb⁹ q̄ nunq̄ vel raro talia ỽ
ba ꝓferūt. ſ. ieſu᷒ chriſtū ſepius nomināt.
eo ꝙ verſat̄ in cordib⁹ eoꝝ. Hoc patet in
ī beato Ignacio martyre. q̄ ī tormētis po
ſitus ſepi⁹ ieſū chriſtū noīauit. ⁊ req̄ſit⁹ q̄
re h̄ nomē totiēs noīaret. Rñdit. h̄ nomē
habeo ſcriptum ī corde meo. ⁊ ideo tacere
nō poſſū. Et tortores poſt mortē ei⁹ extrxe
rūt cor ei⁹ ḋ corpe ⁊ illud ī ptes ſciderunt
⁊ ī q̄libet pte fuit ſcriptū ieſus. lr̄is aureis.
Ergo q̄libet chriſtianus ſe cauere debet a
malis ỽbis ſcurrilib⁹ ⁊ luxurioſis. Vnde
apl's. Oīs ſmo mal⁹ ex ore vr̄o nō ꝓcedat
Vñ Iſido. de ſum. bo. Mali ſmones in
ore chriſtiani eſſe non dn̄t. ⁊ merito q̄ ſm
dictū chriſti ī euāgelio. De oī ỽbo ocioſo
qḋ locuti fuerint hoīes ⁊c. Multo forti⁹
ḋ verbis ſcurrilib⁹ ⁊ nociuis. Septimi
ſunt q̄ ꝓximū verbis rixoſis ad iracūdias
ꝓuocāt. ⁊ oīu᷒ pctōꝝ q̄ ille ī tali ira cōmit
tit ſiue in ỽbis ſiue in factis rei erūt. Hoc
q̄re ante ſmone. xcv. M. Octaui ſūt q̄
ꝓximos ledūt ī fama ꝑ detractiones ⁊ in
famationes. tales grauit̄ peccant. ⁊ tenent̄
ad reuocationē ⁊ reſtitutionē. Graui⁹ enī
peccāt q̄ famā ꝓximi denigrāt q̄ſ ſi eis q̄l
cūq̄ res tpales ſubtraherent. q̄ fama bo
na melior ē q̄ſ quelibet res tpalis eſſe pote
rit. Vñ Prouſ. xxij. Meli⁹ ē nomē bonū
q̄ſ diuitie multe. Ex q̄ patet ꝙ detracto
res bone fame deteriores ſūt q̄ſ fures ⁊ ra
ptores rerū tpaliū. Vñ Ambro. Tolera
biliores ſūt fures q̄ nobis bona tpalia di
ripiūt. q̄ſ detractores q̄ nobis bonā famā
dilacerant. Et ḋ detractione quere ante
ſmōe. xci. B. ¶ Tertio ſi offēdiſti ꝓximū
in reb⁹. tūc recōciliari ei teneris reſtituēdo
ei ea q̄ iniuſte poſſides. ḋ h̄ quere ante ſer
mone. lxxxij. D. ¶ Item ſi leſiſti ꝓximu᷒
ī corpe eū vulnerando vel verberando. ḋ
qua ꝑcuſſione infirmitatē vel debilitate᷒
incurrit. teneris ei ſatiſfacere corā deo ſm
diſcretionē ⁊ iudiciū ſapientiū. ¶ Ite᷒ ſi V
virginē defloraſti. teneris ei ſatiſfacere co
ram deo ſm tuū poſſe q̄ ꝓuaſti eā p̄cioſiſ
ſimo theſauro. ſ. virginitate. Vnde Eccl.
xxvi. Nō eſt cōdigna ponderatio ꝯtinen
tis aīe. Q̄ tales ḡuiter peccēt qui ỽgines
corrūpunt. patet q̄ a deo grauiter puni
ent̄. vt patet ꝑ tale exēplu᷒. Miles q̄dam
quandā virginē deflorauit. eo mortuo cū
illa ꝓ eo oraret ⁊ fleret. mortuus miles vi
ſibiliter ei apparēs. voce rauciſſima eā al
loquebat̄. q̄ cū quereret cauſam raucitat̄
eius. ait. q̄ in vocis dulcedine gloriabar
cantilenas luxurioſas ⁊ ſeculares decan
tando. Cuius cū crura nigerrima ⁊ ſcabi
oſa ⁊ vlcerib⁹ plena apparerent ei. querēs
cauſam: Rñdit ꝙ multū gloriabar ī cru
rib⁹ meis ḋ pulcritudine more militari il
la extēdens ⁊ ornās ſupbe. nūc int̄ ſpinas
gradior. crucior. vulneror q̄ in illis. Iſta
iterū dixit: Dñe q̄s eſt reliquus ſtatus ve
ſtri corpis. Et ille. aperi oculos tuos ⁊ vi
de. ⁊ ꝓiecit palliū a pectore quo amictus
videbatur. ⁊ vidit maximū bufone᷒ ⁊ de
terrimū. pectori eius inherente᷒ ita vt bra
chijs eius collū ſuū ſtringeret. ⁊ os ſuū ori
eius iungeret. Cuius etiam venter ꝑ ven
trem eius dependebat. pedib⁹ eius genita
lia quaſi quibuſdam loris ſtringere et li
gare videbatur. Requiſitus quare h̄ pa
teret̄. Rñdit ꝙ ꝓ oſculis lubricis quibus
te ⁊ alias mulieres oſculatus ſum hec pa
tior oſcula. ⁊ pro amplexib⁹ bufonis am
plexus. ⁊ ꝓ opere libidinis in genitalibus

ſine ceſſatione tortura eiꝰ dire crucioꝛ. Cū
mulier quęreret vtrū ne ab illis pęnis eſſet
liberandus. Rn̄dit. Nō oꝛes ꝓ me. qꝛ ni-
hil mihi ꝓdeſt. qꝛ ęternaliter damnatꝰ ſū
Et h̄ ideo. qꝛ medicinā pn̄ię neglexi. H̄ di-
cto diſpuit. mulier poſt incluſoꝛiū elegit ⁊
ibi pctā ſua pęnitēdo acerbiſſime defleuit

¶ Dominica ſeptima poſt feſtū trinitatis. Sermo. xcvij. de miſericoꝛdia dei.

Miſereoꝛ ſuper turbā. qꝛ iā triduo ſuſtinēt me. Matth. xv. Marci. viij. Johannis. vi.
Miſericoꝛdia dn̄i diffuſa ē ꝑ vniūſū mū-
dū. Vn̄ ps. Miſericoꝛdia dn̄i plena ⁊c.
Hoc ſic patet. qꝛ chriſtꝰ mō eſt miſericoꝛs
ſuꝑ turbā oīuȝ fideliū. Ideo dicit miſere-
oꝛ ſuꝑ turbā. Vn̄ i p̄ſenti ſmone tria ſūt
dicēda. Primo q̄re deꝰ tam ꝓnus eſt ad
miāȝ. Secūdo q̇bus generib⁹ hoīum deꝰ
A miſeret̄. Tertio exēplū. ¶ Circa ꝑmū ſci-
endū ꝙ deꝰ eſt miſericoꝛs ⁊ ꝓnus ad miſe-
rendū. ⁊ h̄ ꝓpt̄ tria. ſ. ꝓpt̄ ꝓprietateȝ natu-
ralē. potentiā vniuerſalē. ⁊ expientiaȝ ſin-
gulareȝ. Sic eni naturalis ꝓprietas ignis
ē calefacere. et ꝓprietas ſolis ē lucere. Sic
ꝓprietas dei ē miſereri et ſemꝑ parcere. qꝛ
ḡ miſereri deo ē ꝓpriū. ideo punire deo eſt
alienū. ⁊ ē tardus ⁊ inuolūtarius ad puni-
endū. Qꝫ punire ſit alienū deo patȝ ꝑ illd
Eſa. xxviij. Alienū ē opꝰ eiꝰ ab eo. vbi lo-
quit̄ de ope punitionis. Apes hn̄t mellifi-
care. ⁊ h̄ ē ſuū ꝓpriū. hn̄t etiā pungere cuȝ
moleſtant̄. ⁊ h̄ ē ſuū alienū. Sic ⁊ deꝰ qn̄
dat mel ſuę. ſ. miſericoꝛdię. facit officiū ſi-
bi ꝓpriū. qn̄ ꝟo adhibet ſtimulū ſuę iuſti-
cię. facit officiū ſibi alienū ⁊ inuolūtariū.
qꝛ inuite punit. Eſa. i. Heu ꝯſolaboꝛ ſuꝑ
hoſtib⁹ meis ⁊ vindicaboꝛ de inimicis meis.
vbi dicit gloſa. Moꝛe pij patris eos licet
inimicos plangit ⁊ ꝑcutit. Eſt etiā tardꝰ
ad puniendū. qꝛ ſic dicit Chryſo. Illud
qḋ hō ſm naturā facit cito facit. Sic deꝰ
cito facit opus miſericoꝛdię. qꝛ hoc hȝ ſm
naturam ſuā. Tardiꝰ aūt eſt opus ſuę iu-
ſticię qꝛ ē ꝯtra ſuā naturaȝ. Ro. ij. An di-
uitias bonitatis ⁊ patiētię ⁊ longanimita
tis ꝯtēnitis? Si ergo opus iuſticię eſt B
deo alienū ⁊ inuoluntariū ⁊ tardū. quęrit
Chryſo. ſuper Matth. quare ḡ punit. Et
rn̄det. qꝛ cōpellit̄. Vn̄ ait deus inuitꝰ cuȝ
magno doloꝛe cōpellit̄ peccatores dāna-
re. Nō eni ſic dolet. ꝙ ipſe ab eis offendi-
tur. h̄ qꝛ violēter cogit̄ ꝑdere quos oēs cu
pit ſaluare. Deinde quęrit dicēs: Cum i
poteſtate deꝰ habeat ꝑdere ⁊ ſaluare. quis
eū inuitū cōpellit? Rn̄det. Tu q̇ nō deſide-
ras miſericoꝛdiā dei. Nā ſicut q̇ deſiderā-
ti miſericoꝛdiā denegat crudelis ē. ſic qui
nō deſiderāti miſericoꝛdiā p̄ſtat iniuſtus
eſt. Deinde tertio quęrit dicēs: Quis eſt
hō q̇ nō deſiderat miſericoꝛdiā dei? Rn̄-
det. Tu q̇ ꝑmanes in peccatis. Deſidera-
re eni miſericoꝛdiam dei ē ꝯuerti ad dn̄m
deuȝ. Ille deſiderat dei miſericoꝛdiā. q̇ ti-
met iram eiꝰ. Qui aūt nō timet deū miſe-
ricoꝛdiā eius nō deſiderat h̄ ꝯtēnit. Se-
cundū qḋ facit eū ꝓmptū ad miſericoꝛdiā
eſt potētia vniuerſalis. Quanto eni q̇s ē
magnanimioꝛ tāto ad indulgētiā ē ꝓni-
oꝛ. ⁊ h̄ videmꝰ in hoīb⁹ ⁊ aīalib⁹. Nā ea q̄
ſunt nobilioꝛa ad indulgēdū magis ſunt
ꝓna. ⁊ nō ecōuerſo. Vn̄ leo a catulo ꝓuo-
catus. ſe nō vindicat ꝓpt̄ ſui magnanimi-
tatē ⁊ catuli vilitatē. Sȝ ſi catulꝰ moꝛdet
catellū. tūc ſtatim mutuis moꝛſib⁹ ſe lace-
rāt. qꝛ aīalia vilia ſūt. Similit̄ videmꝰ ꝙ
oēs magnanimes ſūt ad īdulgētiā faciles
Ambro. Procul a magnanimis cupidi-
tas vltiōis ē. iij. Reg. xx. Reges domus
iſrl̄ clemētes ſūt. Econtra aūt mulieres qꝛ
viles ſūt ⁊ fragiles. ideo ſūt ad irā ⁊ vin-
dictā faciles. Eccl. xxv. Nō ē ira ſuꝑ iram
mulieris. Deꝰ eni cū ſit oīpotēs ⁊ nos vi-
les vermiculi. nr̄as iniurias ꝑuipēdit. et ſi
eas recognoſcimꝰ. ſtatim repellit. et h̄ ꝓpt̄
maieſtatē ſuā ⁊ vilitatē nr̄aȝ. ps. Excel-
ſus dn̄s et humilia reſpicit. ac ſi dicat. qꝛ
ipſe ē excelſus ꝑ potentiā maieſtatis. ideo
hoīes reſpicit oculo pietatꝭ. Sap. xi. Mi-
ſereris oīuȝ qꝛ oīa potes. ac ſi dicat Quia
tu habes poteſtatē vniuerſalē. ideo habes
miſericoꝛdiā generalē. Et i iſto ſenſu loq̄t̄

ecclesia: Deꝰ q̇ omnipotētiā tuā3 pcendo
maxime ⁊ miserādo māifestas ⁊c. Tertiū
qđ facit eū pmptū ad misericordiā est ex-
periencia singularis. Molestiā enī morbi
trib9 modis medicus scire pōt. Aliqñ per
suā scientiā theoricā·tūc est infirmo multū
misericors. Aliqñ p practicā ⁊ exercitatio-
nē longā·⁊ tūc est magis misericors. Ali-
quando p expientiā·qñ in ppria psona ī-
firmitates plurimas est exptꝰ·⁊ tūc ē ma-
xime misericors. Et ideo bonū ē ꝙ ipsi me-
dici aliqñ infirment̄·vt eo melius īfirmis
cōpatiant̄. Et si esset aliqs medicꝰ q̇ esset
bonus theoricꝰ ⁊ bonꝰ practicus·⁊ etiā in-
firmitates sepe in seipso exptꝰ esset·adhuc
misericordior esset. Deꝰ aūt ante incarna
tionē infirmitates nr̄as tā corpales q̄3 spi
rituales cognouit p eternā sapientia3 q̄si
p q̄nda3 theoricā scientia3. Et ideo tanq̄3
pater erat benignꝰ ⁊ misericors. ps. Quō
miseret̄ pater filioꝝ·misertus ē dominus
timentib9 se·qm̄ ipse cognouit figmentu3
nostrū·recordatꝰ ē quoniā puluis sumꝰ·
hō sic fenū dies eius·sic flos agri sic efflo-
rebit ⁊c. Post incarnationē aūt sicut per
q̄ndā practicā ⁊ longā exercitationē·quiā
p·xxxiij·annos circa infirmitatē nr̄a3 sal-
uandā tam corpalē q̄3 spūalē practicauit
et sic factus est magis misericors. Act.x.
Qui ptransiuit benefaciendo ⁊ sanando
omnes oppressos a diabolo ⁊c. Et sic me-
dicus multū ɔtristat̄ qñ circa aliquē infir
mū diu se exercitasset·et nihil pfuisset·ita
christus circa nr̄as infirmitates. Vñ ps.
Cōtristatus sū in exercitatione mea·⁊ cō-
turbatꝰ sū a voce inimici ⁊ a tribulatione
peccatoris. Ac si dicat·de tribus reb9 do-
leo ⁊ cōtristor·s·qm̄ mea exercitatio nihil
valet·⁊ qm̄ vox inimici·i·diaboli sugge-
stio plꝰ valet q̄3 mea inspiratio·⁊ qm̄ ego
peccatorē tribulo·id est punio. Tandem
sciuit p expientiā·qꝛ exptus ē tēptationes
sc3 famē dolores ⁊ mortē·⁊ ideo factus est
maxie misericors Vñ ad Heb·ij·Debuit
p oīa fratrib9 assimilari vt misericors fie-
C ret ⁊c. ¶ Circa secundū sciēdū ꝙ christꝰ
miseret̄ tribus generib9 hoīu3·s·peccanti-
bus·pn̄itētib9·⁊ iustis. Primo peccanti
bus·⁊ h̄ tripliciter. Primo in h̄ ꝙ nō sta-
tim peccatorē punit·s̄ expectat nos deꝰ vt
misereat̄ nostri·⁊ h̄ angelis nō fecit·quos
de celo pter supbiā deiecit·nec Ade quē
deus đ paradiso ppt̄ inobedientiā expu-
lit. Si enī deus peccatores statim qñ pec-
cassēt puniret·nec Dauid nec Maria ma
gdalena·nec Paulꝰ·nec Petrus iam in
celo essent·s̄ aīe eoꝝ iam ī inferno arderēt
ps. Nisi qꝛ dn̄s adiuuit me·paulominꝰ
habitasset ī inferno anima mea. Et si con
sideremus q̄3 magna peccata ⁊ vitia mul-
ta quotidie in mundo cōmittimꝰ·in h̄ di-
uinā misericordiā cognoscere poterimꝰ·qꝛ
iam in mundo nō est veritas·nec fidelitas
nec vera vita christiana·s̄ supbia regnat
vbiq̄3·⁊ luxuria ⁊ auaricia·et sic de alijs.
Et heu plures hodie nō peccāt ex ignoran
tia·vt Paulꝰ q̇ dixit: Ignorās feci·nec
ex infirmitate·vt Petrꝰ q̇ ex timore mor-
tis christum ter negauit·s̄ ex certa malitia
peccāt·⁊ deus sustinet eos·⁊ tales abutū-
tur dono dei·qꝛ nō statim puniunt̄·ideo
liberius peccant. Eccs·viij·Eo ꝙ nō cito
pfert̄ ɔtra malos sentētia·absq̄3 vllo ti-
more filij hoīu3 ppetrāt mala·⁊ tales gue
iudiciū sustinebūt·qꝛ s̄m Greg. Grauiꝰ
dn̄s illos dānat q̄s h̄ diu lōganimit̄ por-
tat. Tales deberēt cogitare·ꝙ q̄tiēs mor
talit̄ peccarēt totiēs ab hac vita auferri de
berēt·qꝛ totiēs h̄ meruerūt·ñ enī ampliꝰ sūt
digni vite p̄sentis·q̇ autorē vite ɔtēpserūt
peccando scienter ɔtra eū·⁊ deꝰ misericor-
diter tamdiu vitā eoꝝ plongauit·xx·vel
xxx·annos·⁊ h̄ pter emendā Illi aūt illo
tpe grē qđ christꝰ eis ɔcessit nihil boni me
ruerūt·qꝛ p̄teritū tempus male expēderūt·
cū Bern̄·dicit: Nihil pciosius tpe. Se-
cundo miseret̄ peccatorib9 in h̄ ꝙ eis tpa-
lia bn̄ficia tribuit. Quia s̄m Aug·Pec-
cator non est dignus pane quo vescat̄. Et
tamen christus dat talibus multotiēs tē-
poralia nō solū ad necessitatē·s̄ etiam dat
eis magnas opes et diuitias·⁊ h̄ ppt̄ tres
causas·Primo vt p eas diuitias eos ad
amorem suū alliciat·Secundo vt nobis

exemplū̄ benefaciendi noſtris inimicis ꝓ-
beat· in hoc ꝙ ipſe ſuis inimicis id eſt pec-
catoꝛibus tot beneficia tribuit. Tertio vt
peccatoꝛibꝫ retribuat· ꝓpter illa bona que
faciūt· q̄ꝫdiu in peccatis moꝛtalibus ſcient
ſtant. Et ī his tp̄alibꝫ beneficiȷ̄s poſſum⁹
magnā dei miſericoꝛdiā intelligere. Cum
enī hoſtem rebellantem ſibi paſcit ⁊ potat
dn̄s· ⁊ tribuit ſanitatē coꝛpis· ⁊ cōcedit lu
cem ſolis ad videndū· ⁊ omnes creaturas
ꝯceſſit ei ad ſeruiendum que ſunt in terra·
aere· ⁊ mari· ⁊ hoc gratis· imo retribuenti-
bus mala ꝓ bonis· ⁊ odium ꝓ dilectione.
Vn̄ Bern̄. O clementiſſima circa filios
Adam diuina recoꝛdatio pietatis· q̄ ſua
beneficia largiri nō deſinit· nō ſolum vbi
nullum inuenit meritum· ſed plerūq; vbi
totum videt ꝯtrariū· Si enī deus miſeri-
coꝛs non eſſet· tunc omnes peccatoꝛes qui
abuſi ſunt dei bn̄ficȷ̄s· fame· ſiti· ⁊ frigoꝛe
moꝛi deberent· qꝛ de⁹ dedit eis coꝛpis foꝛ-
titudinē vt ſibi ſuirent· cū qua ſeruierūt
diabolo. Itē diuitias conceſſit eis· ⁊ ipſi
abuſi ſunt eiſdem in voluptatibus carnis
Tertio miſeretur peccatoꝛibus· qꝛ ſtatim
vt conuerſi fuerint· ad grām eius illos re-
cipit· Unde Eſa· lv· Derelinquat impi⁹
viam ſuā ⁊ vir iniquus cogitationes ſuas
⁊ ꝯuertatur ad dn̄m ⁊ miſerebitur eius· ⁊
ad dn̄m noſtrū q̄m multus ē ad ignoſcen
dū. Quid differs o peccatoꝛ agere pn̄i-
tentiā· ad dn̄m ꝯuertere ⁊ miſerebitur tui
Nō eſt enī adeo ſtultus hō qui vtit̄ rōne·
ſi offendiſſet dn̄m ſuū tp̄alem· ita ꝙ dn̄s
ſuus eum occidere vellet· ſi ſciret dn̄m ſuū
tam miſericoꝛdem· ꝙ q̄ꝫcito quereret gra-
tiam· inueniret eam apud dn̄m. Cert⁹ ſuꝫ
ꝙ n̄ negligeret q̇n rogaret eū vt pceret ei·
ꝓpterea vt euaderet moꝛtē tp̄aleꝫ ⁊ nō ex-
pectaret in craſtinū· cū hodie eſſet certus ⁊
cras dubius de venia. Et ecce miſer pec-
catoꝛ adeo ſtultus eſt· ꝙ nō vult querere
grām· vt euadat moꝛteꝫ aīe· cū tn̄ ipſe ſcit
deū ita miſericoꝛdeꝫ· ꝙ ſtatim vt peccatoꝛ
ad ipſuꝫ ꝯuertit̄· vult ei miſereri. Johel· ij
Cōuertimini ad dn̄m deū veſtrū· qꝛ ipſe
eſt benign⁹ ⁊ miſericoꝛs et placabilis ſuꝑ

malitia. ¶ Secūdo dico ꝙ dn̄s miſere-
tur pn̄itentibꝫ· multipliciť· Primo in
hoc ꝙ oīa peccata eoꝝ relaxat. ps. Quan
tū diſtat oꝛtus ab occidente· longe fecit a
nobis iniquitates nr̄as. Greg. Sic ex to-
to indulſit ⁊ tam liberaliter donauit oēm
iniuriā· vt iam nec dānet ī vlciſcendo· nec
ꝯfūdat im ꝓperādo· nec minus diligat ī-
putando. Vn̄ Ezech. xviij. Quacūq; ho
ra peccatoꝛ ingemuerit· oīum iniq̇tatū ei⁹
nō recoꝛdaboꝛ amplius· Vn̄ non ait: Si
biennio vel triēnio ante moꝛtē· ſ; quacūq;
hoꝛa· imo quocūq; momento· etiā ſi ī ipſo
aīe exitu ingemuerit. Nec ait decem iniq̇-
tatū eius· vel centū· vel mille· ſ; omniū ini-
quitatū eius nō recoꝛdaboꝛ. Itē Eſa· xlix·
Nūq̇d obliuiſci pōt mulier īfantē ſuū vt
non miſereat̄ filio vteri ſui· ⁊ illa ſi oblita
fuerit· ego tn̄ n̄ obliuiſcar tui. Ecce q̄ꝫ mi-
tis eſt ad ignoſcendū ⁊ benignus. Nō tn̄
ſub hac ſpe ideo eſt peccandū· qꝛ maledic-
tus hō qui peccat in ſpe· nec etiā ī peccatis
immoꝛandū· qꝛ q̄ꝫuis venia tibi in fine vi-
te ꝑmittit̄ ſi veraciter pn̄itueris· valde tn̄
difficile ē· vt vera ſit pn̄itentia q̄ venit tā
ſera. Tūc enī cruciatus mēbꝛa ligat· doloꝛ
ſenſum opprimit· vt vix aliud valeat cogi-
tare. Vn̄ Aug⁹. Si q̇s poſitus in vltima
volūtate voluerit accipe pn̄itētiā· fateoꝛ
illi nō eſſe negandū qđ petit· ſ; nō poſſum⁹
dare ſecuritatē ꝙ bene hinc exeat· pn̄itē-
tiā dare poſſum⁹· ſecuritatē aūt dare non
poſſumus· nunq̇d dico dānabit̄· ſ; nec di-
co ꝙ ſaluabit̄· Vis ḡ a dubio incerto li-
berari· age pn̄itentiā dū ſanus es· ⁊ ſi ſic
agis· dico tibi ꝙ ſecurus es. De peniten-
tia ſera quere infra ſermone· clvi· ¶ Se
cundo miſeret̄ deus pn̄itentibꝫ in hꝫ ꝙ
eternā pn̄ā in tp̄alem cōmutat· q̄ ꝯſiſtit ī
ieiunȷ̄s· genuflexionibꝫ· caſtigationibus·
gemitibus· ⁊ in fletibꝫ q̄ ꝓ ſatiſfactione ac-
cipit· ⁊ eſt magna miſericoꝛdia ꝙ de⁹ tp̄a
lem pn̄ā recipit ꝓ eterna pena quā ſuſtinu
iſſet ſi nō pn̄ituiſſet. Sic latroni cui de-
beret caput abſcindi· ⁊ ꝓ capite abſcinde-
ret̄ ei vn⁹ capill⁹ capitis. Vn̄ apl̄s. Non
ſūt cōdigne paſſiōes hui⁹ tp̄is ad futurā

gloriā ꝛc. Sic etiā intelligit᷑ ꝺ pęnis pręſentibus ⁊ futuris quarū nulla poteſt eſſe ęqualitas. q꞉ pęnę inferni ſūt īfinitę. Ariſtoteles. Finiti ad infinitū nulla ē ꝓportio Ergo ſis ſapiēs ī tribulationibꝫ et ī infirmitatibꝫ ⁊ ī pęnitētijs agendis. q̄ hic tibi ꝓ peccatis tuis iniūctę ſunt. Attende etiā in mēte quaſcūqꝫ ſeculi pęnas. quoſcūqꝫ tormētoꝝ ꝺolores. quaſcūqꝫ ꝺoloꝝ acerbitates. ⁊ cōpa h̄ totū gehennę. ⁊ leue erit oē qꝺ pateris. Tertio miſeret᷑ pęnitentibus in h̄ ꝙ virtutes reſuſcitant᷑ quas per peccatū extixerī. ps. Tu aūt ꝺn̄e miſerere mei ⁊ reſuſcita me. Et qn̄qꝫ plures q̄ ante habuit tribuit virtutes. Sicut patet in Maria magdalena quę ꝑfectioꝛ facta eſt poſt caſum q̄ ante fuit. Vn̄ Lucę. xv. habetur ꝺe filio ꝓdigo. cui pater ꝺixit: Cito afferte ſtolā ꝑmam. id eſt innocentiā quā peccando ꝑdiderat. ⁊ pęnitēdo recupat. ⁊ ꝺate illi anulū. id ē grā opandi. q꞉ opa extra charitatē facta. nihil valent ad vitā ęternā. Et calciamenta ī pedibꝫ eius. i. patientiā in qua aīa cuſtodit᷑ ne lędat᷑. Vn̄ Lucę. xxi. In patientia vr̄a ꝛc. Tertio ꝺico ꝙ ꝺn̄s miſeret᷑ iuſtis ⁊ bene opantibꝫ tripliciter. Primo eos ī bono ꝯſeruat ne recidiuēt. q꞉ niſi ꝺn̄s hoīem ī bono ſuaret facilit᷑ recidiuaret. Vn̄ ꝺifficultas ſtandi ⁊ ī bono ꝑmanēdi patet in lucifero. ī Adā ⁊ ī Iuda. Luciferū vent⁹ vanę glorię ꝺeiecit ꝺe cęlo. Adam mulier expulit ꝺe paradiſo. Iudas ꝓpter auariciā cecidit ꝺ cōſortio apłoꝝ: Quid tūc nos fragiles homines q̄ ſumus in h̄ mundo qui eſt plen⁹ laqueis ꝯſtituti. ps. Niſi ꝺn̄s cuſto. ci. ꝛc Secūdo ꝙ internā ꝺulcedinē ꝺat ſuis et ꝯſolationē q̄ eſt quaſi q̄dā arra ſpūſſancti. ꝺ qua Eccl. xxiiij. Spūs enī meus ſup mel ꝺulcis. q꞉ ꝺeuotio ⁊ ꝺulcedo ſpūalis excedit omnē ꝺulcedinē carnalē atqꝫ ꝺelectationē. ⁊ eſt ſignū ꝑſentię ſpūſſancti in hoīe. Vn̄ Aug⁹ in li. ꝯfeſſio. Qui ſpūſctō ſemel inebriatus ē. ad oīa bona hilareſcit ſi laborat n̄ laceſcit. ſi ꝺolet nō ſentit. ſi ꝺeridet᷑ nō aduertit. Bern̄. Cib⁹ aīę eſt grā ꝺei ꝺulciſſimus. omnē habens in ſe ſuauitatē. ⁊ ꝺelectamentū ſaporis. Tertio quia ꝺat iuſtis regnum cęleſte ex ſua miſericorꝺia. q꞉ ꝓpter merita noſtra parū tenet᷑ nobis. imo nihil ꝺ cōdigno Nā ſi etiā aliq̄d boni facim⁹. plus tn̄ tenemur ꝺeo. Vn̄ cū omnes vires coꝛpis ⁊ aīę cōſumpſerimus in ſuicio ꝺei. ⁊ totū poſſe noſtrū fecerimus adhuc ꝺicere ꝺebemus illud Lucę. xvij. Serui inutiles ſum⁹. qꝺ ꝺebuim⁹ facere fecimus ꝛc. Qꝫ ex noſtris meritis nō poſſumus vitā ęternā habere ex cōdigno. h̄ ſolum ex miſericoꝛdia oſtēdit Bern̄ ꝺicens: Si nati eſſemus ex q̄ factus ē hō ſup terram ⁊ vſqꝫ ad centū milia annoꝝ vita noſtra extenderet᷑. nō eſſet tn̄ cōdigna opatio huius tempis ad futuram gloriā q̄ reuelabitur in nobis.

De eadē ꝺn̄ica Sermo. xcviij. De his quę repꝛehenſibilia ſunt in comedendo.

Accipiēs ſeptem panes grās egit ⁊ fregit ⁊ ꝺedit ꝺiſcipulis vt apponerēt ⁊ appoſuerūt. Marci. viij. Cū hō triplicit᷑ ꝯſideret᷑. ſcꝫ q̄ntū ad coꝛpus. ⁊ q̄ntum ad aīam. ⁊ q̄ntū ad vtrūqꝫ cōiunctum. Ideo ꝺebet ſibi triplicē cibū ꝑparare. ſcꝫ coꝛpalem q̄ ad coꝛpus cū quo coꝛpus reficitur. Spūalem cū quo aīa nutrit᷑. Et cęleſtem q̄ tot⁹ hō beatificat᷑. Cōuiuiū aūt coꝛpale tm̄ bis chriſt⁹ ī hac vita fecit. ſ. hic ꝺ ſeptē panibꝫ. Et Iohannis. vi. ꝺe quinqꝫ panibus. Cōuiuiū aūt ſpūale multotiēs fecit. nā q̄tiēs ꝑdicabat. totiēs alimta ſpūalia tribuebat. Aug⁹. Nō ē magnū paſcē ventres cito moꝛituros. ſed magnū ē paſcere aīas ī ęternū victuras. Cōuiuiū aūt cęleſte tm̄ ſemel faciet. qꝺ tn̄ nunq̄ finē accipiet. Lucę. xxij. Edatis ⁊ bibatis ſup mēſaꝫ meā ī regno meo. Sciendū ꝙ ſicꝺn̄s pauit quattuoꝛ milia hoīuꝫ coꝛpalit᷑. ſic nos quotidie paſcit etiā coꝛpalit᷑. q꞉ nihil habem⁹ a nobiſipſis. ꝰ cū grarum actione ſumere ꝺebem⁹ iſtū cibū ſic ꝺonū ꝺei. vt ꝺe⁹ ex h̄ honoꝛet᷑ ⁊ laudet᷑. Vn̄ Aug. Poꝛro ſi māducas ⁊ bibis ad refectionem coꝛpis

ꝛ deo gr̃as agis. ꝛ cibꝰ ꝛ potus deũ laudãt
Vñ ꝓ preſenti ſmone tria ſunt dicẽda.
Primo quõ hõ debeat ſe hr̃e ĩ ꝯmedẽdo
ꝛ bibẽdo ꝛ q̃ ſũt rep̃henſibilia ĩ cibo ꝛ potu
Secũdo quõ q̀s peccat mortalit̃ in come-
dẽdo ꝛ bibendo. ꝛ ꝙ ſic ſe hõ debet hr̃e ꝙ
illa caueat q̃ ſũt rep̃henſibilia circa come-
F ſtionẽ. Tertio ponit̃ exemplũ. ¶ Circa p̀-
mũ eſt ſciendũ ꝙ quinqꝫ ſũt rep̃henſibilia
circa comeſtionem q̃ hõ dꝫ cauere. Pri-
mum ẽ ante debitũ tẽpꝰ comedere. Nã
ſicut ſui dei ſm doctrinã chriſti p̀mo querũt
regnũ dei. ſic guloſi quoꝝ deꝰ venter ẽ. pri-
mo q̃rũt regnũ dei ſui qđ ẽ eſca ꝛ potꝰ. Cõ-
tra quos dicit ap̃ls. Nõ eſca ꝛ potus ẽ reg-
nũ dei. Vñ Eſa. v. dicit̃ de guloſis. Ve
q̀ cõſurgitis mane ad ſectandã ebrietatẽ.
Ergo merito rep̃hendẽdus ẽ chriſtianꝰ il-
le q̀ de mane comedit anteq̃ꝫ aliqđ pater
noſter dicat. vel deo aliquã reuerentiã ex-
hibeat. qꝛ q̀libet homo dꝫ p̃cauere p̀mo ƌ
peccatis. ꝛ cibare aĩam cũ deuotis orõni-
bus ꝛ ſanctis meditationibꝫ. qꝛ aĩa nobi-
lior ẽ corpe. Augꝰ. Maius ẽ dãnũ ĩ amiſ-
ſione vniꝰ aĩe q̃ꝫ mille corpuꝫ. Sꝫ iſti qui
q̃nqꝫ ꝑ duos dies nunq̃ꝫ aliqđ pater no-
ſter dicũt piculoſe ſtãt. qꝛ ẽ ſignũ ꝙ deum
nõ diligũt. nec ꝓpriã ſalutem querũt. ideo
obliuiſcunt̃ dei. Vñ Ariſto. ij. rheto. Ob-
liuio ẽ ſignũ puipenſionis. Et iſti q̀ ſic ob-
liuiſcunt̃ deũ in vita ſua. illoꝝ vult etiam
deꝰ obliuiſci ĩ morte. Augꝰ. Ita fit vt ĩ fi-
ne obliuiſcat̃ ſui. q̀ dũ viueret oblitus eſt
G dei. ¶ Secũdũ rep̃henſibile ẽ q̃n q̀s ni-
mis delicata cibaria vult hr̃e ꝛ nimis mag-
nã diligentiã apponit ad cibaria delicate
p̃parãda. Vñ legit̃ Numeri. xi. de filijs
iſrael qui ĩ deſerto carnes deſiderabãt. et
ꝓpt̃ h̃ irã dei incurrerunt. p̃s. Adhuc eſcę
ipſoꝝ erat ĩ ore eoꝝ. ꝛ ira dei deſcẽdit ſuꝑ
eos. q̃uis ſatiſfecerat deꝰ deſiderijs ꝛ cõ-
cupiſcentijs eoꝝ. tñ nihilominꝰ eos puni-
uit. In q̊ oſtẽdit ꝙ ei ſumme diſplicet. ꝙ
homo nimis delicata cibaria appetit. Et
tales etiã vt frequent̃ nimis magnã ſolli-
citudinẽ hñt in p̃parãdo cibaria. Alij enĩ
q̃ſi intantũ occupant̃ circa p̃parationem
ciboꝝ ventris. ꝙ vel raro vel nũq̃ꝫ vix vnã
miſſaꝫ pñt audire. ꝛ ƌ cibarijs aĩe modi-
cum vel nihil curãt. Aliq̀ etiã ſi ꝑ ſe nõ fa-
ciũt. oportet tñ ꝙ ancillę vel familia ĩtan-
tũ occupent̃ circa illud. ita ꝙ negligãt miſ-
ſam ꝛ ſmonẽ. ꝛ ꝙ nũq̃ꝫ vel raro poſſint vi-
ſitare eccleſias. ꝛ p̀ncipalit̃ in die dñico.
cũ tñ q̀libet illa die ƌ iure tenet̃ audire miſ-
ſam. vt patet ƌ ꝯſe. diſ. i. miſſas. ꝛ c. Oẽs
fideles. Nec aliq̀s excuſat̃ niſi magna ne-
ceſſitate cogẽte. vt habet̃ eodẽ. c. Et tunc
talis neglectio redũdat ĩ dñ̃os illoꝝ q̀ ſic
eos occupãt. Vñ Hugo ĩ ſuo clauſtrali.
Quidã ſupſticioſũ nimis ĩ p̃parandis ci-
bis ſtudiũ adhibẽt. decoctionũ. frixario-
rũ ꝛ ꝯdimẽtoꝝ genera excogitãtes. modo
mollia. modo dura. modo frigida. mõ ca-
lida. mõ cocta. mõ aſſata. mõ pipe cõdita
ſm ꝯſuetudinẽ p̃gnantiũ mulieꝝ deſide-
rantes. ꝛ cuꝫ tanta ſollicitudine p̃parant̃
vt deuoratis q̃ttuor vel quinqꝫ ferculis p̀-
ma nõ ĩpediãt nouiſſima. Iſti hñt colere
ventrẽ tanq̃ꝫ deuꝫ. ꝛ heu qđ peius ẽ. tales
raro vel nunq̃ꝫ ꝯtenti ſũt de cibarijs ipſis
p̃paratis. etiã q̃n vxor vel familia fecerũt
omnẽ diligẽtiã ſuã ĩ p̃parãdo cibaria. tũc
adhuc cõquerunt̃ ꝛ murmurãt. aut ꝙ ſũt
nimis ſalſa aut nimis frixa aut nimis mol-
lia. aut nimis dura. ꝛ ſic de alijs. ꝛ qđ ad-
huc peius ẽ. ſi aliq̃ negligẽtia notabilis fa-
cta ẽ ĩ p̃parãdo cibaria tũc ad hec cõque-
runt̃ vituperando ꝛ maledicẽdo vxori ꝛ fa-
milię. etiã q̃nqꝫ blaſphemãt ꝛ volũt ꝓijce-
re ipſis ſcutellas ad collũ. Talis cogitare
deberet. ꝙ deꝰ ideo pmiſit illã negligẽtiaꝫ
fieri. vt recognoſcat ſe nõ eſſe dignũ ciba-
rijs bene p̃paratis. qꝛ forte es peccator mor-
talis. ꝛ ante ingratus fuiſti deo ƌ bonis ci-
barijs q̃ ex largitiõe dei habuiſti. vel etiã
antea in bene p̃paratis cibarijs exceſſiſti ꝛ
deũ offendiſti. ꝛ g̊ iã deꝰ punit te ĩ illis re-
bus in q̀bus peccaſti. imo q̃n recognoſcis
te eſſe ĩ peccatis mortalibꝫ. tunc ſcire debes
ꝙ non es dignꝰ comedere panem ꝛ bibere
aquã ad ſacietateꝫ. ſꝫ vix deberes ſumere
purã neceſſitatẽ ad ſuſtẽtationem naturę.
Et rõ huiꝰ ẽ. qꝛ peccator indignior ẽ oĩbꝫ

creaturis. Vñ Ariſto. i. poli. Sic optimū aīaliū eſt homo fruēs lege ⁊ iuſticia. ſic peſ ſimū aīaliū ē hō a lege et iuſticia ſepatus. ẜ nō ē dignꝰ hr̄e vſū alicuiꝰ creature quā deꝰ ad hoc creauit. vt hoīes vſū illaꝝ creatu rarū haberēt ⁊ deo de hoc grās agerēt ⁊ ei ſer uirēt. Sꝫ heu tales pctōres ⁊ guloſi plus cōſumūt de creaturis. ꝙ̄ boni hoīes. de qbꝰ deo raro vel nūꝙ̄ regratiant̄ nec ei ſuiūt. ẜ potius diabolo ⁊ mūdo ſuire volunt. de qbus omnibus ſic vſis diſtrictā reddituꝛi ſūt rōnēꝫ deo. Ex q̄ ſeq̄t̄ ꝙ merito nullꝰ de cibarijs murmurare deberet vel blaſ phemare. ẜ ꝓ peccatis mltiplicit̄ factis de beret hō hoc ſuſtinere ⁊ cogitare. ꝙ chriſtus ī cruce ꝓ peccatis nr̄is pendens bibit fel et acetū. Vñ ps. Dederūt ī eſcā meā fel ⁊ in ſiti mea potauerūt me aceto. ¶ Tertiuꝫ rephenſibile eſt qn̄ q̄s nimis multū ſumit de cibo ⁊ potu vt legit̄ de ſodomitis Gen̄. xviij. ꝙ vixerūt ī delitijs carnis. Sic enim pluuia nimis magna nociua ē. ſi autē ni mis pua ē etiā nō valet. Sic q̄ſq̄s ſibi ꝓui dere diligent̄ debet. ꝙ nō nimis multū ſu mat. ne cibus grauet corpus ⁊ ſuffocet rō nem. nec etiā nimis modicū. ne corpus ni miū debilitet̄. ẜ ī medio ꝯſiſtit virtꝰ. Vñ Ariſto. ij. eth. Mediū in oībꝫ ē laudabile Quia ſm̄ Hugo. de ſancto victore. Sic caro ē nutriēda vt ſuiat. ⁊ ſic domāda eſt ꝙ nō ſupbiat. Quartū rephenſibile eſt qn̄ q̄s nimis auide ſumit cibuꝫ. Signum aūt huius auiditatis eſt qn̄ ſic animus ad cibū tanto ardore ꝯcupiſcentie trahit̄. vt nihil ſinat hoīeꝫ de deo cogitare vel de alijs bonis. ẜ fundit ſe ſup cibū tanꝙ̄ brutum aīal. ⁊ hoc vtiꝙ̄ nō eſt bonū nec rōnabile. ꝙ hō rōnalis fundat ſe ſup cibū vt irrōnale aīal Et etiā corpalit̄ nocet. qꝛ ad ſanitatē corpis valet. ꝙ cibus honeſte ordinate et moderate ingerat̄. qꝛ tanto facilꝰ ⁊ ſalu brius digerit̄. Ergo ꝯtra iſtā auiditatem bonū ē ꝙ q̄libet homo ante ſūptioneꝫ cibi ad minꝰ dicat vnū pater noſter. ⁊ ſignum crucis faciat anteꝙ̄ cibū ſumat. Exēpluꝫ legimus de vna moniali q̄ de mane anteꝙ̄ orauerat comedit lactucā ſine ſigno cruci. ⁊ diabolū cū lactuca comedit. Itē q̄dā cō uerſus bibit vinū ī ciuitate ſine licentia et ſine ſigno crucis. ⁊ ſic diabolū cū vino bi bit. Vñ ⁊ ſemꝑ in ꝑncipio prandij ⁊ cene hō cogitare dꝫ de paupibꝫ. ſic ꝙ vellet ꝙ q̄libet pauꝑ intantū haberet ſic ipſe habꝫ ad comedendū ⁊ bibenduꝫ. Inſuꝑ dꝫ eis impartiri elemoſynā de mēſa inq̄ntū facul tas admiſerit. Vñ Cato. Cum ſedes in menſa ꝑmo de pauꝑe penſa. Tūc bn̄ pran det̄ cū chriſtꝰ adeſſe putet̄. Et infra pran diū cū ſedet in menſa. debet loqui de bonis ⁊ honeſtis ⁊ deificis. ⁊ debet cauere ne ver ba ſcurrilia īmunda ⁊ detractoria loquat̄ Exemplū tale legimꝰ. ꝙ q̄dā diues inuita uit vicinos ⁊ cognatos ſuos locando eos in vna mēſa ⁊ ī alia mēſa collocauit pau peres. ⁊ q̄dā ſanctꝰ homo vidit qn̄ bn̄dici te dixerūt. ⁊ ꝑma duo fercula comederūt. angelos circuīre diſcūbentes. qꝛ loquebā tur de deo. Et poſtmodū loqui incipiebāt mūdana. ⁊ ꝯſequenter vitioſa ⁊ detracto ria. tūc demones affuerunt ⁊ diſcūbentes circūdederūt. angeli aūt fugierūt ab eis ⁊ dederūt locū demonibꝫ. q̄ tūc oēs diſcū bētes circuīerūt ⁊ circa eos ſaltauerūt. Tūc amare fleuit iſte ſanctus hō. Poſtmodū iterū in fine mēſe ceperūt loqui de deo ⁊ ho neſtis ⁊ bonis materijs. tūc angeli redierūt ⁊ diſcūbentes alacrit̄ circūdederūt. ⁊ tunc demones fugierunt. ⁊ iſte deuotus hō vi dens cepit alacriter ridere. Tūc alij inter rogauerūt illū deuotū hoīem. q̄re ꝑ fleuiſ ſet ⁊ poſtmodū riſiſſet. ⁊ ipſe manifeſtauit eis q̄ vidit. ⁊ exhortatus ē eos vt vbicūꝙ̄ eſſent cū hoībꝫ cōgregati. ꝙ ſemꝑ loq̄ de berēt de deo ⁊ de bonis ⁊ honeſtis materijs. tūc chriſtꝰ cū angelis ſuis ſemꝑ eſſet ꝑſens Vñ Matth. xviij. Vbicūꝙ̄ duo vł tres cōgregati fuerint ī noīe meo. ibi ego ī me dio coꝝ ſum. Et poſt menſam quilibet re gratiari debet deo de ꝑceptis. Unde apl's In oībus gratias agentes. Ex his patet. ꝙ homo qn̄ꝙ̄ poteſt vti ꝑcioſis cibis ſine peccato. ⁊ alius groſſis cibarijs vtēs pōt deū offendere. Vñ Augꝰ de doctrina chri ſtiana Pōt eſſe vt ſine aliq̄ vitio crapule

vel voracitatꝭ· p̄cioſiſſimo cibo ſapiēs vtat̄
inſipiens aūt fetidiſſima gule flāma in vi/
liſſimū olus ardeſcat. Iterū Aug⁹· Non
ꝓpt̄ porcū ſ ꝓpter pomū mortē p̄m⁹ homo
inuenit. Et Eſau p̄matū ſuū nō ꝓpt̄ gal/
linā· ſ ꝓpt̄ lēticulā ꝑdidit· Et legim⁹ regē
noſtrū nō ꝺ carne ſ ꝺ pane temptatum.
I ¶ Quintū rephēnſibile ē varietas fercu
loꝝ q̄ rephēnſibilis eſt· imo ē nociua homi/
ni nō ſolū quo ad aīaꝫ· ſ etiaꝫ q̄ntum ad
corp⁹· Q aūt varietas ⁊ multiplicitas fer
culoꝝ noceat homini ī corpe· ſ ꝓbat Ma
crobius ꝑ quinqꝫ rōnes. Primo mō pro/
bat ꝑ ſ· qꝛ vt frequēter aīalia ſunt ſana
q̄ vtūtur ſimplici cibo ⁊ aſſueto ſue natu/
re ꝯueniēti· ⁊ nullo modo illis q̄ ſunt con/
traria nature ſue· cui⁹ oppoſitū hō rōna/
lis ſepe facit· ſ· comedēdo ⁊ bibēdo ea que
nō cōpetūt ſue nature· ſ ſolū vt ſatiſfaci/
at delectationi ⁊ appetitui. Secūdo ꝓbat
ꝑ artē medicine· qꝛ medici ſuadēt īfirmis
comedere ſimplicē cibū ⁊ ſimplicē potū bi
bere· ⁊ nō diūſa fercula aſſata ⁊ frixa. Rō
ē· qꝛ ſimplex cib⁹ ⁊ potus magis digeſtibi/
lis ē. Et etiā qꝛ antea nimis ſe repleuerūt
ꝺ diuerſis cibarijs· Vn̄ cuꝫ ſm Ariſto· ij·
ethi· Medicine fiunt ꝑ cōtraria· oportet
eos poſtmodū abſtinere ⁊ ſimplicē cibum
ſumere. Tertio ꝓbat rōne ſcꝫ Si duo ho/
mines eiuſdē cōplexionis biberēt eandem
menſurā· ⁊ vnus biberēt diuerſa vina ſi/
mul ⁊ ſemel· tūc citius infirmaret̄ ⁊ minus
cōpetit ſue nature ille multiplex potus· q̄ꝫ
ille q̇ bibit ſimplicē potū. Sic ſimilit̄ intel
ligendū ē ꝺ cibo. Quarto ꝓbat ſ. Si q̇s
enī poſtmodū infirmaret̄· tūc medici faci/
lius cognoſcere valēt vnde habeat illā in/
K firmitatē· q̄ꝫ ſi diūſa cibaria comediſſet et
diuerſa pocula bibiſſet. ¶ Quinto pro/
bat ꝑ ſ qꝛ natura ē vniformis ī opatione
ſua. Cū aūt homo comedit diuerſa ⁊ mul
tiplicia fercula tūc homo digerit iſtū cibū
q̇ magis ē digeſtiuus· remanēte illo cibo ī
ſtomacho q̇ min⁹ ē digeſtiu⁹· ⁊ cum homo
guloſus ſuꝑaddit iterū cibū ſuꝑ cibū· ſcꝫ
comedendo ⁊ replendo ſe ante digeſtionē
tunc ille cibus qui manet in ſtomacho in/
digeſtus fit putridus· ſic ſtomach⁹ corrū/
pitur· ⁊ ꝯſequēter homo infirmat̄ ⁊ morit̄
Vn̄ Seneca. Multa fercla multos mor/
bos fecerunt· Vn̄ etiā Sap̄. dicit ꝙ gula
plures interficit q̄ꝫ enſis· qꝛ multi ꝑ crapu/
laꝫ efficiūt̄ ꝯtracti· leproſi· hydropici· pa/
litici· ⁊ ſic ꝺ alijs. Et hec eſt magna fatui/
tas ꝙ homo ꝓpt̄ delectationē vnius hore
vult omni tpe eſſe infirm⁹. Itē vitaꝫ ho/
minis minuit. Ecc̄. xxxvij. Propter cra/
pulā multi obierunt. Sic ecōuerſo abſti/
nentia ⁊ ſimplex cibus cauſant ſanitatē ⁊
ꝓlongant vitā. Vn̄ Hiero· Mater ſani/
tatis eſt abſtinentia. Mater egritudinis
voluptas. Vn̄ etiā Ariſto· ꝺ regi· princi·
Abſtinētia a comeſtionib⁹ nimijs ⁊ a ſuꝑ
fluitate ē ſūma medicina· Q aūt abſtinē/
tia ꝓlongat vitā· ſ patet ꝑ expientiā· qꝛ ī
p̄ncipio mundi hoīes diu vixerūt· Rō ē·
qꝛ ꝑce ⁊ moderate vixerūt· qꝛ vt legit̄ Adā
vixit noningētis· xxx· ānis. Et poſt eū plu
res alij habuerunt multos annos anteq̄ꝫ
moriebant̄. Nā Mathuſalē vixit· dcccc·
lxix· annis· qui fuit antiquior int̄ homies
veteris teſtamēti. Itē ſ patet ī ſanctis no/
ui teſtamenti· ſic̄ Iohanne euangeliſta q̇
vixit a tpe paſſionis chriſti· lxvij· annis· ⁊
totū tēpus ſuū fuit· xcix· ānoꝝ. Itē beat⁹
Paul⁹ p̄mus heremita vixit· cxiij. annis
Itē beat⁹ Antoni⁹ vixit ī heremo· cv· an/
nis. Et tales nō habuerūt diuerſa fercula
nec p̄cioſa pocula. Ex his patet ꝙ vti/ L
lius ⁊ ſalubrius ē etiā q̄ntū ad corpus co/
medere ſimplicē cibū· ⁊ bibere ſimplicē po/
tū ⁊ aſſuetū. Etiā ex ſ patet ꝙ vtilius ⁊ ſa
lubrius ē moderate ſumere cibū ⁊ potū et
cū grarū actione· q̄ꝫ ſe nimis replere· etiaꝫ
quo ad aīaꝫ. Vn̄ legit̄ exēplū ī vitaſpa/
trū· ꝙ q̇dā ſenex deuot⁹ comedit cū alijs
plurib⁹ patrib⁹· ⁊ comedētib⁹ illis vidit in
ſpiritu ille ſenex· ꝙ aliq̇ ad menſam ſeden/
tes comedebant mel· alij panē· alij ſterc⁹·
⁊ admirabat̄ intra ſeipſuꝫ depcabaturq̄ꝫ
deū dicēs: Dn̄e reuela mihi myſteriuꝫ ſ·
ꝙ idem cibus omnib⁹ appoſitus ē ſuꝑ vnā
menſam ad manducandū· ⁊ ſic mutatus
videt̄. Et venit vox deſuꝑ dicens: Illi q̇

manducant mel· hi ſunt q̇ cū timore ⁊ tre-
more ī grāṙ actione ſedēt ad menſaȝ in-
ceſſanter orantes. ⁊ eoꝝ oratio ſicut incen
ſum aſcendit ad deū· ideo mel comedunt
Qui aūt panē manducāt ſunt illi q̇ grās
agentes ꝑcipiūt ea q̄ a deo ſūt donata il-
lis. Illi aūt q̇ ſtercus comedūt· hi ſunt qui
murmurant ⁊ dicūt h̄ bonū eſt· h̄ maluȝ ē.
Hec aūt fieri a nobis ṅ debēt· ſed magis
debem⁹ glorificare deū atq̄ȝ laudes ei of-
ferre· vt ī nobis impleat̄ illud dictuȝ apl̄i
i· ad Cor. x· Siue manducatis ſiue bibi-
tis· ſiue aliud facitis· omnia in gloriā dei
facite.

De eadem dn̄ica Sermo· xcix· Quot modis peccet quis in comedendo.

ACcipiēs ſep-
tē panes grās agēs fregit ⁊c.
M Circa ſecundā ꝑtem p̄ce-
dentis ſmonis ſciendū ꝙ ī comedendo ⁊
bibēdo quinq̄ȝ modis poteſt quis peccare
mortaliter. Primo qn̄ q̇s diligit corpus
intantū ꝙ ꝯtra p̄ceptum eccleſie q̇s para-
tus eſt comedere· ſcȝ dieb⁹ ieiunioꝝ· cū tn̄
bene poſſet ieiunare· ſȝ nō vult corpus ſuū
intantū moleſtare vt ieiunet· ⁊ ſic ſoluit ie
iuniū· ſine cauſa qḋ ab eccleſia eſt inſtitu-
tū. Vn̄ Hermann⁹ ḋ ſchilditȝ Quando
q̇s inordinate gule ⁊ ꝯcupiſcentie inheret
tanq̄ȝ vltimo fini· ſicut ḋ quibuſdā dr̄ ad
Phil· iij· Quoꝝ deus venter eſt· horum
finis interitus ita ꝙ talis q̄ſi deū ꝯtēnens
paratus ſit p̄cepta dei trāſgredi vt delecta-
tiones gule aſſequat̄ talis grauiter peccat
N Queritur hic vtrū q̇ tranſgreſſus fu
erit ieiuniū qḋ ſub p̄cepto eccleſie ē inſtitu
tū ſcienter ⁊ ſine cauſa ex cōtemptu peccet
mortaliter. R̄ndetur ꝙ ſic. Secus ē ſi ex
rōnabili cā h̄ faciat. Secūdo qn̄ q̇s ſumit
cibuȝ illicitū ⁊ ꝓhibitū· ſic Adaȝ comedit
in paradiſo fructū vetitum· ideo expulſus
eſt. Sic ſimile ē ſi q̇s comederet carnes vel
etiā lacticinia ī quadrageſima· ille cibum
illicitū comederet. Circa qḋ queritur a q̇b⁹
cibis ieiunantes debent abſtinere. R̄ndet̄
ſm ſanctuȝ Tho· ij· ij· q· cxlvij· In ieiunio
quadrageſimali interdicūt̄ oua ⁊ lactici-
nia. In alijs aūt ieiunijs ſunt diuſe ꝯſue-
tudines· quas q̇s obſuare debet ſm mo-
res eoꝝ inter quos ꝯuerſat̄ ⁊ morat̄· vt pa
tet diſ· iiij· Deniq̄ȝ. Eſus aūt carniū gene
raliter ī omni ieiunio ꝓhibitus ē· q: gene-
raliter magis delectabilis ē ⁊ ad luxuriam
coopatur Unde in ſextis ferijs neceſſe eſt
abſtinere a carnib⁹· ⁊ etiā in ſabbato ſm
generalē ꝯſuetudineȝ. extra ḋ obſer· ieiu·
c· cōſiliū. Concor· Inno· Sciendū ꝙ qli-
bet hō tenet̄ totā quadrageſimā ieiunare·
⁊ h̄ ī q̄drageſimali cibo q̇ ſani ⁊ fortes ſūt
⁊ vti bene poſſūt tali cibo. Vn̄ dr̄ ī decre·
In q̄drageſima ē ieiunandū a lacticinijs
diſ· iiij. Deniq̄ȝ. Secus eſt ḋ illis q̇ ſūt in-
firmi ⁊ debiles· vel etiā mulieres p̄gnātes
⁊ pueros lactantes ⁊ in puerꝑio exiſtētes·
q: ſi neceſſitas corꝑalis debilitatis īpedit
eos vel eas· non tenent̄ ieiunare· imo ſi ti-
meat̄ ꝓbabiliter ḋ ꝑiculo eoꝝ vel aborſu
nō ſolū pn̄t ſȝ tenent̄ ſoluere ieiuniū. Ter-
tio qn̄ q̇s cibū ſibi ſcienter nociuū in viri-
bus ⁊ in corꝑe comedit ꝓpt̄ ſolā delecta-
tionē quā nō vult carere· talis grauit̄ pec-
cat· q: facit ꝯtra volūtatē ⁊ charitatē dei
qua hō tenet̄ deū diligere ⁊ vires ſuas ſer-
uare· vt deo diutius poſſit ſuire. ps. For-
titudinē meā ad te cuſtodiā. Cōtra qḋ ta
lis guloſus ⁊ voluptuoſus vires corporis
debilitat ſcienter· ⁊ vitā ſibi abbreuiat· ſu-
mendo talē cibū ⁊ potū q̇ non cōpetit ſue
nature. Vn̄ ⁊ tantus poſſet eſſe appetitus
illicit⁹ ad talē nociuū cibū ⁊ potū vt deuȝ
grauiter offenderet. Aliq̇ eñ dicūt ſcio ꝙ
hoc nō cōpetit mihi comedere et bibere· et
eque bene ſumunt quare niſi q: volūt ſa-
tiſfacere appetitui et delectationi. Scien-
dū ꝙ oīs cibus creatus eſt ad ſuſtentatio-
nem nature· vt inde hō deo ſeruiat· ergo ſi
vnus cib⁹ nature tue ṅ cōpetit· ideo boni-
tas dei diuerſa cibaria creauit· vt ſic te cū
cibo tue nature competenti reficere poſ-
ſis. Item qui ſeſſiones longas faciunt et
comeſſationes et conuiuia propter ſocie-
tatem ⁊ cōplacentiā hoiuȝ ita ꝙ poſtmo-
dū q̄nq̄ȝ infirmantur· vel q̄nq̄ȝ etiā citius

moriunt̄ ex talib⁹ longis ſeſſionib⁹ ac ſup/
fluis comeſſationib⁹. Etiā poſtmodū ſiūt
indiſpoſiti ad ſuitiū dei · ⁊ negligūt aīe ſa/
lutē · tales etiā grauit̄ deū offendūt. Si/
militer illi peccant q̄ talia ꝯuiuia faciunt.
Vñ Aug⁹. Quicūqȝ ad bibendū ꝓn⁹ fu/
erit vl̄ ad ꝯuiuiū alios inuerit · ꝑ ſe ⁊ ipſis
in die iudicij reus erit. Quarto qñ ſumit
cibū licitū ⁊ ſanū ſ; excedit ī q̄ntitate · ſic
ꝙ ꝑdit rōnē vel inde nauſeā vel vomitū
acq̄rit · ꝓpt̄ illā ſupfluā crapulā · talis etiā
D grauiter peccat. Circa qđ ſciendū ſm
Henricū de vrimaria. Quicūqȝ inebriat̄
vel quicūqȝ excedit menſurā ī comedēdo ·
ſi h̄ facit cū ꝓpoſito ⁊ intentione ſe replen
di nimis peccat mortaliter. Secus ſi fit ig
noranter ⁊ ſine ꝓpoſito. vel ſi ex caſu eue/
niret · vel ex fortitudine cibi vel potus · vel
ex fragilitate ſumētis · tūc ē veniale. Sciē/
dū ſm Hermānū ď ſchilditz. Qȝ quādo
q̄s intentū ſumit ď cibo vel potu · ꝙ opor/
tet ſequi vomitū vel aliā inordinationē
vel intentū ſupflue ſumit cū grauamine
etiā ſine vomitu · vnde deberent ⁊ poſſent
plures alij ſuſtentari · q̄ forte fame ꝑiditā/
tur · vel forte magna īedia purgent̄ · credo
ꝙ ī talib⁹ caſib⁹ etiā ꝯtingūt peccata mor/
talia · q̄ manifeſte patet ꝙ talis comeſtio
ſit ꝯtra charitatē ꝓximi. Idē ď nimia ſūp
tione cibi ſm eundē doctorē qñ tanta eſt
ꝙ ꝓpter eā ratio abſorbet̄ ⁊ corpus ſcient̄
nimis ad rebellationē ſpūs ⁊ ad carnalia
vitia incitat̄ · ita ꝙ homo certitudinaliter
ſcit · ꝙ ſumptis talib⁹ cibarijs vel in tanta
q̄ntitate · ꝙ ipſo nullo modo pōt ꝯſerua/
re ſe ſine mortali peccato · credo ꝙ ſit pec/
catū mortale · q̄ ille volūtarie p̄cipitat ſe
in ꝑiculū. De ebrietate aūt ſciendum · ꝙ
ebrietas directe rōnis vſū impendit ⁊ ve/
hemēti⁹ q̄ȝ comeſtio · cū tñ bonū humanū
fundat̄ in vſu rōnis · doctores tenēt cōmu
niter · ꝙ ebrietas ex genere ſuo pctm̄ mor/
tale eſt · ſcȝ qñ homo q̄ inebriat̄ ſcit ꝑ certo
peccatū eſſe · ⁊ potū eſſe inebriatiuū · ⁊ ſcien
ter ⁊ voluntarie immoderate ſumit illum.
Secus tñ ſi neſciret potū eſſe inebriatiuū ·
vel ſi tam cito ⁊ ſubito inebriatiuū eſſe nō

credebat vel nō intendebat ex ꝓpoſito eū
ſumere īmoderate · ſic pōt eſſe pctm̄ venia/
le. Et credo ꝙ minus pctm̄ ſit ebrietas in
his q̄ hñt capita debilia q̄ citiſſime ex po/
tu modico inebriant̄ · nec etiā audeo dice/
re ꝙ ī eis ſit pctm̄ mortale · ⁊ forte ī aliquo
tanto viliores reputant̄ illi in morib⁹ ⁊ ex
natura male diſpoſiti · q̄nto citius ⁊ facili⁹
vſum rōnis ⁊ bonū humanū amittūt · ⁊ cū
debilitatē ſuā qñqȝ expiant̄ · ꝙ tñ non ca/
uent. Et ꝑ tanto etiā ebrietas pōt eſſe in
eis grauius pctm̄ ꝑ q̄nto eſt magis ꝯtinua ·
q̄ ſic ī habitū deducit̄ · ⁊ tales q̄dē ex ha
bitu peccare vident̄ · nō ex paſſione aut ig
norātia. Ebrietas valde deteſtāda eſt · q̄
nō ſolū ē pctm̄ mortale ſm genus ſuū · ſed
etiā qñqȝ maximū pctōꝝ ſcȝ multoꝝ alio/
rū cauſa. Vñ Origenes ī omel. xxvij. Sic
ebrietas ē mater oīū vitioꝝ · ſic ecōuerſo
ſobrietas ē mater oīū virtutū. Itē ebrie/
tas facit ď hoīe beſtiā · ď robuſto infirmū ·
⁊ ď prudēte īſanū. Vñ Ambro. ī li. ď pe.
Ebrioſus dū abſorbet vinum · abſorbet̄ a
vino · ⁊ abominat̄ a deo · deſpicit̄ ab ange/
lis · deridet̄ ab hoīb⁹ · deſtituit̄ a viribus ⁊
virtutib⁹ · ꝯfundit̄ a demonib⁹. Sciendū
ꝙ valde ꝑiculoſū ⁊ ſtultū ē inebriari · q̄
ebrioſus cōpat̄ aīali nō habēti rōnē. ps.
Nolite fieri ſic equ⁹ ⁊ mulus in q̄bus nō ē
intellectus · q̄ ꝑ rōnem homo ſolū differt
ab alijs aīalib⁹ irrōnabilib⁹. Vñ Ariſto.
vij. polit. Inter oīa aīalia homo ſolus hȝ
rōnem. Itē ꝙ ꝑiculoſū ſit homini inebria
ri patet ex h̄ · q̄ ſi hō in tali ebrietate occi/
deret̄ · vel alias q̄cūqȝ alia morte moreret̄ ·
eternalit̄ dānaret̄. Et eſt plurimū ꝑiculo/
ſa mors ſic mori · qđ ꝓbat̄ ꝑ h̄ · quia qñ hō
cū deliberatiōe ⁊ ex ꝓpoſito inebriat̄ · tunc
peccat mortalit̄ · ⁊ illud pctm̄ nō dimittit̄
ſine vera ꝯtritione · ⁊ interim ꝙ ſic ē ꝑuat⁹
vſu rōnis · nō pōt ꝯteri · ḡ q̄ ſic morit̄ nūq̄ȝ
ſaluabit̄. Secus eſt qñ homo habet vſum
rationis · ⁊ ſi ſubmergitur vel alias occidi/
tur · tūc in momento poteſt ꝯteri de pecca/
tis ſuis ⁊ ſic ſaluari. Vñ Aug⁹. Ebrietas
aufert memoriā · diſſipat ſenſum · ꝯfundit
intellectum · incitat libidinē · oīa membra

debilitat· vitā diminuit· ⁊ omnē ſalutem
P exterminat. ¶ Qualē aūt pęnā habebūt
guloſi ⁊ ebrioſi· patet ꝑ tale exēplū. Legi-
tur ꝙ qdam miles frequent' inebriebat' et
cū quodā cruſibulo ad dedicatiōes pre-
xit · ⁊ tabernas viſitauit· ſ; ď eccleſijs ⁊ in-
dulgētijs nihil curauit. Qui poſtmodū i-
firmatus· rogatus ē a deuota filia ſua· vt
ei poſt mortē appareret· ⁊ ſtatū ſuū ei indi-
caret. Qui poſt obitū ſuū ei infra triginta
dies apparuit· ⁊ cruſibulū ī manu ei⁹ ha-
buit q̇ ignit⁹ ex toto fuit. Et filia ei⁹ pter-
rita· qs eēt queſiuit· ⁊ q̇d cū cruſibulo vel-
let. Rn̄dit: Pater tuus ſum· ⁊ ī illo cruſi-
bulo habeo potū meū· ď q̄ dicit ps̄. Ignis
ſulphur ⁊ ſpūs pcellaꝝ ps calicis eorum.
Tūc ſecundo queſiuit· vtrū ſibi ſuffragari
poſſet: Rn̄dit nō· imo nec oēs ſancti ī cęlo
q: ſentētia euāgelij data ē ſup me· vbi dī.
Ligatis manib⁹ ⁊ pedib⁹ pijcite eū ī tene-
bras exteriores vbi erit flet⁹ ⁊ ſtridor den-
tiū· tūc clamare cepit ter vę: Vę· ſ· ī ama-
ritudine· vę ī multitudine· vę ī pęnaꝝ ęt-
nitate. Vn̄ Greg· in moral' Qui nunc ſe
male in voluptatib⁹ dilatat· illū poſtea in
ſupplicijs pęna anguſtat. Quinto cū
q̇s intantū diligit cibū· ꝙ appetitus dele-
ctatiōis ē cauſa finalis ⁊ pncipalis ſumē-
di cibū delectabilē ſic ꝙ ꝓponit talē dele-
ctationē deo qui pncipal' cauſa et finalis
debet eſſe ī oīb⁹ opib⁹. Et talē delectatio-
nē querūt hoīes voluptuoſi· q̄ ſolū corp⁹
amant· ⁊ curā carnis ī deſiderijs ꝑficiunt.
Apl's. Si ſm carnez vixeritis moriemini.
De q̇bus Hiero· ī epi· Difficile imo ipoſ-
ſibile ē· vt ꝓſentib⁹ q̇s ⁊ futuris fruat' bo-
nis· vt hic ventrē ⁊ illic mentē impleat· et
ď delitijs trāſeat ad delitias. Sciendum
tn̄ ꝙ qn̄ q̇s eſurit· ⁊ ſic eſuriēdo comedit· ⁊
delectat' in cibo nō ē peccatū· q: ſ; natura-
le ē omni aīali. Itē ſi q̇s ꝓparat cibū ea ī-
tentione vt eū ſumere poſſit· q: aliter non
poſſet· ſ; iterū poſſet fieri ſine peccato. Vn̄
Aug⁹ ď verb dn̄i. Vtant' diuites ꝯſuetu-
dine īfirmitatꝭ ſuę· ſ; doleāt ſe alit' nō poſſe
meli⁹ eni poſſent ſi alit' ꝓparat⁹ eſſet· alias
ſi aliter poſſent. Ergo q̄libet chriſtian⁹ ci-
bum ꝓparatū cū gr̄arum actione debet ac
cipe· Nec deb; nimis auide comedere· nec
nimis delicata cibaria appetere· ſ; neceſſi-
tatē ciboꝝ accipe· ſempq; in deū corde ten
dere· ſi nō ſemp actu tamē habitu. Vnde
Aug⁹ ď verbis dn̄i. Si q̇d māducas ⁊ bi
bis ad refectionē ⁊ recupationē mēbroꝝ
⁊ gr̄as agis ei q̄ tibi mortali tribuit ſ; ſuf-
fragio· cib⁹ ⁊ potus tuus deū laudant·

¶ Dn̄ica octaua poſt octauā tri-nitatis Sermo· C· ď hereticis et hypocritis.

Attendite a fal

a ſis ꝓphetis q̄ veniūt ad vos in
veſtimētis ouiū ⁊c. Matth.
vij. S; ſm leges humanas puniēdi ſunt
falſarij lr̄aꝝ regis vel alioꝝ dn̄oꝝ. S; ve-
ri falſarij lr̄aꝝ ſunt heretici q̄ lr̄as ſummi
regis· i· ſacrā ſcripturā falſificāt· quā etia;
filius dei ꝑ quinq; vulnera roborauit. Et
falſarij monetaꝝ ſūt hypocritę. Monetę
eni regni cęleſtis ſūt ieiunia· orōes · elemo
ſynę· q̄ oīa ipſi falſo modo faciūt· q: ī his
n̄ attēdūt honorē dei· ſ; fauorē ſęculi· Et
ab his duob⁹ falſis ꝓphetis debem⁹ nos
ſollicite cuſtodire. Ideo chriſt⁹ dicit ī ver-
bis ꝓmiſſis. Attēdite a falſis ꝓphetis ⁊c.
Vn̄ ī ꝓſenti ſmone tria ſūt dicēda. Pri
mo quō heretici cognoſcēdi ſūt Secūdo
quō hypocritę cognoſci pn̄t. Et q̄re hy-
pocriſis deteſtāda ſit. Tertio· qn̄ hypocri
ſis ē peccatū mortale· ⁊ qn̄ veniale. ¶ Cir- M
ca pmū ſciendū ꝙ heretici ꝑ quinq; cog-
noſci pn̄t. Primo q: in occulto ꝓdicāt.
Et ſ; ē manifeſtū ſignu; malitię. Iob· iij·
Qui male agit odit lucē· S; oppoſitum
chriſt⁹ docuit· vt hēt' Ioh· xviij· qn̄ annas
q̄ſiuit a chriſto ď doctrina ⁊ diſcipulis ei⁹
tūc chriſt⁹ rn̄dit: Ego palā locut⁹ ſum in
mūdo ⁊ in occulto nihil· ideo interroga eos
q̄ audierūt ⁊c. Hoc ē ſignū bonę ⁊ ſalubri
doctrinę· qn̄ q̇s apte docet· q: veritas non
q̄rit angulū. E conuerſo aūt doctrina ī an-
gul' ē ſuſpecta. Sciēdū ꝙ annas a chriſto
duo q̄ſiuit· ſc; q̄ ei⁹ doctrina eſſet ⁊ q̄ eſſēt
ſui diſcipuli. Et xp̄s rn̄dit ſibi ď doctrina

⁊ nihil dixit ꝺ̓ diſcipulis· q꜠ ꝑ tūc nihil bo
ni potuit dicē ꝺ̓ diſcipul̓· q꜠ oēs relicto eo
fugierūt· tūc etiā noluit quicq꜠ mali ꝺ̓ eis
loqui· dans nobis exēplū ī h̓ ꝙ qn̄ inter/
rogamur ꝺ̓ ſtatu ꝓximoꝝ ſi tūc aliqͩ boni
ſcimus h̓ dicere debem⁹· ⁊ nullo mō mala
publicare· ſ; potius omnino tacere ꝺ̓ ꝓxi/
mis exēplo chriſti. Secūdo heretici cog/
noſcunt̄ in h̓ ꝙ p̄latis eccleſie detrahunt·
ſcȝ dn̄o pape· epīs· ſacerdotib⁹ ⁊ alijs reli/
gioſis· ⁊ h̓ faciūt vt laicos poſſint cōcitare
ꝯtra clerū· q꜠ p̄lati ⁊ alij l̄rati reſiſtūt here
ticis ⁊ impugnāt eos. Vt ergo ſeculares
credant h̓ fieri ex inuidia· tūc ipſi heretici
ꝯtrariant̄ p̄latis ⁊ detrahūt eis directe in/
q̄ntū pn̄t. Itē ipſi impugnāt poteſtatē p̄/
latoꝝ ⁊ libertatem clericoꝝ ipſis a chriſto
collatā· ⁊ ī h̓ ꝯtradicūt euāgelio vbi chri/
ſtus dic̄: Quęcūq꜠ ligaueris ſup terrā ⁊c.
Et intelligit̄ h̓ ſignant̄ ꝺ̓ vinculo excōmu
nicationis· ꝺ̓ qua excōmunicatione ꝑuer/
ſi heretici nihil tenēt· nec etiā tenēt de ab/
ſolutione pctōꝝ· q̄ poteſtas ſolis ſacerdo/
tibus collata eſt· Vn̄ chriſtus dixit diſci/
pulis ſuis vt habet̄ Ioh·xx· Accipite ſpiri
tūſanctū quoꝝ remiſeritis peccata remit/
tunt̄ eis· ⁊ quoꝝ retinueritis· retenta erūt.
Et eadē v̓ba epūs dicit ī ordinādo ſacer
dotes· q꜠ ſufflando ſup capita eoꝝ dicit:
Accipite ſpiritūſanctuȝ ⁊c. Sȝ illi ꝑuerſi
heretici ſibi mutuo ꝯfitent̄· ſcȝ vn⁹ laicus
alteri. Ergo quicūq꜠ detrahūt p̄latis ⁊ ſa
cerdotib⁹ ⁊ impugnāt poteſtatē ⁊ liberta/
tem cleri· ē valde malū ſignū. Tertio cog/
noſcunt̄· q꜠ mulierculis ⁊ ſimplicib⁹ liben/
ter loquūtur· q̇ nō pn̄t intelligere fraudes
ipſoꝝ· ⁊ frequent̄ allegant ſanctos docto/
res· ſcȝ Augͥ· Hiero· Ambro· Gregͥ· ⁊ ſic
ꝺ̓ alijs· licet ipſi heretici ſint ſeculares. Et
loquūtur placentia vt eo libenti⁹ audian/
tur. Apl̄s. ij· Timoth·iiij· Erit tēpus cuȝ
ſanā doctrinā nō ſuſtinebūt· ſ; ad ſua de/
ſideria coaceruabūt ſibi magiſtros ꝓruri/
entes aurib⁹· ⁊ a veritate q̇dē auditū auer
tent· ad fabulas aūt ꝯuertent̄. Quia ipſi
ꝑuerſi heretici volūt viā celi facere latā·
quā chriſt⁹ dixit eſſe artā vt h̓r̄ Matth·
vij. Arta ē via q̄ ducit ad vitā. Hoc patȝ·

q꜠ heretici aſſerūt ſimplicē fornicationem
nō eſſe pctm̄ mortale· qꝺ̓ tn̄ falſū ē. Item
dicūt ſupbiā ī veſtib⁹ iā eſſe in ꝯſuetudīe·
volētes q̄ ꝙ ſupbi de peccato excuſent̄ ex
ꝯſuetudine qꝺ̓ ē falſū. Vn̄ Iſiꝺ̓. Cōſue/
tudo autoritati cedat· prauū vſuȝ lex ⁊ rō
vincat. Quarto cognoſcunt̄ heretici in h̓
ꝙ opponūt ſe ordinationi ⁊ p̄ceptis eccle/
ſię ſcȝ ī celebrando feſta. Ipſi enī dicūt ꝙ
feſta ſanctoꝝ ꝓpt̄ lucra ⁊ oblationes inuē
ta ſunt a ſacerdotib⁹. Similit̄ ꝺ̓ ieiunio et
alijs p̄ceptis eccleſię nō curāt obedire. Cō
tra quos chriſt⁹ dicit in euāgelio Lucę.x.
Qui vos audit me audit· q̇ vos ſpernit·
me ſpernit. Etiā qꝺ̓ graui⁹ eſt· aliq̇ hereti/
ci loquūtur ꝯtra aliq̄ ſacramēta· ſcȝ ꝯtra
ſacramētū matrimonij· baptiſmi· ⁊ eucha
riſtię. Et aliq̇ nihil tenēt ꝺ̓ aqua bn̄dicta
vel ꝺ̓ locis ꝯſecratis· ſcȝ ꝺ̓ cemiterijs ⁊ aīa/
rū ſuffragijs. Vn̄ apl̄s. In nouiſſimis di/
ebus diſcedēt q̇dā a fide· attendētes do/
ctrinā loquentiū mēdaciū· ꝓhibentiū nu/
bere ⁊c. Quinto cognoſcunt̄ heretici in h̓
ꝙ libent̄ faciūt illa opa quę oſtendūt eos
eſſe ſanctos ⁊ deuotos apud hoīes· ſic ge/
nuflexiones ⁊ longas orōnes· q꜠ vn⁹ here
ticus multotiēs ꝑ tres horas orabit flexis
genub⁹· ſ; oīa opa ſua faciūt vt videantur
ab hoīb⁹. Et ſciēdū ꝙ omnes heretici cuȝ
oīb⁹ eoꝝ amatorib⁹ ⁊ fautorib⁹ ſūt ipſo fa
cto excōmunicati maiori excōmunicatiōe.
¶ Circa ſcḋm ſciendū ꝙ hypocritę etiā per R
quinq꜠ cognoſcunt̄. Primo ī h̓ ꝙ oppri/
mūt bonos ⁊ obloquūtur eis. Nā omnes
hypocritę ſunt detractores bonoꝝ· ⁊ adu/
latores maloꝝ· q꜠ hypocritę bona opa bo
noꝝ ī peius interp̄tant̄· ⁊ mala opa diui/
tum excuſant· ⁊ in bonū interp̄tant̄· ⁊ h̓ fa/
ciunt ꝓpter fauorē ⁊ lucrū· Vnde Bern̄.
Alijs adulātes· detrahētes· mordaces vt
canes· doloſi vt vulpes· ſupbi vt leones·
intrinſecus autē ſunt lupi rapaces. Ergo
vbicūq꜠ cernis vnū ī habitu ſpūali q̇ de/
trahit ꝓximis· ⁊ libent̄ mala noua narrat
ꝺ̓ alijs· ſcias eandē ꝑſonam eſſe hypocri/
tam. Secundū ſignum eſt facilis rep̄hen/
ſio alioꝝ· qꝺ̓ faciūt ideo vt videāt̄ hr̄e ſig/
nū charitatꝪ ⁊ zelū ex charitate. Peccata

aũt alioꝝ aggrauãt ⁊ magna reputãt· ſua
aũt ꝑua ⁊ leuia eſtimant· rephẽdũt enim
alios ⁊ ſeipſos nõ emẽdant. Cõtra quos
chriſtus dicit ĩ euãge· Luc· vi. Quid aũt
vides feſtucã ĩ oculo fratris tui· trabẽ aũt
ĩ oculo ꝓprio nõ ↄſideras· hypocrita eijce
ꝑmo trabem de oculo tuo· tũc ꝑſpicias vt
educas feſtucã ꝺ oculo fratris tui· Bern̄.
Hypocrite volũt eſſe ſine autoritate iudi-
ces· ſine viſu teſtes· poſtremo falſi accuſa-
S tores· ⁊ tandẽ oĩ ꝟtute carẽtes. Tertio
hypocrite cognoſcunť in h̄ ꝙ ĩ aduſis ſũt
valde impatiẽtes. Sup oẽs enĩ offendun
tur ⁊ ꝺ facili cõmouenť ad cõtumelias ſi-
bi dictas· imo vnũ verbũ ipſis ĩ ↄtrariuꝫ
dictũ ipſos ꝑturbat· ⁊ h̄ ẽ ſignuꝫ ſupbie.
Vñ Hiero. Qui laudẽ nõ appetit· cõtu-
meliã nõ ſentit. Itẽ eſt ſignũ ꝙ ſunt vacui
a grã dei. Vñ Gregi. Qualis vnuſqſqꝫ
apud ſe lateat· illata ↄtumelia ꝓbat· Sꝫ
tales q̇ ꝓpť vnũ ꝟbũ ipſis ĩ ↄtrariũ dictũ
mouenť nõ ſunt veri religioſi nec deuoti·
ſ3 hypocrite· qꝛ nihil volũt ſuſtinere ꝓpter
deũ. Vñ Bern̄. Hypocrite volũt eſſe hu
miles ſine deſpectu· bene veſtiti ſine ſollici
tudine delicate paſti ſine labore. Quar-
to cogſcunť ꝑ h̄ ꝙ de⁹ ꝑmittit eos qñqꝫ
cadere ĩ publica ⁊ maĩfeſta peccata ⁊ etiã
manifeſtat qñqꝫ ⁊ reuelat occulta pecca-
ta coꝝ ſic ꝙ ↄfundanť h̄ corã hoĩb⁹· ⁊ hoc
ſignanter ↄtingit illis q̇ ſe eſtimãt eſſe bo-
nos· ⁊ ſpernũt alios. Vñ Iſiꝺ· li· iij· ꝺ ſũ·
bo. Plerũqꝫ vtile eſt arrogantib⁹ deſeri a
deo· quaten⁹ ſue infirmitatis ↄſcij ad hu-
militatẽ redeãt vt humiles poſt caſum ex-
iſtant· Vñ etiã Bern̄· ĩ tractatu ꝺ ſeptẽ
donis. Multo meli⁹ ẽ eſſe peccatorẽ ⁊ hu
T milẽ· qꝫ iuſtũ arrogantẽ. Quinto cog
noſcunť hypocrite· qñ nimis humilia de
ſeipſis dicũt· ⁊ eadẽ ab alijs de ſe dici au-
dire nolũt. Sic aliq̇ dicũt· ego ſũ mal⁹ et
peſſimus· ſ3 ſi h̄ idẽ alius ꝺ ipſis ꝓferret· h̄
omnino nõ ſuſtinerẽt ſ3 ꝓteruis verbis cõ
tradicerẽt. Et h̄ ẽ ſignũ ſupbie ⁊ hypocri-
tarũ. Vñ Gregi· in moraľ. Supbie vitiũ
ẽ vt qꝺ ꝺ ſe fateri quiſqꝫ q̇ ĩ ſponte digna-
tur· ſibi h̄ dici ab alijs dedignať. Vñ ho-
noꝝ ⁊ humiliũ ẽ nõ ſe laudare· nec etiaꝫ ſe
multũ vituꝑare. Vñ Cato· Non te col-
laudes nec te culpaueris ipſe. Hoc faciũt
ſtulti quos gloria vexat inanis. Exẽpluꝫ
legimus ꝙ erat q̇daꝫ incluſa q̇ apparebat
valde deuota ⁊ cõſueuit frequẽter dicere
ad ſuũ ↄfeſſorẽ q̇ ſepius eã audiuit: O bo-
ne dñe orate deuꝫ ꝓ me· ego ſum ita mala
⁊ peſſima mulier ꝙ timeo ne dñs alios pu
niat ꝓpter delicta mea: Tũc ſacerdos vir
diſcretus voluit expiri vtrũ ibi eſſet fun-
damentũ vere humilitatis· ⁊ alia vice qñ
ipſa iterũ ſibi talia verba ꝓtulit dicens ſe
eſſe peſſimam ꝑ alijs. Tũc ſacerdos rñdit:
Et h̄ ego ſepius audiui antea de te dici.
Tũc ipſa ĩmediate ↄmota dixit: vos mẽ-
timini ad collũ veſtrũ· ⁊ quicũqꝫ vob̄ di-
xit: vel ꝺ me talia loquiť ſimiliť mentiť· qꝛ
nunqꝫ fui talis ſicut iam me aſſeritis. Tunc
ſacerdos humiliť reſpõdit dicẽs: Modo
ego intelligo tuã ſupbiã ⁊ hypocriſim· qꝛ
tu loqueris ꝺ teipſa· qꝺ ab alijs dedigna-
ris audire. Et h̄ ẽ ſignũ nõ vere humilita-
tis ſ3 ſupbie interioris. Circa ſecunduꝫ V
ſciendũ ꝙ hypocriſis eſt pctm̄ mortale· et
valde deteſtanduꝫ. Primo qꝛ hypocrita
eſt ſimea diaboli volẽs imitari filios dei·
⁊ qꝺ filij dei faciũt ad decorẽ ſui· ipſe facit
ad ſui iugulationẽ. Sic ꝺ ſimea quadam
referť· quã enutriebat diues q̇dam· erga
quẽ in ꝓrimo q̇dã paup ſutor preparaa-
bat calcios· ⁊ ſcidit corium ad calcios· ⁊
qꝫcito ſurrexit tam cito accurrit ſimea· et
etiam corium ſibi ꝑſcidit volens facere ſic
a ſutore vidit· ſic deſtruxit pauperi ſuum
corium· quod ipſe paup diuiti ſepius con
queſtus eſt· ſ3 ille diues modicũ verba ſua
curauit· Vnde poſtea vna vice ille ſutor
vnam nouaculam cepit ad manum ⁊ ra-
ſit ſibiipſi barbam· ⁊ ſub collo ſuo et ſub
gutture ſuo· qꝺ cernens ſimea etiã poſt re-
ceſſum ſuũ venit· ⁊ nouaculam cepit· ⁊ vo
luit facere ſicut vidit· et ſic ſibiipſi abſci-
dit collum. Sic et hypocrite faciunt ſibi
ad ꝑniciem qꝺ boni ſibiipſis faciũt ad ſa-
lutẽ. Secũdo põt valere ad deteſtationẽ
hui⁹ peccati pena quã ſcriptura eis cõmi-
nať. Et vna pena eſt ꝙ nunqꝫ videbũt fa
ciem dei niſi ↄuertanť. Vñ Iob· xiij· Nõ

veniet in ↄſpectu eiꝰ oīs hypocrita·nec mi-
rum ꝙ deꝰ nō ſit ante cōſpectū hypocritę·
qꝛ oīa opa ſua facit vt ab hoīb videatur
Hoc eſt enī vnū qđ multū diſplicet deo
Et econuerſo multum placet deo ·ꝙ ho-
mo coꝛ ſuum ⁊ intentionē ſuā ſepe erigat
ad eū. Vñ ſup illud ps. Firmabo ſup te
oculos meos·dicit glo·ī pſona dñi: Nō
auferā a te oculos·qꝛ tu ſp leuas oclos tu-
os ad me. Tertio pñt valere ad deteſtati-
onē huiꝰ peccati maledictiōes multiplices
quas dñs ieſus ſup hypocritas protulit.
Matth·xxiij·Ve vobis ſcribe ⁊ phariſei
⁊ hypocritę·qꝛ clauditis regnū celoꝝ ante
hoīes·nō enī intratis nec īntroeūtes ſinitis
introire. Itē ve vobis ſcribe ⁊ phariſei ⁊
hypocritę·q̇ comeditis domos viduarū·
oꝛōnes longas oꝛantes. Itē ve vobis ſcri-
be ⁊ phariſei·q̇ mundatis qđ deforis eſt.
Itē ve vobis ſcribe ⁊ phariſei ⁊ hypocri-
tę q̇ ſimiles eſtis ſepulcris dealbatis·⁊ ſic
de alijs pluribus maledictionib q̄ ī euan-
gelijs inueniunt. Sed quereres q̄re dñs
ita pſequebatur hypocritas? Rñdet ſm
Guil·lugđ·ꝙ ideo·qꝛ ipſi ſunt ꝓditores
aſſimulantes ſe ex pte dei·⁊ ſunt ex parte
diaboli·videntur eſſe amici·⁊ ſunt inimici
⁊ ideo multum poſſunt nocere eccleſię dei·
Vñ heretici p hypocriſim hoīes decipiūt
⁊ antichriſtus qui eſt caput maloꝝ p hy-
pocriſim hoīes decipiet. ¶ Circa tertium
queritᷣ quot modis fit hypocriſis·et qñ ſit
moꝛtale ⁊ qñ non. Rñdetur ꝙ hypocriſis
multis modis cōmittitᷣ. Primo qñ quis
oſtendit ſanctitatē quā nō habet nec hre
curat·ſ; tm̄ vt ſanctus appareat ⁊ ſanctus
reputetᷣ·ſic ſm ſanctū Tho·ij·ij·q·cxi·eſt
peccatū moꝛtale·qꝛ nullus totaliter ꝓuatᷣ
ſanctitate niſi p peccatū moꝛtale. Vñ dic
Augꝰ ſup ps·lxiij·Simulata eq̄tas non
eſt equitas·ſ; duplex iniq̄tas. Econuerſo
patet ꝙ hypocriſis talis eſt duplex pctm̄·
ſc; qꝛ occulte ſunt iniqui·⁊ qꝛ fingūt ſe eſſe
ſanctos ⁊ mētiuntᷣ·qꝛ nō ſunt. Vñ Hie-
ro·in epl'a·Duplicis penę reus erit nō hre
qđ creditᷣ ⁊ qđ non habuit ſimulare. Vñ
ī decre·xij·q·i·c·Nolo·dicitᷣ·ꝙ licet hypo-
crita viuat coꝛpaliter·moꝛtuꝰ tñ ē ſpūali-
ter. Secūdo ſi ſanctitatē oſtēdit vt falſā
doctrinā ſc; hereſim ſeminare poſſit. Ta-
lis peccat moꝛtaliter·⁊ facit ↄtra deū ⁊ ſa-
lutē ꝓpriā ⁊ ꝓximi·⁊ talis ſimulatio ſan-
ctitatis ē cōmunis hereticis·quia heretici
multū ieiunant ⁊ genuflexiones lōgas fa-
ciunt·vt ſic hoīes decipiant·ꝙ ſuis doctri-
nis credant. Tertio ſi oſtēdit ſanctitatem
ꝓpterea vt poſſit ſibi eccleſiaſticā ſanctita-
tem ⁊ dignitatē acq̇rere·ad quā tñ indig-
nus eſt·⁊ talis etiā deū grauiter offendit.
Vñ Bern·ſuper miſſus eſt ⁊c. O fratres
quotiēs hoībus p̄eſſe deſidero·totiēs deū
meū ꝑire ↄtēdo·⁊ tūc vere nō ſapio q̄ dei
ſunt. Vñ Augꝰ in li·đ doctri·chriſtiana.
Cū hō illis q̇ ſibi ſunt naturaliter pares·
hoc eſt hoīb dñari affectat·ītolerabilis ſu-
perbia eſt. Quarto ſi q̇s oſtendit ſancti-
tatē vt iniuſte acquirat quecūq; bona tē-
poꝛalia ī q̇bus finē ↄſtituit·ſ; ſm Hermā-
nū đ ſchilditz·eſt pctm̄ moꝛtale. Qđ etiā
ſic patet·q;uis enī talis ſibi nō querit ho-
noꝛē ⁊ eccleſiaſticā dignitatē vt ambitio-
ſi·nec querit falſam doctrinā ſeminare vt
heretici·tñ querit talē tpalem ſubſtantiā
cōgregare·ideo auarus ē quo nihil ſcele-
ſtius. Vñ Augꝰ. Auarꝰ anteq; lucretᷣ ſe
ipſū pdit ⁊ anteq; quicq; capit·capitur.
Vñ etiā Chryſo·ſup Matth. Qui pecu-
nię huit·⁊ p̄ſentib cōpedib ſtringitᷣ ⁊ fu-
turis. Quinto ſi q̇s oſtēdit ſanctitatē fi-
ctam·⁊ ſic ipſa ſola fictione delectatᷣ cum
alias nullū malū p̄tendat·peccat venialitᷣ
ſm Hermannū de ſchilditz·de quo dicit
Ariſto·ꝙ talis magis videtᷣ vanus q; ma-
lus·iiij·Eth·Sexto ſi quis ſimulat ſancti-
tatem quā libentᷣ haberet·credo ꝙ nō pec-
cet moꝛtaliter. Septimo ſi q̇s ſimulat ſan-
ctitatē occultādo ſuū peccatū ne alij ſcan-
dalizentᷣ·qꝛ ve homini p quē ſcandala fi-
unt. Et hoc ſm Tho·ij·ij·po: eſt fieri lauda-
biliter·vt aliquis occultet peccatum ſuū
ne alij ſcandalizentur·quia ve homini per
quem fit ſcandalū. Octauo cū quis ad ho-
noꝛem dei ⁊ ꝓximi edificationem ſimulat
ſanctitatem vt qñ aliq̇s bonus religioſus
maioꝛē moꝛū cōpoſitionē oſtendit coꝛam
extraneis·vt ipſi magis edificētur·iſte nō

extraneis vt ipſi magis edificent᷑. iſte non peccat ſ; meret᷑. Vñ Matth. v. Sic luceat lux veſtra corã hoībꝫ. vt videãt opa veſtra bona. ⁊ glorificent patrem veſtrũ q̄ in celis eſt.

¶ De eadem dñica. Sermo. CI. De penis inferni.

Omnis arbor q̄ nõ facit fructũ excidet᷑ ⁊ ĩ ignem mittet᷑. Matth. vij. Sciendũ ꝙ ſi tanta pena eſt ſterilis arboris q̄ fructũ nõ ꝓducit. q̄ntã putatis eſſe arboris fecunde cũ malis fructibꝫ: Nã ꝺ ſterili dĩ Luce. xiij. Succidite ĩfructuoſaꝫ arborẽ vt q̄d terrã occupat: Ergo quiſqꝫ diligent᷑ debet attẽdere ne ſit ſterilis ⁊ infructuoſa arbor. qꝛ tales infructuoſi poſtq̄ʒ fuerint mortui ⁊ ꝑ mortẽ exciſi. in ignẽ eternũ mittent᷑. put ĩ v̄bis p̄miſſis innuit᷑ vbi chriſtus dicit: Oĩs arbor q̄ nõ facit fructũ ⁊c. Vñ in p̄ſenti ſmone tria ſunt dicẽda Primo q̄liter excidũt᷑ pctõres. Secũdo quõ ĩ ignẽ mittunt᷑. Tertio quid ſit eoꝝ cibus ⁊ potus.

A ¶ Circa p̄mum ſciendum ꝙ quinqꝫ ſũt exciſiones pctõꝝ. Prima exciſio ē mors corꝑalis. ꝑ quã excidit᷑ homo a p̄ſenti vita. et ꝑ quã hõ morit᷑. i. aĩa ſepat᷑ a corꝑe. Quia ſm Ariſto. ĩ ꝺ pomo ⁊ morte. Mors nihil ē q̄ʒ receſſus anime a corꝑe. ⁊ ꝑ quã hõ ꝑdit tẽpus grẽ. quo nihil p̄cioſius ē ĩ hac vita. Vñ Bern. Nihil p̄cioſius tꝑe. Et heu nihil hodie peiꝰ ⁊ vilius inuenit᷑. tranſeũt dies ſalutis ⁊ nemo recogitat. Nemo ſibi ꝑire diẽ ⁊ nunq̄ʒ rediturũ cauſat᷑. Sʒ ſicͭ nec capillus ꝺ capite. ſic nec momentũ ꝑibit ꝺ tꝑe. Secunda exciſio ē expoliatio cõſanguineoꝝ bonarũ delectationũ. ⁊ diuitiarũ. p̄s. Cũ interierit hõ nõ ſumet oĩa ſecũ. neqꝫ deſcendet cũ eo gloria eiꝰ. Itẽ Luce. xix. Omni habenti ſupple ſpũale bonũ. dabit᷑ ſupple eternũ ⁊ abundabit. et q̄ nõ habet ſupple ſpũale bonũ. ⁊ qꝺ videt᷑ hr̄e auferet᷑ ab eo ſcʒ illa tꝑalia ⁊ tranſitoria. Et illa exciſio erit grauis iſtis peccatoribꝫ qui iſta tꝑalia hic nimis diligũt. Vñ Ariſto. Separi ab amicis ⁊ cõſuetis miſerabile ē. Et h̄ patet. qꝛ ſepari ab vxore a pueris ⁊ ꝯſanguineis. domibꝫ. agris. pecunijs. veſtibꝫ. honoribꝰ ⁊ a diuitijs. amatoribꝫ mũdi. multũ graue eſt. Tertia exciſio ē amarior qua excidunt᷑ a ꝯſortio bonoꝝ tam in celo q̄ʒ ĩ terra viuẽtiũ. Licet enĩ ĩ mũdo iſto ſimul viuant ſcʒ boni ⁊ mali. tñ in futuro ſepabunt᷑. Vñ Matth. xiij. Exibũt angeli et ſepabũt malos ꝺ medio iſtoꝝ. O q̄ʒ amarũ erit ſepari a beata virgine. ab apoſtolis ab oĩbꝫ electꝭ ⁊ angelis. ⁊ ab oĩbꝫ tuis charis amicis q̄ hic volũtatẽ dei fecerũt. ⁊ ammodo cum chriſto in ꝑpetuũ regnabunt. Quarta exciſio ꝙ excidunt᷑ a ſtatu miſericordie ⁊ penitentie. ſic ꝙ amplius nunq̄ʒ poſſunt penitere nec miſericordiã dei ĩuenire.

¶ Sciendũ ꝙ ſi beata virgo cum oĩbꝫ ſanctis vſqꝫ ad nouiſſimũ diẽ ꝓ vna damnata aĩa ſupplicaret. ipſe chriſtꝰ eam nullatenꝰ exaudiret. B Et h̄ ꝓpt᷑ duas cauſas. Prima qꝛ ſunt extra ſtatũ miſericordie. ita ꝙ nulla gratia põt pertingere ad eaſdem. dño dicente ꝑ ꝓphetã. Malach. p̄. Iſti vocabũt᷑ termini impietatis ⁊ populus cui iratus ē dñs in eternuʒ. Vnde Matth. xxij. Ligatis manibꝫ et pedibus mittite eũ ĩ tenebras exteriores. i. extra ſtatum penitentie ⁊ miſericordie. Luce. xvi. Inter nos ⁊ vos. i. inter electos et dãnatos chaos magnũ firmatũ. vt hi q̄ volũt hinc tranſire ad vos nõ poſſunt. neqꝫ inde huc tranſmeare. Secũda cauſa eſt. qꝛ deus qui eſt eterna veritas. fortiſſimũ iuramentũ p̄ſtitit. ꝙ tales nunq̄ʒ miſericordiã ꝯſequent᷑. qꝛ licet ſit omnipotẽs tamẽ nullo mõ poteſt venire ꝯtra ſuũ iuramentum. Hoc aũt iuramentũ tam in veteri q̄ʒ in nouo teſtamento eſt firmatũ. Nã in veteri teſtamento dĩ Hiere. xv. Viuit dñs ſi ſteterit Moyſes ⁊ Samuel corã me. nõ eſt aĩa mea ad populũ iſtũ. eiecti eos a facie mea. Ergo dicit deꝰ oĩbus iam electis ĩ celo ⁊ in terra viuẽtibꝫ. Hiere. xi. Noli orare ꝓ populo iſto. qꝛ nõ exaudiã te. Itẽʒ in nouo teſtamento dicit chriſtꝰ Matth. v Amen dico vobis. non recedent inde donec reddent nouiſſimũ quadrantẽ. Ideo etiã dicet eis in iudicio illud Matth. xxv.